

BULLETIN

3/2012

ČESKÁ KOMORA ARCHITEKTŮ

TO MUSÍM MÍT PRO ARCHITEKTY A PROJEKTANTY

Knihovna & kulturní centrum Vennesla, Norsko - Helen & Hard - www.ha.no - foto © Emile Ashley

GRAPHISOFT.
ARCHICAD 16

www.cegra.cz

BULLETIN ČESKÉ KOMORY ARCHITEKTŮ

oficiální čtvrtletník autorizovaných architektů v ČR

3/2012 / ROČNÍK 19

DATUM EXPEDICE: 5. 10. 2012

NÁKLAD: 4200 ks

REGISTRACE: MK ČR E 11062

ISSN: 1804-2066

YDAVATEL:

Česká komora architektů, Josefská 34/6, 118 00 Praha 1
Tel.: 257 535 034
www.cka.cc

REDAKCE:

PhDr. Markéta Pražanová – šéfredaktorka,
tel.: 257 535 034, e-mail: marketa.prazanova@cka.cc, info@cka.cc
Ing. Ludmila Cepáková, Kateřina Slaná – rubrika soutěže,
tel.: 542 211 809, e-mail: ludmila.cepakova@cka.cc

JAZYKOVÁ KOREKTURA:

Mgr. Josef Šebek

TITUL:

Centrum technického vzdělávání Ostrov nad Ohří,
autoři: Boris Redčenkov, Prokop Tomášek, Jaroslav Wertig /
A 69 – architekti, s. r. o. Finalisté Grand Prix architektů 2012
a držitelé ocenění Architekt roku 2012, foto: Tomáš Balej.

LAYOUT:

Radek Michel
Typografie obálky – MgA. Andrea Hrušková

GRAFICKÁ PŘÍPRAVA:

REKLAMARE – Radek Michel
Orlická 9, 130 00 Praha 3-Vinohrady

TISK:

TISK HORÁK, Ústí nad Labem

DISTRIBUCE:

Bulletin ČKA je bezplatně rozesílán všem architektům autorizovaným
ČKA a investičním odborům magistrátů a větších měst.

UZÁVĚRKA PŘÍŠTÍHO ČÍSLA: 9. 11. 2012

UPOZORNĚNÍ: U inzercí a podepsaných článků se redakce
nemusí ztotožňovat s obsahem. Pokud není uvedeno jinak, obrázky
pocházejí z archivu autorů textů.

PDF Bulletinu ČKA je ke stažení na www.cka.cc.

OBSAH

AKTUALITY

Úvodní slovo Petra Leška	4
Kontakty	5
Výběrové řízení na nový vizuální styl ČKA	5
OTTA – Otevřený Think Tank architektů (Lešek)	5
Bulletin ČKA na www.cka.cc k prohlédnutí i ke stažení	6
Osobnosti nominované na Poctu ČKA 2012	6
Ze školení organizátorů soutěží (Cepáková)	7

MEDAILON

Představujeme osobnosti nominované na Poctu ČKA – Karel Filsak (Sedláková)	8
---	---

SERVIS

Nové knihy	11
Výstavy, přednášky, akce	12
Celoživotní profesní vzdělávání	13
Je pojištění sjednané prostřednictvím České komory architektů dobrá volba? (Poláčková)	13
Burza práce	14
Pamětní deska Karlu Pragerovi (Pražanová)	14
K trojí interpretaci Havlovy „krajiny domova“ (Hájek)	14
Quo vadis, česká krajinářská architekturo? (Salzmann)	15

TÉMA

Pohledy na funkci hlavního architekta a existenci poradních sborů	17
Zkušenosti architektů (Boháček, Holub, Kročák, Kovář, Hnilička)	
Názory na zřizování pozic (Vích, Sapák, Plos)	
Příklady nastavování pozic (Liberec, Praha, České Budějovice)	

INZERCE

OFICIÁLNÍ INFORMACE

Ateliér HŠH vyhrál soudní spor o knihovnu (Pražanová)	36
Zadavatel soutěže na knihovnu neměl měnit soutěžní podmínky (Pražanová)	36
K soutěži o Cenu Petra Parléře (Pražanová)	37
ČKA součástí nadnárodního projektu CEC5 (Folprechtová)	38
ACE ke směrnicí o veřejných zakázkách (Folprechtová, Pražanová)	38
Účast neautorizovaných osob v soutěžích (Faltusová, Plos)	39
Připomínky MMR k metodickému pokynu ČKA (Pražanová)	40
Státní politika architektury Německa	41

LEGISLATIVA

Stanovisko ČKA k památkovému zákonu (Plos, Jiránek)	45
Kritika soutěží o nejnižší cenu z MMR a nové vyhlášky k ZVZ (Pražanová)	47
Vyjádření ČKA k prezidentovu vetu zákona o hospodaření energií (Mareš, Bezpalec, Pražanová)	48
Mandátní smlouva pro činnost organizátora soutěže (Plos)	48
Nové zákony a vyhlášky (Faltusová)	51
Odpovědi na často kladené dotazy (Faltusová)	52

PRO PRAXI

Zásady projektování veřejných prostorů od Jana Gehla (Pražanová)	53
--	----

SOUTĚŽE

Výsledky architektonických soutěží, probíhající, připravované, mezinárodní soutěže	59
---	----

Vážení kolegové,

považuji naši profesi nejen za činnost, která nás živí a baví, ale i za věc podstatnou pro společnost a veřejnost. Jenže ačkoliv má slovo architektura obecně úctyhodný nádech, její praktické uskutečňování se nepovažuje za důležité. ČKA sdružuje většinu činných architektů. Je to vpravdě ohromné množství vzdělaných a kultivovaných lidí. Přesto se na samotné činnosti ČKA podílí jen zlomek z nich.

Myslím si proto, že je potřeba více o problémech i dobrých příkladech otevřeně hovořit a informovat o nich architektky i laiky. Společně hledat řešení, abychom neobjevovali již objevené.

Proto pracovní skupina PR připravuje nový web ČKA, který bude přehlednější zejména proto, že se oddělí vnitročlenský intranet a vytvoří vstřícné prostředí pro neodborníky. A také pokračuje v neformálních setkáních „Architekti na...“. Za sebe bych toto otevírání komunikačních kanálů rád doplnil o Otevřený think tank architektů – OTTA.

OTTA by měl nabídnout otevřenou platformu pro debaty nad otázkami profesními a společenskými, které s profesí architekta souvisejí. Bude se v něm diskutovat o zvoleném tématu a výstupem budou konkrétní náměty a doporučení pro směřování ČKA. Setkání se předpokládají s úvodní prezentací tématu lidmi, kteří se mu věnují, a pod vedením moderátora. Za zásadní považují vazbu do regionů, což je při současné technice lépe dosažitelné. Očekává se jistá forma crowdsourcingu v rámci tématu i při samotném jejich výběru. Jako první se připravuje téma grantů pro architekturu. Více informací najdete v samostatném příspěvku v tomto čísle Bulletinu.

Kde beru jistotu, že stačí vylepšit a doplnit komunikační kanály? Kdo je podle mne naplní obsahem? Odpověď je právě v kvalitě architektů. Spousta znalostí a činností již existuje. Z velké části jde o to je povzbudit, podpořit a propojit. Zmíním pouze několik příkladů takové aktivity.

Za posledních deset let v Českých Budějovicích proběhla asi jen jedna architektonická soutěž. Letos proběhly či se připravují hned tři. Hlavní zásluhu na tom podle mě mají mladí architekti z blogu CBArchitektura, kteří neúnavně přesvědčovali místní politiky o významu kvalitní architektury pro město.

Stěžujeme si po právu, že profese architekta je veřejností vnímána podivně a nadbytečně (slovy jednoho starosty: „architekt je ten, co dělá drahé domy ze skla a oceli, a to u nás nepotřebujeme“). V jiných evropských zemích se architekti věnují osvětě a mají výukové programy o architektuře pro školy. U nás se takové osvětě z vlastní iniciativy věnují kolegové z CCEA nebo Spolku posluchačů architektury. V programech pro obecnu veřejnost je aktivní Kruh.

Určitě je řada dalších, kteří sami aktivně vystupují. Ještě více je těch, kteří mají cenné osobní zkušenosti. ČKA by měla připravit prostředí pro výměnu znalostí a hledání společné cesty profese architekta v dnešní společnosti. Nemyslím si, že ČKA je „Centrální mozek architektů“, uzavřený black box, který vše vyřeší za nás. ČKA jsme my všichni a bude taková, jakou ji budeme chtít mít.

Zvu vás proto k výměně názorů a třibení nápadů (ale ne k bezbřehé debatě), aby se mohly najít a prosadit ty nejlepší.

Petr Lešek,
člen představenstva ČKA

KONTAKTY PRACOVNÍKŮ KANCELÁŘE ČKA

Úřední hodiny Kanceláře ČKA: pondělí až pátek 8–16 h

PRAHA

Adresa: Josefská 34/6, 118 00 Praha 1-Malá Strana

BRNO

Adresa: Česká 19/21, 602 00 Brno

Tel.: 542 211 809, tel./fax: 542 215 652

E-mailové adresy pracovníků Kanceláře ČKA: jméno.příjmení@cka.cc

Více informací: www.cka.cc

Sídlo ČKA v Praze

Sídlo ČKA v Brně

Tel.: 257 532 186

Milena Ondráková

sekretář DR a AR ČKA,
informace a přihlášky
k autorizaci, správa databáze
odborný konzultant ČKA
právní servis
právní servis

JUDr. PhDr. Jiří Plos

Mgr. Eva Faltusová

Mgr. Martina Synková Tužinská

Tel.: 257 532 287

Recepce

Tel.: 257 532 430

Ing. Tamara Čuříková

Lenka Dytrychová

ředitelka Kanceláře ČKA
příspěvky, účetnictví, databáze,
NF Arcus

Tel.: 257 535 034

Ing. Gabriela Dufková

tajemnice pracovních skupin
ČKA, organizace akcí spojených
s činností ČKA, přehledky
sekretář StS ČKA
webové stránky, zahraničí
šéfredaktorka Bulletinu ČKA,
informační a tiskový servis,
vydávání publikací a tiskovin
ČKA, tisková mluvčí

Radka Kasalová

Ing. Kateřina Folprechtová

PhDr. Markéta Pražanová

Tel.: 542 211 809

Ing. Ludmila Cepáková

Kateřina Slaná

soutěže a veřejné zakázky
soutěže a veřejné zakázky,
vzdělávání

Česká komora architektů vyhlašuje veřejnou neanonymní soutěž:

Koncept nové jednotné vizuální identity ČKA s důrazem na digitální media.

Cílem soutěže je návrh a realizace nové jednotné vizuální identity České komory architektů a získání stabilního partnera v oblasti grafického designu k dlouhodobější spolupráci.

Více informací na www.cka.cc

OTTA / OTEVŘENÝ THINK TANK ARCHITEKTŮ

PROČ?

Architektonická obec je roztržštěná. Je hodně drobných aktivit, ale chybí jejich provázání a zapojení většího počtu architektů. Úkolů je přitom celá řada. Tím nejdůležitějším je vytvářet názor (strategii, koncepci) na směřování úsilí architektonické obce. Na rozlišení důležitějších a méně důležitých témat. Úkolem OTTA je nabídnout, pod hlavičkou České komory architektů, otevřenou platformu pro debatu nad otázkami profesními i společenskými.

JAK?

OTTA bude pořádát setkání jednou měsíčně, vždy k určitému tématu. K němu budou pozváni hosté s připravenými příspěvky. Následovat bude debata řízená moderátorem se všemi zúčastněnými. Moderátor bude vybírán s ohledem na téma. Ze setkání pak bude písemný výstup s doporučením pro ČKA nebo obecněji pro architektky či veřejnost. Později mohou být i audio- či audiovizuální výstupy. Archivace bude prováděna na webu ČKA. Smyslem je nejen se sejit a popovídat si, ale zejména přinést podněty a koncepční názory. Rádi uvítáme nejen známá jména, ale též účastníky se zájmem. Velmi potřebná bude vazba z regionů, aby se neřešily jen „centrální“ otázky. Očekává se i jistá forma crowdsourcingu. Vítány budou též elektronické příspěvky, aby se usnadnila možnost zapojení mimopražských. Tak by měl být ovlivněn i výběr témat.

KDE?

V prostorách České komory architektů v Praze. Je možné konání i v dalších místech ČR. Záleží na iniciativě dalších měst, návrhu nosného tématu a zajištění prostředí a přenosu (pokud to je možné).

KDY?

Poslední úterý v měsíci od 16.00 do večerních hodin. Bude tak čas připravit výstup pro následné představenstvo. První setkání na téma Granty v architektuře a úloha ČKA v nich startuje 30. 10. 2012.

JAK MŮŽETE PŘÍSPĚT?

Kromě účasti na setkání zejména doporučováním témat, hlasováním pro ta z nich, která chcete řešit, a zasláním otázek a diskusních bodů k tématu.

VZTAH K OSTATNÍM INICIATIVÁM A ČKA

OTTA bude iniciativní skupina při ČKA. Může vhodně navazovat na setkání „Architekti na...“, která jsou záměrně neformální a na kterých mohou být generována témata a lidé pro OTTA. Výstupy z OTTA budou prezentovány pomocí ČKA a předkládány představenstvu.

ORGANIZACE

Přípravný výbor: Petr Lešek, Petr Janda, Josef Panna

Přípravný výbor jmenuje dramaturga OTTA, který bude připravovat témata, hosty s příspěvky a vybírat vhodné moderátory. Zápisy ze setkání bude zpracovávat Kancelář ČKA.

Petr Lešek

BULLETIN ČKA NA WEBU

ČKA se rozhodla pro zkvalitnění distribuce Bulletinu ČKA. Vycházíme tak vstříc současným požadavkům čtenářů, kteří dávají v mnoha případech přednost digitálním médiím.

Již více než rok je toto periodikum umístěno na hlavní straně webových stránek ČKA – www.cka.cc:

- ! k prohlížení aktuálního čísla – tato služba umožňuje listovat v časopise, pracovat se stránkou, vyhledávat dle hesel atd.,
- ! ke stažení aktuálního čísla ve formátu PDF,
- ! i nadále existuje možnost stažení starších Bulletinů ve formátu PDF – tato služba běží již od roku 2003.

ODHLÁŠENÍ BULLETINU

Někteří členové ČKA z důvodu zavedení digitální verze již možná nebudou mít zájem o tištěné médium. Prosíme takové architekty, aby svůj nezájem vyjádřili písemně a zaslali oznámení na adresu: marketa.prazanova@cka.cc.

OSOBNOSTI NOMINOVANÉ NA POCTU ČKA 2012

Kancelář ČKA obdržela celkem 14 nominací na Poctu ČKA 2012, cenu, kterou Komora každoročně uděluje významným osobnostem v oboru – architektům, teoretikům či pedagogům, kteří se zapsali nejen svou tvorbou, ale i morálním přístupem do historie moderní české architektury. Osobnost, které by měla být Pocta ČKA 2012 předána, vybere v říjnu odborná komise.

NOMINOVANÉ OSOBNOSTI

1. Mirko Baum (nominuje Miroslav Masák)
2. Jan Bočan (nominují David Macháček, Petr Kovář)
3. Markéta Cajthamlová (nominují Lukáš Ehl a Šrámková architekti)
4. Bohuslav Fuchs (nominují Jiří Kraus, Eva Rozehnalová)
5. Jan Kaplický (nominují Jan Keith, Jan Kupka, Tomáš Vích)
6. David Kopecký (nominují Terezie Nekvindová, Jiří Tomiček)
7. Karel Kuča (nominuje Jan Kozel)
8. Ladislav Lábus (nominuje Ivan Gogolák)
9. Věra Machoninová (nominuje Martin Rössler)
10. Vlado Milunić (nominuje Zdeněk Deyl)

11. Ivar Otruba (nominují Susanne Spurná, Markéta Veličková, Tomáš Jiránek, Petr Velička, Jakub Chvojka)
12. Milan Rejchl (nominuje Ladislav Zikmund-Lender)
13. Ivan Ruller (nominuje David Mikulášek)
14. Dagmar Vernerová (nominuje Svatopluk Sládeček)

SLOŽENÍ OBORNÉ KOMISE POCTY ČKA 2012

Václav Girs, Petr Hájek, Viktor Rudiš, Svatopluk Sládeček, Jaroslav Wertig, Ivan Wahla (náhradník)

HISTORIE UDĚLOVÁNÍ POCTY ČKA

O zavedení tradice Pocty rozhodlo představenstvo ČKA v roce 2000 s cílem ocenit mimořádné osobnosti na poli architektury. Vzhledem k velkému počtu vynikajících architektů, kteří se v minulém režimu nedočkali žádného významnějšího ocenění své práce a životních postojů, bylo toto ocenění zpočátku udělováno především in memoriam, Pocta ČKA 2005, 2006 a 2008, 2009 a 2010 byla udělena žijícím osobnostem. Návrhy na nominaci mohou podávat všichni členové ČKA i další odborná veřejnost.

LAUREÁTI

- 2000 – Petr Vačura, Bedřich Rozehnal, Ladislav Žák (in memoriam)
 2001 – Vít Obrtel, Otto Rothmayer, Oldřich Stefan, Zdeněk Vávra (in memoriam)
 2002 – Josef Havlíček (in memoriam)
 2003 – Josef Polášek (in memoriam)
 2004 – Pocta nebyla udělena
 2005 – Karel Hubáček
 2006 – Miroslav Masák
 2007 – Alena Šrámková
 2008 – Miroslav Baše (in memoriam)
 2009 – Emil Příklad
 2010 – Viktor Rudiš
 2011 – Karel Prager (in memoriam)

Plastika Pocty ČKA od Richarda Kočího

Markéta Pražanová

ZE ŠKOLENÍ ORGANIZÁTORŮ SOUTĚŽÍ O NÁVRH

Česká komora architektů poprvé ve své historii uspořádala školení organizátorů soutěží, kterým reagovala na zvýšenou poptávku ze strany vyhlášovatelů po odbornících schopných zorganizovat soutěž o návrh. Školení se uskutečnilo dne 6. června a 12. září 2012 v pražské kanceláři ČKA a dne 20. června 2012 v brněnské kanceláři ČKA.

CO JE CÍLEM ŠKOLENÍ?

Smyslem školení organizátorů soutěží je sestavení okruhu kvalifikovaných odborníků, kteří rozumí procesu vyhlášení soutěže o návrh a jsou schopni pomoci potenciální vyhlášovatelům s uspořádáním takové soutěže. Řada vyhlášovatelů zadává celou organizaci soutěže „na klíč“ většinou právníckým kancelářím, protože architekti tuto službu organizovaně nenabízejí. Školení by mělo pomoci tento zvyk změnit. V neposlední řadě je také smyslem školení rozšíření pracovních příležitostí pro architektky.

K ČEMU SLOUŽÍ SEZNAM PROŠKOLENÝCH ORGANIZÁTORŮ SOUTĚŽÍ?

Po absolvování školení je autorizovaný architekt zapsán do seznamu organizátorů soutěží, který je zveřejněn na webových stránkách Komory v rubrice soutěže – info pro vyhlášovatele a je doplněn referencemi. Na seznam jsou odkazovány vyhlášovatelé soutěží.

JAKÁ JE ROLE ORGANIZÁTORA SOUTĚŽE O NÁVRH?

Organizátor soutěže může vykonávat pouze vybrané funkce – sekretář, přezkušovatel, zpracovatel soutěžních podmínek apod., nebo může poskytovat kompletní organizaci soutěže na základě mandátní smlouvy včetně zpracování podkladů, soutěžních podmínek, administrace celé soutěže o návrh (SoN), řešení rozporů, realizace výstavy, katalogu, PR aj. Od organizátora by měl být oddělen auditor soutěže – § 9a Soutěžního řádu ČKA (SŘ).

CO JE OBSAHEM MANDÁTNÍ SMLOUVY?

Mandátní smlouvu upravuje § 566 až § 576 obchodního zákoníku. Vzorová mandátní smlouva je k dispozici ke stažení na www.cka.cc v rubrice ČKA – pracovní skupiny – PS pro soutěže a zároveň ji přetiskujeme na s. 48.

JAKÝ JE PRÁVNÍ RÁMEC SOUTĚŽE O NÁVRH?

Soutěž o návrh je upravena v zákoně č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů (novela je účinná k 1. 4. 2012), zejména v § 23 odst. 6 a § 102 – § 109. Soutěž o návrh je také upravena Soutěžním řádem ČKA. V § 103 odst. 7 zákona o veřejných zakázkách (ZVZ) je uvedeno, že podrobná pravidla určuje zvláštní právní předpis, který dosud nenabyl právní platnosti (připravena je vyhláška, která vychází ze SŘ ČKA). Před novelou byl v ZVZ výslovný odkaz na SŘ ČKA. V průběhu roku 2014 by měl vejít v platnost zcela nový zákon, který by měl vycházet ze směrnice EU. Soutěž o návrh by v něm měla být upravena podobným způsobem, u ostatních druhů zadávacího řízení by měla být zdůrazněna kvalita, nikoliv cena.

JAKÉ JSOU STĚŽEJNÍ BODY SOUTĚŽNÍCH PODMÍNEK?

Vzorové soutěžní podmínky jsou zveřejněny na webu ČKA – rubrika Soutěže – info pro vyhlášovatele. Organizátor či vyhlášovatel soutěže může na jejich základě zpracovat jakékoliv konkrétní podmínky soutěže. Pokud je to nutné, je možné v soutěžních podmínkách závazně určit maximální výši investice, maximální cenu projektu apod. Obecně lze doporučit co nejméně závazných kritérií, jejichž nesplnění vede k vyřazení návrhu z hodnocení (§ 10 odst. 6 SŘ ČKA). V účelu a poslání soutěže by mělo být uvedeno, co se bude dít po soutěži o návrh – předpokládá se, že bude následovat jednací řízení bez uveřejnění. Nutné je stanovit, kdo do něj bude vyzván, že následující zakázka se bude týkat všech stupňů projektu atd. V soutěžních podmínkách musí být jasně nastaveny kvalifikační předpoklady soutěžících, protože kvalifikaci je možné posoudit v soutěži o návrh, nikoliv v následném jednacím řízení bez uveřejnění (§ 51 odst. 3 ZVZ).

JAKÁ JE ROLE POROTY A KDO JI SESTAVUJE?

Porota je garantem soutěže, zprostředkovává dialog mezi vypisovatelem a neznámým autorem. Porotou sestavuje a jmenuje vypisovatel.

Dle § 106 ZVZ a SŘ ČKA porota musí být známa při vyhlášení soutěže, většinou nezávislá, nepodjatá, nadpoloviční většina obdobně nebo rovnocenně kvalifikovaná jako soutěžící. Velikost poroty (vždy lichý počet členů – optimálně 3–11) i výši nákladů na její činnost ovlivní nejvíce vypisovatel svým zastoupením závislými členy. Vypisovatel je při sestavování poroty nezastupitelný, organizátor soutěže by mu měl pomoci v orientaci, ale rozhodně by neměl sestavovat porotu bez něj. Je lepší mu nabídnout spíše odborné principy sestavení objektivní poroty (odborné renomé, věková i názorová různorodost, komunikativnost, respekt ke klientovi apod.). Role porotce je podrobně zpracována v Bulletinu 1/2011, s. 31–40, viz též www.cka.cc – rubrika Soutěže – info pro vyhlášovatele nebo je v rubrice Ostatní informace ke stažení celý Bulletin.

CO JE JEDNACÍ ŘÍZENÍ BEZ UVEŘEJNĚNÍ?

Pokud má být po soutěži zadána zakázka na zpracování všech fází projektu, pak musí na soutěž o návrh navazovat jednací řízení bez uveřejnění, které je upraveno v § 34 ZVZ. Do jednacího řízení může být vyzván vítěz (pokud by se nepodařilo dojít ke shodě, je možné vyzvat druhého oceněného atd.) nebo všichni ocenění. Informace o postupu po soutěži o návrh by se měly objevit již v soutěžních podmínkách. Ve výzvě k jednacímu řízení bez uveřejnění musí být uvedena hodnotící kritéria (v případě více vyzvaných do tohoto typu řízení), kdy minimálně 50% váhu má ekonomická výhodnost nebo cena, a naopak zde nesmí být hodnocena kvalifikace uchazeče.

JAKÁ JSOU SPECIFIKA URBANISTICKÝCH SOUTĚŽÍ?

PS pro územní plánování, urbanismus a krajinu ve spolupráci s PS pro soutěže zpracovala metodický pokyn pro výběr zhotovitele územního plánu s uplatněním soutěže o návrh a navazujícího jednacího řízení bez uveřejnění, který je k dispozici na webu ČKA v rubrice ČKA – pracovní skupiny – PS pro územní plánování, urbanismus a krajinu. Dokument viz též Bulletin ČKA 4/2011, s. 33–35.

JAKÁ JSOU SPECIFIKA DVOUKOLOVÝCH SOUTĚŽÍ?

Soutěžní lhůta je minimálně 8 týdnů, přičemž soutěžní lhůta pro první kolo nesmí být kratší než tři týdny. V prvním kole se hledá idea, ve druhém je potom požadováno propracované řešení – tomuto by měly odpovídat i požadavky na soutěžící. Vyhlášovatel pro druhé kolo zpřesňuje soutěžní podmínky.

ZÁVĚREM

Organizátor soutěže o návrh musí být obeznámen s veškerými činnostmi, které se soutěží o návrh a navazujícím jednacím řízením bez uveřejnění souvisejí. Zároveň musí znát důkladně předpisy popisující soutěž o návrh – tedy ZVZ a SŘ ČKA a další dokumenty, které jsou k dispozici na www.cka.cc – info pro vyhlášovatele. Všichni organizátoři a vyhlášovatelé soutěží mohou využívat poradenství ČKA – jak Kanceláře ČKA, tak Pracovní skupiny pro soutěže, a to jak před vypsáním soutěže, tak v jejím průběhu i po ukončení. Řešeny jsou jakékoliv formální či procedurální pochybnosti, rozpory apod. ČKA sama však žádné soutěže o návrh neorganizuje.

Ludmila Cepáková

Pracovní skupina pro soutěže ČKA Brno: Ing. Ludmila Cepáková – tajemník, tel.: 542 211 809, e-mail: ludmila.cepakova@cka.cc, www.cka.cc – soutěže

Vzor mandátní smlouvy pro organizátora soutěže viz s. 48 a www.cka.cc

KAREL FILSAK

Od ledna 2008 přinášíme medailony známých i méně známých osobností, které byly v minulosti nominovány na Poctu České komory architektů. Mezi nominovanými se opakovaně objevilo také jméno Karla Filsaka, kterého proto představujeme jako dalšího významného tvůrce v našem seriálu.

Karel Filsak (10. 10. 1917 Jindřichův Hradec – 1. 7. 2000 Praha) patří k nejvýznamnějším osobnostem české architektury druhé poloviny 20. století. K té nevelké skupině vyhraněných osobností, jež svůj názor na architekturu postupně formulovaly v průběhu 50. let a následně si dokázaly udržet vysokou úroveň, odpovídající evropskému architektonickému standardu. Vedle Karla Filsaka to byli Jan Šrámek, Jiří Louda, Karel Prager, Věra a Vladimír Machoninovi. Nežádka pracovali spolu, často vedle sebe, každý si vypěstoval vlastní, dobře čitelný a logicky se vyvíjející rukopis.

Svou kariéru Karel Filsak zahájil v ateliéru Josefa Havlíčka, jehož se brzy stal blízkým spolupracovníkem. První práce byly určeny pro Jindřichův Hradec – územní plán a s ním související a z něj se odvíjející návrhy souborů staveb a jednotlivých objektů, od městských obytných skupin přes areál nového výrobního závodu, podle tehdejší tradice samozřejmě i s bytovými domy, až třeba po vytvoření odpovídajících objektů pro mistrovskou gobelínovou dílnu či návrh malého rekreačního domku v blízké Stráži. Jindřichův Hradec, architektovo rodné město, pro něj zároveň bylo místem tvůrčího vyzrání, zkoumavého ochutnávání nejrůznějších druhů a podob architektonické práce. Je zajímavé sledovat nejen záběr a hloubku historických průzkumů vývoje Jindřichova Hradce, prováděných kromě jiného i mnohými kresbami a skicami města a jeho okolí, viditelný je také postupný vývoj architektonického pojetí. Rekreační domek byl nečekaně vzdušný, lehký, velkorosý. Dovedl, jak na sklonku 40. let mezi architekty ještě doznívalo přesvědčení, že vývoj oboru bude plynule pokračovat tam, kde ho válka přerušila, že bude dál rozvíjen vyspělý funkcionalismus, poučený z toho, co se v průběhu 40. let prozkoumalo v mnoha teoretických diskusích. Takový byl i návrh gobelínového ateliéru. Společnost se však zaměřila jinak a na architektuře se to rychle projevilo. Vyspělý územní plán, původně provázený lehkými kresbami, najednou v návrzích i realizacích trochu ztěžkl. Stavby pro bydlení byly střídme, jednoduché, odpovídající ekonomickým a ma-

teriálovým možnostem doby, jako by musely potlačovat projevy modernismu. Nikde se však nezpronevěřily dobrému architektonickému citu, i ve své střídmosti nabídly klasiku poctivých domů. Je zřejmé, že Filsakovi se mimo jiné i díky Havlíčkově osobnosti podařilo úspěšně a bez kompromisů překonat jinak v české republice velmi složité období historismu tzv. socialistického realismu. Dokázal ovšem dobře využít dobový požadavek kladený na architektu – potřeba podrobného zkoumání historického dědictví mu dovolila dostatečně se věnovat studiu a kreslení rodného města.

Ovšem ani Havlíček nedokázal své mladší kolegy „uchránit“ před vlivem doby. V návrzích pro Kladno-Rozdělou však společně dokázali jako zdroj historické inspirace využít robustní perretovské pojetí architektury dvacátých let 20. století. Projevilo se i ve Filsakově jiném komplikovaném úkolu – v návrhu školy v Hrabové pro Ostravsko, stejně jako v návrhu kulturního domu pro Dubnici nad Váhem. Vysoký řád tohoto návrhu má velmi blízko k uměřené architektuře Antonína Engela v pražských Dejvicích. I první vítězství v soutěži na velvyslanecký komplex v Pekingu v roce 1956 přineslo stavbu, která chápe historická pravidla architektonické kompozice, pečlivě se však vyhýbá historizujícímu tvarosloví a dobře souzní s dobovým trendem, který do české architektury vnesly přípravy na Světovou výstavu EXPO '58 v Bruselu.

Barrandovský most v Praze, Karel Filsak, Karel Filsak ml., hl. inženýr Jiří Hejnic, projekt 1977, realizace 1981–1985

Hotel Intercontinental v Praze, Karel Filsak, Karel Bubeníček, Jaroslav Švec, interiéry František Cubr, Jan Šrámek, soutěž 1967, realizace 1974

Návrhy a studie výstavby nových částí Jindřichova Hradce, 1. cena v soutěži, 1956, realizace 1958–1960

Návrh letního domku pro slečnu M. Danielovou ve Stráži nad Nežárkou, 1948

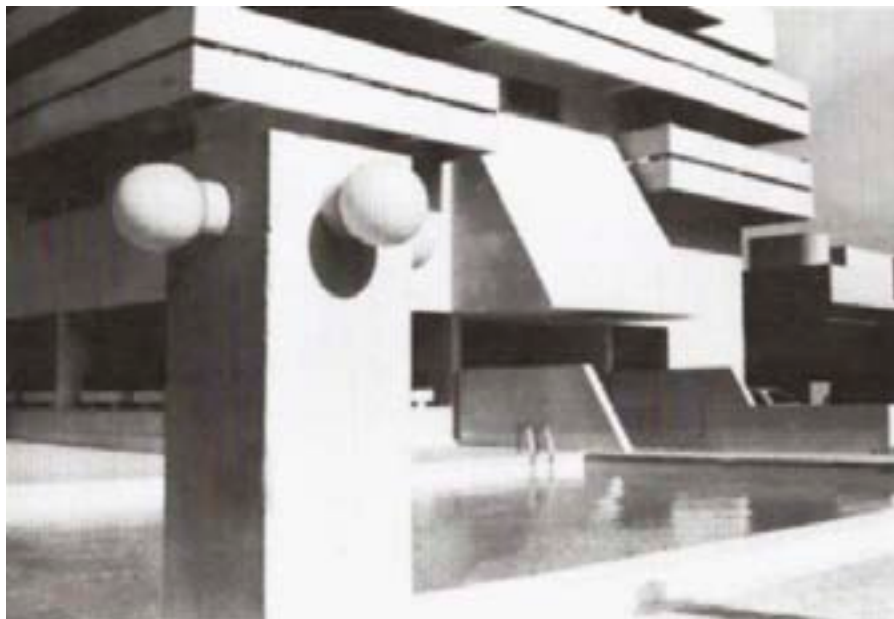
Ze života

1937 začal studovat Vysokou školu architektury a pozemního stavitelství v Praze
 1939–1942 vězněn v koncentračním táboře Sachsenhausen
 1943–1945 pracoval jako konstruktér u Josefa Gočára
 1947 dokončil studia architektury
 1949 pracoval v ateliéru Josefa Havlíčka
 1967–1974 vedoucí ateliéru Epsilon ve Sdružení projektových ústavů (od roku 1971 Projektový ústav hl. m. Prahy)
 1975 architektem ve svobodném povolání
 1976 přednášel na AVU

Z prací

- ! Územní plán města Jindřichův Hradec, s Josefem Havlíčkem, soutěž 1948, realizace 1950–1970
- ! Podrobný územní plán textilního závodu Jitka Otín, s Josefem Havlíčkem, projekt 1948, realizace 1950
- ! Státní plánovací úřad v Bratislavě, s Josefem Havlíčkem, 1. cena v soutěži, 1950–1951
- ! Věžové obytné budovy v Kladně-Rozdělově, s Josefem Havlíčkem a Karlem Bubeníčkem, projekt 1951, realizace 1954
- ! Obytné domy v Ostravě-Porubě, s Josefem Havlíčkem a Karlem Bubeníčkem, projekt 1953, realizace 1955
- ! Urbanistický a zastavovací plán letiště Praha-Ruzyně, s Karlem Bubeníčkem, projekt 1953
- ! Osmiletá škola s 25 třídami v Hrabové u Ostravy, s Jaroslavem Švecem a Karlem Bubeníčkem, projekt 1954, realizace 1957
- ! Soubor budov československého velvyslanectví v Pekingu, s Karlem Bubeníčkem, Jiřím Loudou a Janem Šrámkem, 1. cena v soutěži, realizace 1958–1960

- ! Projekt souboru odbavovacích budov letiště v Praze-Ruzyni, s týmem spolupracovníků, projekt 1960, realizace 1967
- ! Stálá československá mise při OSN v Ženevě, s Karlem Bubeníčkem a Janem Šrámkem, 1. cena v soutěži, 1965, realizace 1967
- ! Soubor budov československého velvyslanectví v Dillí, s Karlem Bubeníčkem a Karlem Filsakem ml., 1. cena v soutěži, 1966, projekt 1971–1974, realizace 1974
- ! Návrh na dostavbu Staroměstské radnice v Praze, s Karlem Bubeníčkem, Karlem Koutským, Josefem Hyzlarem, 1. cena v soutěži, 1967
- ! Hotel Intercontinental v Praze, s Karlem Bubeníčkem, Jaroslavem Švecem, spolupráce na interiérech František Cubr, Jan Šrámek, projekt 1967, realizace 1974
- ! Československý pavilon pro EXPO v Ósace, s Karlem Pragerem, Věrou Machoninovou, Vladimírem Machoninem, Janem Šrámkem, 2. cena v soutěži, 1968
- ! Hotel Čedok na náměstí Republiky v Praze, s Václavem Hacmanem, 1. cena v soutěži, 1970
- ! Soubor budov československého velvyslanectví v Káhiře, s Vladimírem Tomsem, spolupráce na interiérech Jan Vrana a Vladimír Štulc, projekt 1970–1976, realizace 1979
- ! Barrandovský most, s Karlem Fislakem ml., hlavní inženýr mostu Jiří Hejnic, projekt 1977, realizace 1981–1985; výtvarné řešení dominant předmostí s Karlem Filsakem ml., Jiřím Hejnicem a Josefem Klimešem, 1985, realizace 1988
- ! Rekonstrukce domu SIA v Praze, s Karlem Filsakem ml. a Ludvíkem Pivoňkou, projekt 1985, realizace 1990
- ! Rekonstrukce hotelu Tranzit na Club hotel Bohemia v Praze-Ruzyni, s Karlem Filsakem ml. a Ludvíkem Pivoňkou, projekt 1992, realizace 1992
- ! Další desítky studií, soutěžních návrhů, projektů i realizací

Soubor budov československého velvyslanectví v Káhiře, Karel Filsak, Vladimír Toms, spolupráce na interiérech: Jan Vrana, Vladimír Štulc, projekt 1970–1975, realizace 1979

Upravovací plán města Jindřichův Hradec, s Josefem Havlíčkem, soutěž 1948, realizace 1950–1970

Návrhy a studie výstavby nových částí Jindřichova Hradce, 1. cena v soutěži, 1956, realizace 1958–1960

Pro Filsakovu práci bylo rozhodující především nepřerušené systematické sledování a rozvíjení tradice vyspělého českého funkcionalismu a návaznost na aktuální dění mezinárodního architektonického stylu. Právě proto mohl na počátku 60. let doslova zazářit v soutěžích na stavby spojené s leteckým provozem, a především pak na stavby československých oficiální zastoupení – jeho velvyslanectví jsou mistrovskými ukázkami nestárnoucí vrcholně modernistické architektury a vždy byly skvělými reprezentanty. Jde o stavby velkorysé, robustní, a přitom zároveň jakoby odhmotněné – jeho velvyslanectví v Brazílii dodnes udivuje svou staticky dokonale až na hranu dotaženou vznášející se hmotou oficiální části.

Práce v zahraničí mu také dávala možnost bezprostředně se seznámat s tím, co se ve světové architektuře odehrává, a ihned na to reagovat. Do své tvorby brzy včlenil brutalistické pojetí, práci se surovým pohledovým betonem, tedy práci s jedním z nejtvárnějších stavebních materiálů moderní doby. Přitom uchopil brutalistní tendenci po svém, s důrazem na eleganci a noblesnost, které se velmi rychle staly základními poznávacími znaky jeho tvorby. Snad nejlépe to dokazuje jedna z mála Filsakových pražských staveb – hotel Intercontinental. Se svou kombinací surového betonu a chvějivě teplé keramiky, s elegantními interiéry, v nichž se architektura snoubí s citlivě vybra-

nými mistrovskými díly výtvarného umění, je stále – i po rekonstrukci – stavbou nadčasově výjimečných hodnot a charakteru.

Podobně lze charakterizovat naprostou většinu Filsakových staveb. Jeho tvorba se vyznačuje stabilně vysokou úrovní, a to v libovolném architektonickém tématu.

Radomíra Sedláková

Psáno pro publikaci Architekt Karel Filsak / 90 let od narození, vydanou v roce 2007 vydavatelstvím Wagner Press, s. r. o.

Soubor budov československého velvyslanectví v Brazílii, Karel Filsak, Karel Bubeníček, Jiří Louda, Jan Šrámek, realizace 1. etapy 1965, realizace 2. etapy 1973; exteriér a interiér

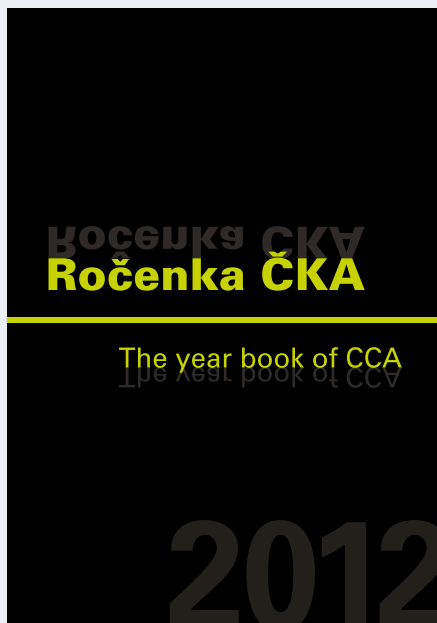

ROČENKA ČKA 2012

Letošní ročenka přináší stejně jako v předchozím roce informace o složení orgánů ČKA i aktivitách Komory. Rozsáhlá obrazová část shrnuje akce ČKA za uplynulý rok – Poctu ČKA 2011 a Přehlídku diplomových prací, dále představuje výsledky všech architektonických soutěží, doplněné návodem, jak soutěž vypsat, i zkušenostmi vypisovatelů.

Vydavatel: Česká komora architektů
Redakce: Markéta Pražanová
Grafická úprava: GAT CZ, s. r. o.
Rozsah: 112 stran
Formát: 21 × 29,5 cm

Ročenka je všem zájemcům k dispozici zdarma v kancelářích ČKA, autorizovaným architektům byla rozslána počátkem září 2012.

CO JE ARCHITEKTURA

Esej o krajinách, budovách a strojích
 Paul Shephard

Britský architekt a kritik představuje nový hlas v současných postmoderních debatách o historii a smyslu architektury. V tomto pozoruhodně neortodoxním, napůl románovém esejí rýsuje hranici kolem předmětu architektury, popisuje její místo v umění a technice, její místo v historii a její místo v našich současných životech. V době, kdy je módní říkat, že architektura je všechno – od filozofie přes vědu k umění a teorii – odvážně a neuctivě vymezuje hranice tématu. Esej je konstruován jako série bajek, mnohdy politicky nekorektních,

a představuje osvěžující meditaci o možnostech, variantách, nadějích a selháních přístřešků ve společnosti.

Vydavatel: Archa, Pavel Jungmann, Zlín, www.nakladatelstviarcha.cz
Rozsah: 112 stran, 14 × 20 cm
Cena: 339 Kč

BASTION XXXI – U BOŽÍCH MUK

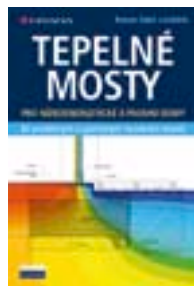
Oblast barokního Bastionu XXXI je součástí středověkého opevnění Nového Města pražského, založeného roku 1348 císařem Karlem IV. Revitalizace místa dokončená v roce 2011 je úspěšným příkladem současné architektonické tvorby v kontextu historického prostředí (Grand Prix architektů 2012). Publikace seznamuje čtenáře s historií a geniem

loci oblasti Albertova a Karlova, přináší teoretický pohled na současnou architekturu a zároveň poodkrývá samotný proces tvorby současného architektonického díla. Kniha je doprovázena fotografiemi realizace Filipa Šlapala, Mirka Cikána, Pavly Melkové a Roberta V. Nováka stejně jako plány a skicami stavby s doprovodnými texty teoretika a historika umění Rostislava Šváchy či autorů stavby Pavly Melkové a Miroslava Cikána.

Vydavatel: MCA atelier, s. r. o., a Městská část Praha 2
Rozsah: 128 stran, 28,5 × 23,5 cm

TEPELNÉ MOSTY

Pro nízkoenergetické a pasivní domy
 Šubrt Roman a kolektiv

S úsporami energií a výstavbou nízkoenergetických a pasivních domů úzce souvisí i problematika tepelných mostů. Velmi praktická příručka předkládá projektantům, konstruktérům, dodavatelům staveb i studentům 85 prověřených, spočítaných a funkčních detailů. Stavební detaily respektují českou realitu, české způsoby stavění a obvyklé stavební materiály. Jednotlivé detaily byly vybrány v kritických místech obvodových konstrukcí a prověřeny v několika variantách.

Vydavatel: Grada Publishing, a. s., www.grada.cz
Rozsah: 224 stran
Cena: 329 Kč

NÍZKOENERGETICKÉ DOMY 3

Jan Tywoniak a kolektiv

Stavební řešení, technická zařízení, vzduchotěsnost nízkoenergetických a pasivních domů postupují rychlým vývojem. Nově jsou také diskutovány domy energeticky nulové a nezávislé. V první části kniha připomíná obecné souvislosti a popisuje kategorie budov z hlediska energetické náročnosti. Popisuje nová technická řešení a podrobněji se věnuje technickým systémům. Nechybí ani kapitola o malých fotovoltaických systémech pro budovy. V druhé části knihy autoři podrobně popisují příklady realizací z Česka, Rakouska

a Německa. Jsou mezi nimi tři rodinné domy, dva bytové domy, mateřská a základní škola, ale i výzkumné centrum a revitalizace průmyslové čtvrti. Čtenáři jistě ocení komentované požadavky a doporučení nové tepelnětechnické normy ČSN 73 0540-2, platné od listopadu 2011.

Vydavatel: Grada Publishing, a. s., www.grada.cz
Rozsah: 204 stran
Cena: 399 Kč

VOLBY DO ORGÁNŮ NADACE ČESKÉ ARCHITEKTURY 2012

Správní rada Nadace české architektury vyhlašuje volby do orgánů NČA, a to na tři místa ve správní radě a na jedno místo v dozorčí radě. Návrhy kandidátů mohou předkládat fyzické i právnické osoby působící v oblasti aktivit NČA včetně autorizovaných architektů.

Formulář s nominací je nutno zaslat na mailovou adresu: nca@nca.info do 15. října 2012.

Více informací: www.nca.info

MIES VAN DER ROHE AWARD 2011

Přehlídka nejlepších evropských staveb. Prestižní soutěž pořádaná Evropskou unií a Nadací Mies van der Rohe v Barceloně.

Místo: Národní galerie, Veletržní palác, Dukelských hrdinů, Praha

Termín: 9. 11. 2012–6. 1. 2013

LADISLAV KUBA & TOMÁŠ PILAŘ

Výstava přední brněnské architektonické dvojice – Ladislav Kuba a Tomáš Pilař. Od roku 1996 se zúčastnila řady architektonických soutěží. Jejich častá vítězství v soutěžích se stala výchozím zdrojem zakázek kanceláře. Kromě toho realizovali řadu dalších odbornou veřejností uznávaných staveb.

Místo: Galerie Jaroslava Fragnera, Betlémské nám. 5a, Praha 1, www.gjf.cz

Termín: 6. 9.–21. 10. 2012

TOMÁŠ PILAŘ – LADISLAV KUBA / NEREALIZOVANÉ PROJEKTY

Výstava představí nerealizované projekty dvojice předních brněnských architektů. Kurátorem výstavy je Rostislav Koryčánek.

Místo: Galerie Jaroslava Krále, Dům umění města Brna, Malinovského nám. 2

Termín: 26. 10.–25. 11. 2012

POUŽITÍ MEMBRÁN A FÓLIÍ V ARCHITEKTUŘE

Mezinárodní konference

Místo: Fakulta stavební – hala D, katedra architektury ČVUT, Thákurova 7, Praha 6

Termín: 23. 11. 2012

Více informací: www.cvut.cz

AKREDITOVANÁ ODBORNÁ ŠKOLENÍ

Zákon o státní památkové péči

2. 10. 2012 – úterý – od 9 do 13 h – Praha

Kontrolní prohlídky stavebním úřadem

4. 10. 2012 – čtvrtek – od 9 do 13 h – Praha

Řízení o odstranění stavby a dodatečném povolení stavby

9. 10. 2012 – úterý – od 9 do 13 h – Praha

Novela zákona o veřejných zakázkách a prováděcí předpisy – aplikace a výklad

1. 11. 2012 – čtvrtek – od 9 do 16 h – Ostrava

DPH ve stavebnictví a novela DPH v roce 2013

6. 11. 2012 – úterý – od 9 do 13 h – Praha

Stavební zákon – územní řízení a stavební řád

8. 11. 2012 – čtvrtek – od 9 do 13 h – Praha

Smluvní vztahy ve výstavbě

13. 11. 2012 – úterý – od 9 do 13 h – Praha

Územní plán a jeho realizovatelnost z ekonomického hlediska

20. 11. 2012 – úterý – od 9 do 13 h – Praha

Stavební zákon – územní řízení a stavební řád

27. 11. 2012 – úterý – od 12.30 do 16.30 h – Ostrava

Pořadatel: Studio Axis, <http://www.studioaxis.cz>, tel.: 277 775 917

PAMÁTKY SVĚTOVÉHO DĚDICTVÍ V ČR

Proměny za posledních 20 let.

U příležitosti 40. výročí podepsání Úmluvy o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví pořádá Národní památkový ústav ve spolupráci s Útvarem rozvoje hl. města Prahy výstavu, která bude věnována prezentaci českých památek zapsaných na seznam kulturního dědictví UNESCO a jejich obnově v posledních 20 letech.

Místo: Sál architektů, Staroměstská radnice, Praha 1

Termín: 4. 10.–18. 11. 2012

19. KONGRES ARCHITEKTURY VE VÍDNI

Místo: Architekturzentrums Wien, Museumsplatz 1, A-1070 Wien

Termín: 24.–25. 11. 2012

Více informací: <http://www.azw.at>

BLOW UP

Some projects by Bevk Perović architects

Výstava mladých progresivních slovinských architektů – Matija Bevk, Vasa J. Perović.

Místo: Galerie Jaroslava Fragnera, Betlémské náměstí 5a, Praha 1

Termín: 22. 9.–21. 10. 2012

CELOŽIVOTNÍ PROFESNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Česká komora architektů realizuje již dva roky program celoživotního profesního vzdělávání (CPV). Cílem programu je poskytnout architektům možnost dalšího rozvoje a zajistit tak kvalitnější podmínky pro realizaci jejich profesního vzdělávání. Účast v systému je dobrovolná a je založena na individuální volbě vzdělávacích aktivit.

Od podzimu 2011 již není seznam ohodnocených vzdělávacích akcí pravidelně zveřejňován v Bulletinu ČKA, ale je k dispozici pouze na www.cka.cc, kde je stále aktualizován.

Více o procesu CPV viz www.cka.cc nebo Bulletin ČKA 3/2011, s. 33, nebo 3/2009, s. 45–47.

JE POJIŠTĚNÍ SJEDNANÉ PROSTŘEDNICTVÍM ČESKÉ KOMORY ARCHITEKTŮ DOBRÁ VOLBA?

Stále více a více se v současné době rozvíjí různé diskuse na téma, zda je dobrá volba sjednat si pojištění prostřednictvím nastaveného konceptu pojistné ochrany, který nabízí ČKA pro své členy, nebo volit variantu individuálního řešení u různých pojišťoven. Náš názor, podložený mnohaletou zkušeností, ukazuje, že pojištění nabízené prostřednictvím ČKA je volba dobrá a bezpečná.

PROČ SE (PŘI)POJIŠTIT?

Autorizované osoby (architekti, inženýři a technici) mají zákonnou povinnost uzavřít pojištění z odpovědnosti za škody způsobené výkonem autorizované činnosti, tzv. profesní pojištění. ČKA proto nabízí svým členům možnost výhodně se pojištit přes Rámcovou pojistnou smlouvu č. 804611 4711 (základní pojištění s limitem 200 tis. Kč) a č. 8046114818 (připojištění s volitelným limitem až do výše 15 mil. Kč), které ČKA prostřednictvím makléře MARSH, s. r. o., uzavřela dne 1. 10. 2010 s ČSOB Pojišťovnou, a. s., ve znění všech změn a doplnění.

JAK HROMADNÉ POJIŠTĚNÍ FUNGUJE?

Pojištění přes rámcové smlouvy funguje jako hromadné pojištění, které má svá specifika, jimiž se odlišuje od pojištění sjednaného individuálně. Hlavním plusem a výhodou takového pojištění, vzhledem k velkému počtu pojištěných osob, je možnost vyjednání nadstandardních podmínek, a to jak cenových, tak co do rozsahu pojistného krytí, včetně dlouhé doby pro retroaktivní krytí.

JAK MAKLEŘ MŮŽE AUTORIZOVNÉ OSOBE POSLOUŽIT?

Makléř je vždy na straně klienta a hájí jeho zájmy, a to nejen na poli pojištění profesní odpovědnosti za škody, ale je jeho poradcem ve všech otázkách pojištění. Makléř je tím, kdo svého klienta bezpečně provede všemi úskalími pojištění, a to od prvotního posouzení pojistného rizika přes návrh a zprostředkování pojištění až po likvidaci pojistných událostí.

Autorizované osoby využívají služeb makléře zdarma pro:

- ! posouzení a revizi stávajících pojistných smluv, i když nejsou sjednány prostřednictvím MARSH, s. r. o.;
- ! poskytování předběžné záruky / příslibu o pojištění;
- ! konzultace ohledně pojištění v případě nadstandardních požadavků při realizaci různých fází projektu.

JAKÉ KONKRÉTNÍ VÝHODY TOTO POJIŠTĚNÍ POSKYTUJE?

Široký rozsah pojištění (pojištěna je nejen profesní odpovědnost za škodu, ale též obecná odpovědnost za škodu, a to v základním rozsahu a do stejného limitu, aktuálně sjednaného pro pojištění profesní odpovědnosti).

Pojištění se dále vztahuje na odpovědnost za škodu způsobenou:

- ! v rámci provozu kanceláře,
- ! subdodavateli prací (základní rozsah krytí u ČSOB Pojišťovny, a. s.),
- ! zaměstnanci (v souvislosti s uvedenou odbornou činností pojištěného),
- ! odpovědným zástupcem (má-li platnou autorizaci),
- ! zdravotní pojišťovně (tzv. regres zdravotní pojišťovny),

- ! orgánům sociálního zabezpečení (regresní náhrada dle § 126 zákona č. 187/2006 Sb.),
- ! ztrátou, poškozením nebo zničením listin svěřených pojištěnému – projektové dokumentace, za niž pojištěný odpovídá osobě, která je v relevantním vztahu k pojištěnému.

Územní rozsah: Evropa.

Připojištění se sjednává formou jednoduché přihlášky.

Automatické retroaktivní krytí u základního pojištění až do roku 1997, a to i po zpětvzetí do tohoto pojištění, a možnost sjednat si retroaktivní krytí i pro připojištění, a to až 10 let zpět při změně pojistitele.

Prodloužená lhůta pro nahlášení nároků na náhradu škody v případě ukončení, resp. neobnovení pojištění – 60 dní.

Je zmíněna mnohokrát diskutovaná výluka pro škody způsobené pochybením pojištěného při ekonomických nebo nákladových kalkulacích prováděných při výkonu jeho činnosti, přičemž je ujednáno, že se tato výluka neuplatní pro případy, kdy překročení výše uvedených položek vzniklo jako důsledek porušení právní povinnosti pojištěného, tj. vady projektu, který si vyžádal takovou úpravu při realizaci projektu, při které vznikly vícepráce a z nich vyplývající vícenáklady.

JE MOŽNÉ NA POJISTNÉM TRHU ZÍSKAT INDIVIDUÁLNĚ VÝHODNĚJŠÍ PODMÍNKY?

Ano, ale nejlépejší nemusí být nejlepší. V jednotlivých konkrétních případech je možno získat výhodnější pojistné krytí a vždycky to bude možné. V konkrétních případech záleží na konkrétním přístupu daného pojišťovacího ústavu či agenta k danému pojišťovanému subjektu. Velkou roli také hrají vstupní informace a dohodnuté pojistné podmínky, délka retroaktivního krytí, škodní průběh a další.

My jako makléř na základě našich zkušeností upozorňujeme klienty, že „nejlépejší pojištění není vždy to nejlepší a nejvýhodnější.“ Tato skutečnost je bohužel prověřena několika nelikvidními pojistnými událostmi, kdy důvodem bylo např. nedostatečné nebo vůbec neujednané retroaktivní krytí při změně pojistitele, nesprávně nastavená výše pojistné částky nebo předčasně uznaná odpovědnost za sporný nárok na náhradu škody. Pro velký ateliér nelikvidní pojistná událost může být nepřijemná, pro fyzickou osobu pak likvidační. Proto je třeba pečlivě vážit nabídky pojištění, a to zejména v době, kdy se právní vědomí všech subjektů v obchodních vztazích zvyšuje a v době krize se chybějící peníze hledají všude.

Kateřina Poláčková

Kontakt: JUDr. Kateřina Poláčková, Senior Client Executive – supervizor,
e-mail: katerina.polackova@marsh.com, tel.: 221 418 135, 724 066 526

BURZA PRÁCE

Burza práce je bezplatná služba pro architektky a investory na www.cka.cc. Vybrané aktuální inzeráty jsou bezplatně uveřejňovány v Bulletinu ČKA. V případě potřeby zveřejnit inzerát ve větším rozsahu kontaktujte, prosím, Kancelář ČKA na e-mail info@cka.cc.

KROMĚŘÍŽ ODHALILA PAMĚTNÍ DESKU KARLU PRAGEROVI

Laureátovi Pocty ČKA 2011 architektu Karlu Pragerovi byla 24. srpna 2012 odhalena v Kroměříži pamětní deska.

V roce 2011 uspořádala Galerie Orlovna ve spolupráci se Švabinského kruhem přátel výtvarného umění velkou výstavu k desátému výročí úmrtí předního českého architekta a kroměřížského rodáka Karla Pragera. Součástí doprovodného programu byl i seminář k životu a dílu Karla Pragera, ze kterého vzešel návrh, aby byla v budoucnu na jeho rodný dům umístěna pamětní deska, která by připomínala vztah města k tomuto významnému umělci, jenž se v Kroměříži narodil, chodil zde do školy, našel tu své první zaměstnání, oženil se tu a na zdejších hřbitově je i pochován.

Vedení města výzvu akceptovalo a pamětní deska jednomu z největších českých architektů druhé poloviny dvacátého století byla slavnostně

odhalena u příležitosti jeho nedožitých devětaosmdesátých narozenin dne 24. srpna v 16 hodin na Masarykově náměstí v Kroměříži.

Jiří Antoš

Pozn. red.: Karel Prager obdržel v loňském roce in memoriam Poctu ČKA, která se uděluje každoročně významným osobnostem v oboru, které se svou prací a morálním kreditem výrazně zapsaly do historie moderní české architektury. Medailon Karla Pragera viz Ročenka ČKA 2012.

K TROJÍ INTERPRETACI HAVLOVY „KRAJINY DOMOVA“

V polské Poznani se 23.–24. 4. konala konference Václav Havel člověk – spisovatel – filozof – politik. Filozofická sekce obsahovala i můj příspěvek Krajina jako filozofické téma u Václava Havla.

Přístup k této látce může být přinejmenším dvojitý; lze shromáždit Havlovy poznámky a úvahy ke krajině a srovnat je. Druhou cestou je připustit vážnost myšlení obrazem. Za takový všeshrnující obraz jsem zvolil samotný název konference Tvář naší země – krajina domova, na které se stěžejním způsobem podílela Česká komora architektů a která byla z podnětu a pod záštitou právě bývalého prezidenta. Václav Havel sice příspěvek do jejích četných sborníků nenapsal, ale samotný název-obraz nepochybně vyjadřuje Havlovo myšlení krajiny jako objektu poznání i prostředku poznání.

Použití spojení „krajina domova“ totiž překvapuje. Václav Havel se programově zabýval obnovou venkova a venkov souvisí s představou domova. Na druhou stranu se vymezoval jako intelektuál plédující za „otevřenou společnost“, která v důsledcích podstatně pozměňuje tradiční obraz domova, jak se ustavil během národních obrození. Čekalo by se tedy, že konference bude nazvána např. „Tvář naší země – krajina českých zemí v otevřenosti krajiny světa“. Místo toho se objevuje jímavý, starosvětský pojem „krajina domova“ v širokém rozpětí jeho významů od biblického návratu marnotratného syna po romantické pojetí obrození a národovců 19. století. Co se tedy skutečně míní „krajinou domova“?

Příspěvek se zabývá třemi možnostmi interpretace spojení „krajina domova“. Za prvé ho lze zařadit do kontextů současné environmentální filozofie mezi jeho metafory, uvedme například „myslet jako

hora“ Aldo Leopolda či „tragédii obecní pastviny“ Garretta Hardina. Druhou interpretační možností je francouzský filozof Gaston Bachelard a jeho fenomenologie intimity, respektive fenomenologie obrazů šťastných prostorů. Takovými „šťastnými prostory“ mohou být dům (respektive dům a vesmír), zásuvky, truhly a skříně, hnízdo, ulity, kouty. Nazýváno Bachelardovou topoanalýzou „krajina domova“ (jakási ulita v krajině) nemusí nutně znamenat psychologickou regresí, bytí člověka nemusí být nutně založeno ve fatální „vrženosti do světa“, nýbrž člověku je blaho-bytí dosažitelné v bytostně šťastných prostorech, vybaven šťastnými prostory je člověk orientován k budoucnosti.

Filozof Jan Patočka konstatuje, že „problémem filozofie je svět v celku“. Moderní věda ale myslí svět tak, že ho rozloží na části, „naivní“, ale celistvý přirozený svět je znevážen. Domov („krajina domova“) je v polaritě domov-cizota základní kategorií k vystižení přirozeného světa a k obnovení jeho statusu jako předmětu a nástroje porozumění světu. Použití obrazu „krajina domova“ znamená naplňování nejlepších tradic české filozofie.

Tomáš Hájek

Autor je filozof a přírodovědec, člen organizačního výboru konference Tvář naší země – krajina domova 2001–2008

QUO VADIS, ČESKÁ KRAJINÁŘSKÁ ARCHITEKTURO?

Česká krajinářská architektura se dnes nachází na rozcestí. Na jedné straně je zde velmi živá silná tradiční škola, založená na tradiční zahradní tvorbě a podmíněná historickým vývojem oboru v České republice. Na straně druhé je zde změna postavení a úkolů oboru krajinářská architektura, která vyplývá ze současného vývoje naší země. Přinášíme informace o působení IFLA v Čechách a rozhovor s předsedou IFLA Europe.

SILNÁ TRADICE

Velký počet objektů známých a hodnotných historických zahrad a parků vyprofiloval specifický zahradnický styl, založený hlavně na aplikaci bohatého sortimentu okrasných dřevin. Řada silných osobností krajinářské architektury, zejména pedagogů Zahradnické fakulty Mendelovy univerzity v Brně, výrazně ovlivnila vývoj oboru. Podporují jej také aktivity Výzkumného ústavu krajiny a okrasného zahradnictví v Průhonících.

Proti tomu se objevuje silný nárůst výstavby měst a vesnic, výstavba stále nových a nových satelitů v okolí měst. Další tlak přichází od starostů měst a vesnic, kteří hledají způsob, jak zlepšit životní podmínky obyvatel. Neméně naléhavým faktorem jsou klimatické změny, které přinášejí řadu dalších významných změn ovlivňujících náš život a prostředí kolem nás.

Přicházejí nová témata, jako jsou stále narůstající počet povodní, přírodě blízké úpravy vodních toků, restrukturalizace krajiny, vytváření nové struktury sídel, instalace objektů obnovitelných zdrojů, jako jsou solární panely, větrné elektrárny, řešení eroze zemědělské půdy atd.

KVALIFIKOVANÉ PLÁNOVÁNÍ KRAJINY

K řešení těchto otázek se hlásí řada profesí – architekti, urbanisté, krajinářští inženýři, ekologové, vodohospodáři, zemědělci, umělci, sochaři. Krajinářští architekti se v řešení těchto klíčových úkolů zatím moc neobjevují. Přitom právě příklady z okolních organizací a sdružení krajinářských architektů v Evropě i ve světě ukazují, že hlavní profesí, která umí tyto problémy pojmenovat, mít komplexní nadhled, myslet na krajinu, historický vývoj, a přitom nezapomínat na člověka a jeho potřeby, je právě krajinářská architektura.

Zdáleka to neznamená jen pracovat s rostlinným materiálem, ale ve smyslu Evropské úmluvy o krajině, kterou Česká republika podepsala v roce 2004, jde o plánování krajiny, tak jak ji vnímají její obyvatelé. Je to práce s prostorem, jeho dalšími prvky, je to optimální hledání místa člověka a jeho aktivit v krajině. Krajinářský architekt by se měl snažit o zachování rovnováhy mezi zájmy ochrany přírody, zájmy člověka a potřebami kulturní krajiny včetně jejího hospodářského využití. Krajinářský architekt by tedy měl být platným členem každého projekčního týmu, který zásah do krajiny navrhuje.

Němečtí krajinářští architekti mají svůj obor rozdělený na dvě oblasti – jednou je projektování konkrétních objektů a druhou plánování a management krajiny. Je to vlastně paralela s architekty stavebními – pozemní stavby jako objekty a urbanismus a územní plánování – management území. U nás se bohužel naši členové zapojují do procesu krajinového plánování v územním plánu jen minimálně, jedná se jen o hrstku lidí. Chyba je však na naší straně, jsme málo aktivní a nejsme vidět. Setrváváme u svých parků a rodinných zahrad. Argument, že naše práce stále nemá oporu

ve stavebním zákoně také neobstojí. Svoje pozice a postavení si musíme vybojovat sami.

Jako značnou výhodu vidím to, že společně s architekty a územními plánovači a urbanisty jsme členy jedné komory. Příchodem nového vedení České komory architektů se nám otevírá možnost zvýšené komunikace a užší spolupráce, možnost začít řešit řadu bolavých problémů.

Znamená to však i změnu myšlení nás všech, možná reprofiliaci oboru, a také úpravu studijních oborů na univerzitách, případně vznik nových. A hlavně to znamená začít pracovat společně, začít komunikovat mezi sebou, jít za společným cílem, vybudovat pro krajinářskou architekturu a krajinářské architekty důstojné a solidní postavení.

5 % AUTORIZOVANÝCH KRAJINÁŘSKÝCH ARCHITEKTŮ V ČR

V České komoře architektů je přibližně 160 autorizovaných krajinářských architektů, což je zhruba 5 % z celkového počtu autorizovaných architektů v ČKA. Řada našich dalších kolegů pracuje bez autorizace – jak většina z nich uvádí, ke své práci ji nepotřebují. Otázkou pak zůstává, zda nám tento stav vyhovuje a jestli odráží realitu našeho oboru.

IFLA

Česká IFLA (International Federation of Landscape Architects) má dnes 33 členů. Podmínkou členství je autorizace v ČKA. To však dnes vylučuje z našich řad ty kolegy, kteří v ČKA nejsou, a měli by zájem s námi pracovat. Možná, že dozrála doba zamyslet se, zda nezměnit podmínky členství tak, jak je tomu v dalších státech Evropy, kde jedinou podmínkou je vzdělání v oboru, dva roky praxe a zájem o dění v oboru. Je pouze na nás, jak si upravíme vlastní stanovy a nastavíme možnosti přístupu dalších lidí včetně mladých profesionálů a studentů – což je ostatně cílem a zájmem IFLA.

Za velkou výhodu považuji fakt, že nejsme ve svém snažení osamoceni. Jsme součástí veliké světové komunity krajinářských architektů, International Federation of Landscape Architects. Delegáti jednotlivých států se pravidelně scházejí, snaží se společně řešit problémy našeho oboru a pomáhat těm státům, kde to dosud úplně ideálně nejde.

Aktuálním tématem IFLA je dnes Aktualizace Směrnice 36/2005 Evropské unie o uznání profesních kvalifikací, v praxi to znamená uznání našeho oboru jako samostatného oboru, poprvé v historii v rámci Evropy.

Česká IFLA uspořádala v květnu letošního roku v Praze setkání východoevropských krajinářských architektů. Setkání se zúčastnili také prezident evropské části IFLA Nigel Thorne a viceprezident Carlo Bruschi. Na téma postavení krajinářské architektury jsme hodně diskutovali a také jsme panu prezidentovi položili několik otázek, na které nám ochotně odpověděl.

ROZHOVOR S NIGELEM THORNEM, prezidentem IFLA Europe a viceprezidentem IFLA

Jak spolu souvisí IFLA a EFLA (Evropská IFLA)?

EFLA (evropská odnož IFLA, dnes IFLA Europe) reprezentuje v evropském prostoru profesí krajinářské architektury v mezinárodní organizaci IFLA. Tato nejuznávanější a nejlépe fundovaná nezisková organizace zde působí jako záštitný a poradní orgán. IFLA kromě toho však působí rovněž v obou Amerikách, Africe a v Asijsko-pacifickém prostoru. Má být chápána jako sjednocující organizace, sdílející stejné hodnoty a cíle.

Jaký má IFLA účel a hlavní cíl?

To se jednoduše řekne, ale není to pro všechny tak snadné pochopit. Hlavním úkolem federace je všeobecná podpora profese na všech frontách, jmenovitě podporou vzdělávání, profesní praxe a vzájemné komunikace na všech úrovních. Cílem je všezahrnující spolupráce ve všech oblastech, kde to jen je možné. Zdůrazňuje úlohu neplacených dobrovolníků jako hlavních výkonných činitelů každé současně probíhající akce. Tím je pak určen obsah i rozsah vstupů a prostředků k dispozici pro každou jednotlivou akci i pro všechny dohromady.

Proč mám být jako krajinářský architekt členem IFLA?

To je vlastně velice jednoduché, i když se to dá popsat mnoha způsoby. Profese usiluje o uznání a rovnost uznávání vzdělání v mnoha zemích včetně těch, kde renomovaná výuka a uznávané kvalifikace již existují. Hlavní otázkou zůstává užívání termínu a titulu „krajinářský architekt“, kteréžto slovní spojení neuznávají ostatní sesterští profesionálové k odlišení této unikátní profese. Příklad: architekti v mnoha zemích popírají nutnost používat dvě slova pro odlišující identifikaci profese – z obavy, že chráněný termín „architekt“ je tím ohrožen. Tím však jen dokazují, že nerozumějí významu tohoto termínu, a snad i obavu o platnost své vlastní kvalifikace. Jako profese malá pouze počtem členské základny, ne však významem pro budoucnost planety musí tvořit jednotnou frontu a používat od základu existující mezinárodní operační síť na podporu krajinářské architektury ve všech podobách. Bylo by nanejvýš pošetilé zkoušet to bez mezinárodní podpory na vlastní pěst.

Jaký účel má uznávání vzdělání krajinářského architekta?

To je klíč k nehlubším základům víry naší federace. Měl by se sjednotit společný přístup ke vzdělávání v oboru krajinářská architektura, což by v důsledku zajistilo celosvětový standard vzdělanosti, základních znalostí a vědomostí každého architekta, ať už je odkudkoli. Takový standard naše federace určuje, hodnotí a průběžně vylepšuje, aby se zachovala úroveň vzdělání v současných školách. Nové a budoucí kurzy pak pomáháme formovat k dosažení našeho cíle. Tím je skutečná profesionalita dle předepsaných definic, ale bez nutnosti se ubírat jen po předepsaných cestách. Naše profese je totiž současně stále vyhraněnější a přesněji definovaná. Zároveň je však i velmi rozmanitá a různorodá v návaznosti na jiné profese.

Proč je zapotřebí změnit EU Directive 36 2005 (Směrnici o profesních standardech) a její účel?

To je zkrátka základní cesta, vedoucí k menším překážkám při hledání zaměstnání a umožňující snadnější pohyb v prostoru Evropské rady, Evropské unie a Evropského hospodářského společenství. To se doposud směrnici nepodařilo ani v případě osmi uznaných profesí (včetně architektury), a proto je toto přehodnocení na straně Evrop-

ské komise příležitostí zvýšit profil krajinářské architektury. Změna významně pomůže uznávání krajinářské architektury především v těch zemích, kde se tak dosud nestalo.

Jak je to s účastí v soutěžích (národní organizace či jednotlivci)?

Žádost si mohou podat obě strany – dle specifikací soutěže. Samozřejmě že do soutěže obvykle vstupují kvalifikovaní (uznávání či uznání?) jednotlivci či studenti (znovu, viz soutěžní podmínky a požadavky), ale federace se vyhýbá výlučnému řízení. Vzhledem k cílům federace je však vhodnější, aby uchazeč měl uznanou kvalifikaci v oboru krajinářská architektura.

Jaké možnosti poskytuje IFLA studentům a začínajícím profesionálům?

Federace se tyto osoby vždy snažila všemožně podporovat (upřednostňovat). Jsou bezesporu budoucností naší profese, musejí se zařadit do systému. Na druhé straně je však nutné si uvědomit, že federace jim může poskytnout jen tolik, kolik jsou do ní ochotni přispět angažovaní dobrovolníci, nic víc. Proto vyzýváme každého k účasti, chceme, aby se stal součástí naší „rodiny“ a pomáhal rozvoji naší profese, jakkoli a kdekoli to bude možné. Naše organizace je vždy otevřená novým a originálním myšlenkám.

Jaké jsou podmínky pro členství?

To všechno najdete na naší webové stránce a já nechci zacházet do detailů, protože to se dost liší a záleží na tom, o kterou profesní organizaci se jedná. Snad je zbytečné zdůrazňovat, že jen jedna uznaná profesní organizace každé členské země může žádat o členství. Taková profesní organizace musí mít řádné stanovy a prováděcí předpisy, které jsou v souladu s požadavky a podmínkami členství federace. Přijímání studentů a mladých začínajících profesionálů do organizací probíhá dle předpisů té které členské země. Například Britský krajinářský institut (Landscape Institute) má celou škálu úrovní členství, zahrnující studenty a absolventy. To je pro IFLA naprosto přijatelné a doporučené. A tak znovu zdůrazňuji, že taková rozhodnutí přísluší profesním organizacím každé jednotlivé členské země.

Individuální členství kvalifikovaných krajinářských architektů je možné, ale jen v omezeném rozsahu. Týká se to jen těch zemí, které dosud svou vlastní profesní organizaci postrádají. V takovém případě však je takový individuální člen zavázán snahou o založení profesní organizace k určitému danému datu, aby vyhověl obecným podmínkám členství ve Federaci.

Doufám, že alespoň některé z těchto informací shledáte užitečnými, a pokud budete potřebovat bližší vysvětlení od kohokoli z mých kolegů na výkonném výboru nebo přímo ode mne, nezdávejte se prosím zeptat.

Připravila Klára Salzmann,

autorizovaný krajinářský architekt, delegát IFLA za Českou republiku, pedagog Ústavu umění a designu Západočeské univerzity v Plzni

POHLEDY NA FUNKCI HLAVNÍHO ARCHITEKTA A EXISTENCI PORADNÍCH SBORŮ

Česká komora architektů se rozhodla hlouběji zmapovat fungování pozic hlavních architektů měst a sestavování poradních sborů (sborů expertů, konzultačních skupin) zaměřených na architekturu, stavebnictví, památkovou péči apod. Přinášíme souhrn různorodých názorů, zkušeností i subjektivních postojů k těmto odborným funkcím. Nejedná se o oficiální stanovisko ČKA.

ČKA si uvědomuje, že pro nastavení optimálních pravidel chování v těchto činnostech je nezbytná spolupráce se zřizovateli pozic, tedy se státní správou a samosprávou. Prostřednictvím Svazu měst a obcí požádala ČKA o zaslání názorů starosty měst nad 100 000 obyvatel. Vyjádřit se měli především k existenci/neexistenci; důvodům vzniku/zrušení; předmětu činnosti; dle jakého klíče jsou osoby voleny/nominovány do funkcí; jejich odpovědnost; kvalifikace; vliv na závěrečná rozhodnutí a další zkušenosti a postřehy. Požádali jsme o předání zá-

doti osobám, které ve funkci hlavního architekta nebo člena poradního sboru pracují či pracovaly, a vyzvali jsme i autorizované architektky, regionální zástupce ČKA a zahraniční zástupce ČKA k zaslání svých zkušeností s fungováním těchto institutů. Účelem výzvy bylo získání co nejširšího spektra názorů a informací a možnost jejich vzájemného porovnání. Tématu se budeme v budoucnu opět věnovat.

Markéta Pražanová

ZKUŠENOSTI ARCHITEKTŮ

OTTAWA / RADIM BOHÁČEK

Jak víte, Ottawa nepatří mezi největší města v Kanadě, ale s problematikou Prahy ji spojuje fakt, že je hlavním městem státu. Jako takové nemá úřad hlavního architekta, ale v určitých směrech tuto funkci plní the National Capital Commission – NCC (Komise hlavního města). Byla ustanovena v roce 1959 za účelem vytvoření urbanistické a architektonické koncepce města, odpovídající jeho celostnímu významu. Měla by mít autoritu prosadit svou vizi vůči radnicím městských čtvrtí. Tento mandát se jí daří plnit v řadě významných lokalit historického centra. NCC má status korporace a spravuje všechny federálně vlastněné pozemky a budovy ve městě a okolí. K dispozici má i vlastní projekční zázemí. V čele NCC stojí Board of Directors, který má 13 členů, z toho 5 z Ottawy a 8 z ostatních regionů. Rada se schází čtyřikrát ročně, každá schůze je veřejná a její nahrávka je přenášena na internet. Práce NCC je rozdělena mezi šest komisí.

Činnost NCC má řadu kritiků – některé její plány jsou odmítány jako nedostatečně fundované. Současná vláda požádala o přezkoumání jejího mandátu, na výsledek se však čeká již řadu let.

Jako všude v Kanadě je celé město rozděleno na zóny podle způsobu využití. Zóny jsou odstupňované od 1 do 5 podle hustoty zástavby – každá zóna má přesně stanovenou maximální výšku zástavby, minimální odstupy od uličních čar, poměr mezi plochou všech pater a plochou pozemku atd. Stavebník, který hodlá jen mírně překročit předepsané pa-

rametry, musí požádat o tzv. menší změnu a předložit svůj projekt ajustační komisi. Ta zasedá každé dva týdny a její sezení jsou veřejná, každý má právo návrhu oponovat. Pokud se jedná o větší překročení parametrů, pak se žádá o tzv. přezónování – proces trvající přibližně 21 týdnů (projekt musí projít rozsáhlým připomínkováním včetně připomínek sousedů v okruhu 120 metrů). Na závěr plánovací výbor vydá doporučení a poté radnice rozhodnutí. Plánovací výbor je zodpovědný za rozvoj města. Má 10 členů a schází se dvakrát měsíčně. Vyjadřuje se rovněž k otázkám památkové péče.

V některých případech připomínky orgánů zbytečně omezují tvůrčí proces, jindy dochází k realizaci staveb, jejichž vzniku by měla nějaká osvědčená autorita zabránit.

NEW YORK / MARTIN HOLUB

Činnost, kterou se v Praze zabýval Úřad hlavního architekta, v amerických městech zastává městský úřad, který se nazývá Planning Board, Planning Commission apod. V New Yorku máme Department of City Planning, jehož výkonným orgánem je City Planning Commission. Jeho vedoucí je jmenován starostou města. V současné době tuto funkci zastává Amanda Burden, která není architektka, ale má Master Degree v oboru územního plánování na Columbia University. Hlavním dokumentem, který tato komise vydává, je Zoning Resolution, co je soubor pra-

Ottawa, foto archiv ČKA

New York, foto archiv ČKA

videl řídicích zástavbu města. Tato pravidla určují hustotu, účel, výšku, volný prostor a často i tvar nově navrhované budovy.

Na existující zástavbu a její změny dohlíží Landmarks Preservation Commission. Rovněž předsedu této komise jmenuje starosta. Funkci zastává právník Robert Tierney. Úkolem komise je rozhodnout, co je a co není památkou.

TŘEBOŇ / JAROMÍR KROČÁK

Zabýval jsem se podobnou problematikou – konceptem pro zpracování statutu architekta lázni v Třeboni. Nastavení funkce bylo tehdy konultováno s dr. Jiřím Plosem.

Pro úspěšný a kvalitní rozvoj lázeňských provozů je nutná vzájemná koordinace jednotlivých dílčích stavebních úprav. Za tímto účelem by měl být zřízen post koordinátora rozvoje – architekta lázni. Hlavní úkoly:

- | být odbornou oporou vlastníků lázni při rozhodování o dalším rozvoji lázeňské infrastruktury,
- | shrnout, vyhodnotit a uvést do souladu všechny dosavadní studie, programy, projekty a plány na rozvoj lázeňské infrastruktury v Třeboni,
- | vyhodnotit stávající stav lázeňských zařízení a specifikovat možnosti nápravy nevhodných zásahů do původního konceptu a architektonického řešení,
- | zpracovat rozvojovou studii lázni v souladu s dlouhodobým Plánem rozvoje cestovního ruchu a lázeňství, s projektem Třeboň – rozvoj lázeňské infrastruktury a se Strategickým plánem rozvoje města Třeboň, který byl schválen v září 2008 a je koncipován jako střednědobý rozvojový program města do roku 2020 a v souladu s platnou legislativou,
- | sledovat a koordinovat veškeré stavební činnosti v rámci lázeňských areálů,
- | pravidelně svoji činnost koordinovat s hlavním architektem města a s platnou územně plánovací dokumentací města Třeboně,
- | poskytovat konzultace a koordinaci architektům a projektantům při projektové přípravě jednotlivých dalších dílčích stavebních úprav,

| spolupodílet se na sestavování soutěžních podmínek pro výběr zpracovatelů projektů na další dílčí úpravy a zúčastňovat se jejich vyhodnocení,

| usilovat o zachování architektonických hodnot lázeňských areálů,

| být nápomocen při prezentaci lázeňských zařízení po stránce architektonické a stavební ve vztahu k médiím a k veřejnosti.

Koordinátor rozvoje – architekt lázni by měl být osobností, která je na jedné straně připravena nést osobní odpovědnost za poskytované služby, na druhé straně však nezneužívat své pozice a působit pouze jako vysoce kvalifikovaný poradce a oponent, schopný věcnými argumenty vysvětlit a obhájit hlavní cíle a trendy rozvoje lázeňské infrastruktury.

Může působit jako konceptor, koordinátor, poskytovatel vysoce kvalifikovaných informací a podkladů, jako moderátor veřejné rozpravy, jako iniciátor atd.

ČESKÉ BUDĚJOVICE / STANISLAV KOVÁŘ

Zúčastnil jsem se výběrového řízení na hlavního architekta města České Budějovice. Uvědomil jsem si při tom, že tato činnost nemá absolutně žádnou oporu v legislativě, takže je zcela „na vodě“. První věcí by asi mělo být prosazení tohoto pojmu do stavebního zákona a zákona o obcích. Jinak je to pouze o hledání nějakých okamžitých kompromisů – politických, odborných i věcných. K výběrovému řízení viz s. 24.

PRAHA 6 / PAVEL HNILIČKA

Komise územního rozvoje fungující v Praze 6 nebyla za doby mého působení v tomto tělese složena z odborníků. Jejimi členy sice bylo několik architektů, ale hlavní rozhodovací slovo měli politici všech stran. Poradní orgán by měl být odborný, politická rozhodnutí by se měla odehrávat v radě a zastupitelstvu.

Upraveno redakcí.

NÁZORY NA ZŘIZOVÁNÍ POZIC

ÚTVAR HLAVNÍHO ARCHITEKTA – OPORA DEMOKRACIE

Kladu si obecnou otázku, co je stěžejním úkolem všech rad, sborů a grémií. Žijeme v době ekonomické krize, která je v první řadě krizí důvěry. Důvěry v politiky, banky, korporace a zájmová seskupení všeho druhu, tunelující rozpočty a znehodnocující životní prostředí. Neustále nám hrozí zmanipulovaná, obecně nevýhodná, trvale neudržitelná rozhodnutí těch či oněch, která zvyšují naši nespokojenost, napětí osobní i obecné.

Prvořadým úkolem každého zasedání je vyjednat rozumné a smírné řešení komplikovaných problémů. Jen rozhodnutí postavená na demokratických principech mohou vrátit do našich životů klid. Není to nic nového. Dokud však nedobré rozhodnutí jedné rady je nahrazeno neméně rozporným rozhodnutím jiného sboru, a to je jako v mariáši přebito dalším, dozajista ne posledním usnesením za tím účelem nominovaného grémia, nacházíme se v kolotoči malicherných soubojů o to, co kdo čím sleduje a proč. Konfliktní dvoukolejnost poradních orgánů se množí geometrickou řadou jako zhoubný nádor. Matematicky logické a jasné rozuzlení je všechny malé partikulární rady a sbory sloučit do jednoho Útvaru hlavního architekta, jehož cílem bude vytvářet profesionálně koordinovaná a následováníhodná rozhodnutí, která nastolí mír, jistotu a prosperitu našich měst a obcí. Odpovědnost jednoho orgánu a jeho reprezentantů bude jasnější a vymahatelnější a lze je občanskou i profesní společností snadněji kontrolovat. Útvary hlavního architekta by se mohly konečně (!) stát přirozenou součástí a oporou vpravdě demokratické komunální správy.

Ne že všichni „nezávisle“ dělají za všeobecného zmatku, co je zrovna napadne, ale soustředí své potřeby do jednoho za tím účelem zříze-

ného orgánu s názvem Útvar hlavního architekta, který jim v kontextu mnoha dalších vektorů s podobnými či opačnými záměry umožní nalézt definitivní zákonnou cestou, všeobecně správné řešení, jehož výsledný vektor bude směřovat vzhůru, nebo chcete-li, vpřed.

Tomáš Vích

KE SBORU EXPERTŮ PRAŽSKÉHO MAGISTRÁTU

Vyjádření České komory architektů k činnosti sboru expertů pro památkovou péči odboru památkové péče Magistrátu hlavního města Prahy – zpracováno pro MF Dnes.

Odborná účast expertů, znalců a obecně vzdělaných lidí z praxe je v otázkách výstavby města a povolování důležitých staveb nutná. Město Vídeň má například ve svém stavebním zákoně hned na začátku ustanoven tzv. Profesionální poradní sbor pro plánování a tvorbu města. Přímo v zákoně je napsáno, že dvanáctičlenný sbor se má skládat ze tří architektů, inženýra pozemních staveb, dopravního inženýra, inženýra technické infrastruktury, specialisty na parky a zahrady, sociologa a různých dalších profesí. Účast v tomto sboru je čestná a je časově omezena na tři roky. Profesionální sbor poskytuje odborná stanoviska k důležitým otázkám rozvoje města, pro něž není rozhodovací praxe. Podobně má například město Curych ustanovené tzv. stavební kolegium (Baukollegium). Tato tělesa se těší renomé díky své odborné způsobilosti. Dávají městům doporučení, jak se v konkrétních případech zachovat, nicméně nemají žádné rozhodovací pravomoci. To je věcí odpovědných činitelů města.

Pražský sbor expertů se v jistých ohledech zahraničním modelům podobá. Podle svého jednacího řádu má jako nezávislý poradní orgán

přispívat k účinné péči o památkové hodnoty hlavního města a měl by se vyjadřovat k základním koncepcím a úkolům v oblasti památkové péče. Jeho podklady slouží k vydávání závazných stanovisek Odboru památkové péče MHMP. Členy by měli být odborníci z oblasti památkové péče a příbuzných oborů (architektura, urbanismus, kunsthistorie, stavební inženýrství atd.), které do funkce jmenuje ředitel odboru.

Těžko však měřit míru společenské úcty, kterou pražský sbor má. Otázky, které v souvislosti se sborem vyvstávají, jsou nepochybně živeny faktem, že Praha zrušila Útvar hlavního architekta. Poradní sbor odboru památkové péče se tímto dostal do polohy arbitra daleko obecnějších otázek, než je pouze památková péče, a to z prostého důvodu, že Praha nemá svůj nadřazený profesní poradní sbor pro plánování a tvorbu města.

Ke zlepšení společenského postavení jakéhokoli expertního sboru by také jistě přispěla časově omezená účast, nejlépe po oněch třech letech, které se míjejí s volbami do zastupitelstva. Dalším důležitým aspektem je omezení podjatosti členů (ať už se jedná o osobní, rodinný, pracovní nebo obchodní vztah k projednávané věci). Toho by snad šlo částečně docílit pozváním zahraničních expertů, kteří nemají v místě žádné vazby, a všeobecně respektovaných osobností z akademické oblasti. Nicméně v oblasti výstavby měst musí experti svá města velmi dobře znát, aby uměli posoudit souvislosti a veškeré dopady, které jejich doporučení může způsobit.

Zpracoval Pavel Hnilička,
upravili a doplnili členové představenstva ČKA a Markéta Pražanová

ÚVAHA NAD PRÁVEM ZŘÍZOVAT SBORY EXPERTŮ

Poslední dobou přišel na přetřes Sbor expertů při odboru památkové péče Magistrátu hlavního města Prahy. K tomu uvádím, že jsem nepřišel do kontaktu s rozhodováním onoho sboru, nebyl jsem dotčen výsledky jeho práce a ani si nejsem vědom, že by se to týkalo někoho z mých přátel. Snad se mohu považovat ve směru k danému subjektu za zcela nezávislého.

SBOR EXPERTŮ PAMÁTKOVÉ PÉČE V PRAZE

Jeho existenci jsem se zabýval s větší pozorností víceméně náhodou; bylo to ve chvíli, kdy jsem si musel udělat jasno o jeho legalitě. Konzultoval jsem to proto narychlo s několika odborníky, a především se obrátil k literatuře, která se problematikou dopodrobna zabývá.

Zasáhlo mě podezření, že onen sbor nevznikl v souladu s platným právem a jeho působení není legální. Sbor expertů je zřízen statutem vedoucího daného oboru pana Kněžinka č. 8/2004. Z tohoto statutu je zřejmé, že sbor působí v souvislosti se správním řízením a jeho závěry mohou být podkladem správního rozhodnutí. Praxe tento fakt v mnoha směrech potvrzuje: zde je onen problematický moment.

Odbor památkové péče je orgánem jak samosprávy, tak státní správy – památkového úřadu. Tyto různé činnosti je však nezbytné rozlišovat a pohlížet na ně v jejich výkonu odděleně. Zatímco politická činnost samosprávných nebo státních orgánů vlády, parlamentu nebo samosprávných korporací má značnou volnost ve svém jednání a může se v rámci zákona opírat (zejména pro futuro) o odborné názory expertů a komisí, činnost státních úřadů je v tomto směru striktně vymezena zákonem.

STÁTNÍ ÚŘAD NESMÍ VYKONAT NIC, CO ZÁKON NEDOVOLUJE

V souladu se základní premisou právních, demokratických a civilizačních států je, že co není *expressis verbis* dovoleno zákonem, orgán nesmí činit. Toto pravidlo platí absolutně, je dáno ústavou a veškerým následným ústavním pořádkem (usnesení Ústavního soudu, legislativa, odborná literatura). Speciální zákony (správní řád, památkový zákon a stavební zákon) toto pravidlo respektují a odborná autoritativní literatura v příslušných pasážích toto pravidlo rozvádí.

Správní řád rozeznává jen jeden způsob zjištění odpovědi na odbornou otázku (pokud na to nestačí vlastními silami). Přesně to popisuje ustanovení § 51 odst. 1 v součinnosti s ustanovením § 56. Tato ustanovení upravují odborné důkazní posouzení přesně a jednoznačně (znaleckým posudkem). Přesně a jednoznačně proto, že dokazování znaleckým posudkem znamená jedno jediné a je upraveno přesně a jednoznačně zákonem – zákonem č. 37/1967 Sb. Znalcem, který je pod přísahou, nese za svá rozhodnutí odpovědnost včetně odpovědnosti trestní a jsou dána přesná pravidla přezkoumatelnosti jeho závěrů.

Totéž platí o znaleckých ústavech. Ustanovení § 51 a 56 nelze libovolně interpretovat jako posouzení nějakou jinou odbornou poradou a již vůbec ne ve sboru.

Stejně ale hovoří i památkový zákon, který v konečném výčtu dovoluje ustanovením § 27 jen a pouze odborné stanovisko Národního památkového ústavu, jiného správního orgánu. Stejně ale mluví (to už jen na okraj, protože v dané tematice platí jako norma obecná správní řád a jako norma speciální památkový zákon) stavební zákon v ustanovení § 174, kde nepřekročitelným výčtem stanoví: ... autorizovaného inspektora, znalce a vědeckého nebo jiného odborného pracoviště... Bezpochyby se tím myslí veřejnoprávně, tedy zákonem upraveného pracoviště, aby to bylo na roveň znalci nebo autorizovanému inspektorovi. Sbor expertů do toho nespadá a nemůže spadat.

JE SBOR EXPERTŮ LEGÁLNÍ?

Všechny autoritativní komentáře k ústavě, památkovému zákonu, správnímu řádu se unisono shodují na tom, že státní úřad nesmí vykonat nic, co mu zákon přesně a taxativně nedovolí, a volná interpretace úřadu veřejné správy nepřisluší. Tyto komentáře jsem citoval s naprostou přesností vydání titulů, stran a odstavců. Závěry předních domácích odborníků se vedle teorie opíraly též o četné rozsudky nejvyšších soudů, nálezy Ústavního soudu i judikáty mezinárodní. Po seznámení se s nimi jsem si dovolil setrvat na poznatku, že sbor expertů, pokud pracuje pro správní řízení, není legální a jako legální nevznikl.

Onen nebo podobný sbor by však mohl pracovat pro samosprávu jen a pouze pro nepochybné úkoly politické – samosprávy, a to nejspíše pro futuro.

Toto je mé vlastní občanské poznání a stanovisko (zcela nezávislé a nepodjaté), které se cítím povinen zveřejnit.

Jan Sapák

K FUNKCI „HLAVNÍHO ARCHITEKTA“ / „ARCHITEKTA MĚSTA“

[1] (hlavní) architekt města jako konceptor (ne regulátor)

HA musí být především široce vzdělanou osobností, schopnou otevřeného koncepčního myšlení, s představou o metodě přístupu k prostorovému vývoji města a k nastavování vhodných parametrů jeho architektonického a urbánního vývoje, který není bez důsledků pro řadu dalších souvisejících jevů (sociálních, psychosociálních, ekonomických a dalších).

[2] (hlavní) architekt města jako koordinátor

HA musí být schopen vytvořit kvalifikovaný tým, jemuž je schopen zadávat úkoly, přejímat je, kontrolovat a efektivně začleňovat do dokumentů schvalovaných a vydávaných městem a souvisejícím s jeho správou a rozvojem (od dokumentů povahy strategické k dokumentům operačním).

HA musí být schopen velmi úzké součinnosti s odborným aparátem města (často pověřeným výkonem státní správy v přenesené působnosti) a být s to nejen s nimi koordinovat zájmy města, ale vést je k tomu, aby pro výkon státní správy nezapomínaly, že jsou součástí systému veřejné správy města jako celku a nesou odpovědnost i za koncepcie na jimi spravovaných úsecích.

[3] (hlavní) architekt města jako poskytovatel vysoce kvalifikovaných informací a podkladů

HA musí být zdrojem odborné (věcně) kvalifikovaných a trvale aktualizovaných (aktuálních) informací, aby se všechny subjekty působící v území mohly rozhodovat poučeně na základě relevantních informací, nikoliv dohadů a domněnek; HA musí být s to poskytovat kvalifikované podklady těm subjektům, které jsou oprávněny a povinny rozhodovat (konzultant, schopný přesně formulovat požadavky, které hájí zájmy města, aniž brání vzniku kvalitního urbanismu a architektury).

[4] (hlavní) architekt města jako moderátor veřejné rozpravy, nevnučující osobní estetiku, ale zároveň poukazující kriticky na chyby – především chyby v urbánním prostředí

HA musí být schopen široce založené debaty s odbornou i laickou veřejností o městu, avšak zároveň musí být schopen transformovat výsledky takové debaty do kvalitních dokumentů, popřípadě podkladů pro roz-

hodování (politickou odpovědnost nelze ovšem snést z politiků!); v území se střetávají mnohé zájmy veřejné a soukromé, a to velmi vrstevnatě – to jest: střetávají se různé zájmy veřejné s jinými veřejnými, různé zájmy veřejné se soukromými a různé zájmy soukromé se soukromými; velmi často je nutno odlišit, co má povahu veřejného zájmu a co pouze zakrývá „veřejností“ zájmy soukromé.

[5] (hlavní) architekt města jako iniciátor (spíše než regulátor/omezo-vač)

HA musí být schopen aktivně ovlivňovat svými koncepty a podklady, resp. soustředěnými, trvale vyhodnocovanými informacemi iniciace (ohniska, zážehy) v území, díky nimž se mohou postupnými kroky obnovovat upadající části města, popřípadě vhodně iniciovat rozvoj nových částí; jedním ze základních úkolů HA by měla být podpora kvalitních architektonických a urbanistických návrhů, i když budou leckdy vyvolávat kontroverze.

(Možné organizační začlenění: hlavní architekt jako součást samosprávných institucí s definovaným vztahem k orgánům samosprávy a ke správním orgánům státní správy; postavení HA by mělo skýtat značnou míru nezávislosti a prostor pro osobní odpovědnost.)

POŽADAVKY NA VYHLEDÁNÍ HLAVNÍHO ARCHITEKTA:

Prokázání schopnosti koncepčního myšlení, otevřenosti a schopnosti diskuse, schopnosti aktivní týmové spolupráce a schopnosti řídit velmi osobnostně i činnostně rozmanitě strukturovaný tým.

Pokud nelze takovou osobnost určit přímo a je nutno ji vyhledat konkurzem, pak do konkurzu navrhuji především

1. požadavek předložit vlastní představu metody přístupu k městu a základní strategie (koncepce) města z hlediska prostorového rozvoje (utváření města jako podmínek jeho uspořádání a využití);
2. požadavek prokázat znalost nástrojů, jež má samospráva k dispozici pro rozhodování o území, a možností (způsobů) jejich aplikace v konkrétní (přírodně-)krajině, urbánní a architektonické praxi (v širších sociálních, ekonomických, popřípadě i právních souvislostech) – nejedná se jen o znalost jednotlivých zákonů a podzákoných předpisů, nýbrž spíše o souhrnnou ucelenou představu o prostředí, ve kterém bude hlavní architekt působit.

K POTŘEBNOSTI ČI NEPOTŘEBNOSTI (HLAVNÍCH) ARCHITEKTŮ MĚST A JEJICH POSTAVENÍ V MÍSTNÍ SPRÁVĚ

Opakovaná zkušenost napovídá, že nejlepším (hlavním) architektem města, nejlepším urbanistou je vzdělaný starosta, vzdělaná obecní rada a poučené zastupitelstvo. Vzdělaný (neplést s „osvíceností“ a „osvětou“), tedy odpovědně pečující o veřejný prostor, skýtající dostatek příležitostí soukromým iniciativám. Právě starosta a zastupitelé jsou pod přímou kontrolou společenství, nesou konkrétní a obvykle i rychlou odpovědnost za svá rozhodnutí, aniž v sobě mají pnutí, tu architektovu dvojdomost, kterou ve svých úvahách o smyslu a poslání architekta popisuje Renzo Piano: „architekt [se] pohybuje na ostří nože mezi uměním a vědou, mezi původností a pamětí,“ jinak řečeno – pohybuje se na hraně mezi uchováváním starého a aktivním (svým) utvářením nového. Toto vnitřní napětí provází architekta bez ohledu na to, jakou činnost vykonává a v jaké pozici se nachází. S vědomím tohoto vnitřního pnutí a jistého rozporu a střetu je nutno se především ptát, co se od architekta v pozici (hlavního) architekta města zejména očekává. Odtud pak, jakým nástrojem se jeho rozhodování má stát.

Odpovědi na otázku po potřebnosti hlavních architektů měst musí tedy předcházet otázka, co se od těchto osob očekává, a z toho plynoucí další otázka, jaké postavení má být těmto osobám přiznáno. Přístup k řešení existuje celá řada, avšak jako základní lze označit dvě mezní polohy. Hlavní architekt jako tvůrce a nejvyšší „arbiter elegantiarum“, individualita, poskytující poučené, avšak nezávazné konzultace osobám a orgánům odpovědným a navazujícím, nebo hlavní architekt jako instituce – jako správní úředník stanovující základní pravidla pro koordinaci a provádění architektonických a urbanistických, popřípadě obecně krajinných aktivit, resp. v pozici kdesi vprostřed – odborný oponent, tedy jako osoba reprezentující zájmy města jakožto pověřený zástupce (zmocněnec) účastníka řízení nebo jakožto dotčeného správního orgánu.

Všechny uvedené pozice mají své klady a zápory. Předností je taková pozice, která spočívá důsledně na osobní odpovědnosti. Nejhorší zkušenosti přináší stav neodpovědnosti, to jest odpovědnosti konkrétně nevy- mezené, nejasné, která nejčastěji bývá příčinou nezávazných, zato však nejtvrděších reglementací a postupů. Účelné a smysluplné se jeví spíše postavení kdesi mezi krajními pozicemi – nikoliv správní úředník, avšak ani nezávazný posuzovatel návrhů. Pověření (hlavního) architekta města zastupováním zájmů města je však nejobtížnější a vyžaduje mimořádně vysokou kulturu rozpravy ve veřejném prostoru. Nebezpečí, že pověřená osoba sklouzne do prosazování subjektivních představ, nebude kvalifikovaným oponentem, nýbrž jakýmsi „spoluautorem“, je mimořádně vysoké. Postavení (hlavního) architekta města jako koordinátora urbanistických a architektonických, popřípadě obecně krajinných aktivit – ba dokonce jako plánujícího a projektujícího v tomtéž území (případ architekta Snozziho) je zřejmě krajnost obhajitelná jen ve vysoce kulturně a politicky vyspělé společnosti, schopné odolat svodu zneužití. V takovém případě se může vtisknout obci jednotný rukopis – charakter. Je to ale dobře? Neří v českém městě i venkově příjemná a přitažlivá právě rozmanitost, různorodost a vrstevnatost? Českému prostředí nejspíše odpovídá (hlavní) architekt města jako určitý konceptor (ne regulátor), osoba schopná koordinovat různé aktivity – ale především poskytovat vysoce kvalifikované informace těm subjektům, které jsou oprávněny a povinny rozhodovat. Osobně schopná moderovat veřejnou rozpravu, nevnucovat osobní estetiku, ale zároveň poukazovat kriticky na chyby – především chyby v urbánním a krajinném prostředí. Iniciovat spíše než regulovat a přikazovat. Jinak řečeno: kvalifikovaný konzultant, schopný přesně formulovat požadavky, které hájí zájmy města, aniž brání vzniku kvalitního urbanismu a architektury – naopak jejich vznik důsledně podporuje.

Vzhledem k faktickým důsledkům architektovy činnosti nezbyvá obvykle než vymezit právní postavení (hlavního) architekta města. To je a může být rovno postavení města jakožto účastníka řízení, resp. dotčeného správního orgánu (ve smyslu § 136 odst. 2 správního řádu), není-li zařazen do správní struktury města jako správní orgán. V obou případech je právní konstrukce taková, že dotčený správní úřad vydává stanovisko, vyjádření nebo jiné opatření, které musí být respektováno; pokud má k takovému stanovisku výhrady nebo je-li takové stanovisko v rozporu se stanoviskem jiného dotčeného správního úřadu, může stavební úřad požádat o změnu nebo upřesnění. Pro případ, že dotčený správní orgán odmítne stanovisko změnit, stanovuje stavební zákon proceduru, kterou lze dosáhnout nápravy – proceduru řešení rozporů.

Právní postavení architekta města lze učinit průhlednějším a právně jistějším tím, že jeho postavení a funkce je výslovně uvedena do struktury města a jeho úřadu vnitřní směrnici, kterou se upravují vnitřní poměry při výkonu samosprávných činností a výkonu státní správy v přenesené působnosti, pokud takovou činnost úřad obce vykonává. V souladu se zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, lze proto pověřit architekta města výkonem jeho funkce v různém rozsahu. Lze si představit, že město pověří architekta města výkonem funkce stavebního úřadu. Nemůže však architekta města pověřit toutéž funkcí, kterou ve městě vykonává jiný subjekt (jiná část úřadu); město například nemůže mít dva obecné stavební úřady.

Je-li úmyslem města pojmát funkci architekta města jakožto vysoce kvalifikovaného poradního orgánu, pak může být městem zmocněn jednat ve správních řízeních za účastníka řízení. K podaným návrhům a žádostem se může vyjadřovat jménem města také na základě generální plné moci. Účastník řízení neuděluje v probíhajícím územním nebo stavebním řízení souhlas (s výjimkou „zjednodušených“ procesů dle stavebního zákona); je oprávněn pouze vznášet námítky a připomínky, podávat návrhy na dokazování, předkládat důkazy a podávat případně odvolání do vydaného správního rozhodnutí. V tomto smyslu se musí stavební úřad s námítkami rádně věcně a právně vyrovnat.

Postavení hlavního architekta by tedy mělo být vedeno především obecnější úvahou o tom, co od architekta-urbanisty v této pozici město očekává. Podle toho by následně mělo volit pro tuto osobu přiměřené právní postavení. Podstatná je ovšem volba takových osobností, které jsou připraveny nést osobní odpovědnost za poskytované služby, ale nezneužívat své pozice a působit pouze jako vysoce kvalifikovaný oponent, schopný věcnými argumenty vysvětlit a obhájit zájmy města. Předpokla-

dem pro to je ovšem především oboustranná vzájemná otevřenost a důvěra mezi politiky a (hlavním) architektem města, které je zatím po českých luzích a hájích jako šafránu.

Jiří Plos

PORADNÍ SBORY EXPERTŮ A JEJICH ČINNOST

Systém veřejné moci/veřejné správy tvoří jednak

- | správa státní, jednak
- | samospráva, přičemž samosprávu tvoří dále (velmi stručně řečeno)
- | samospráva územní (obce, kraje) a
- | samospráva personální (profesní, akademická)

Všechny stupně veřejné moci/veřejné správy jsou oprávněny pro svá rozhodnutí užívat interní a externí expertní součinnosti. Podmínky pro jejich činnost jsou stanoveny v řadě právních předpisů, jejichž (zdeka nikoli úplný) výčet je uveden v příloze. Forma a rozsah činnosti plynou z níže uvedených předpisů. Obvyklou formou na úrovni samospráv územních je výbor a komise, resp. samostatný „orgán“, nazývaný například „sbor expertů“, „poradní sbor“.

Tyto expertní sbory mohou být zřizovány v souvislosti s výkonem kterékoliv součásti veřejné moci/veřejné správy. Rozhodnou skutečností je, kdo a v jakém rozsahu je věcně a územně odpovědný za rozhodnutí samo (zastupitel, radní či starosta/primátor, resp. odpovědná úřední osoba atd.). Je na jeho úvaze, zda si pro účely kvality rozhodování (to jest jak procesu – řízení, tak jeho výsledku – rozhodnutí) vytvoří odborné/expertní zázemí, s nímž svoje rozhodování konzultuje. Základní rámec takové součinnosti vymezuje v zásadách veřejné správy správní řád, z něhož v příloze obsáhle cituji, s tučným vyznačením těch pasáží, které specificky souvisí s činností poradních orgánů.

Toto rozdělení nemá nic společného s ústavním pořádkem (ústavními zásadami), vyjádřenými v Ústavě ČR a Listině základních práv a svobod, to jest zejména (opět stručně a jednoduše řečeno) se zásadou, že veřejná moc je oprávněna konat pouze to, co jí zákon ukládá a k čemu ji výslovně zmocňuje, zatímco soukromé osoby jsou oprávněny konat vše, co jim zákon výslovně nezakazuje. Zřízením sboru expertů či jiné formy poradního sboru není totiž z orgánu veřejné moci nikterak sejmuta odpovědnost za rozhodnutí a přenesena na jiný subjekt.

Pochopitelně i pro jednání těchto poradních/expertních sborů platí některé základní zásady jednání, jak je stanovují obecné právní předpisy, zejména správní řád a v případě architektů zákon o výkonu povolání: žádný z jednajících nesmí být ve střetu zájmů, čímž se rozumí, že nemá konat expertní posouzení, popřípadě se vyjadřovat ve věci, v níž je sám aktivně zapojen. Vzhledem k povaze činnosti těchto poradních orgánů však nutno posuzovat případné střety zájmů méně přísně – podmínkou nutnou i postačující je postup, při němž taková osoba o uvedené věci nejedná a nehlasuje, aniž je však proto pro jiné causy vyřazena. Smyslem zřízení poradních/expertních sborů je poskytnout v nezbytné odborné míře podporu kvalifikovanému rozhodování odpovědných osob. Na to pamatuje i řada „resortních“/speciálních zákonů, například zákon stavební v ustanovení § 174.

PŘÍLOHA 1: ZÁKLADNÍ PRÁVNÍ RÁMEC

Rozsah oprávnění samosprávy a státní správy:

- | ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů;
- | usnesení Předsednictva ČNR č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů;
- | zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů;
- | zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů;
- | zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů;

Obecný systém správy:

- | zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů;
- | zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů;
- | zákon č. 218/2002 Sb., o službě státních zaměstnanců ve správních úřadech a o odměňování těchto zaměstnanců a ostatních zaměstnanců ve správních úřadech (služební zákon), ve znění pozdějších předpisů;
- | nařízení vlády č. 85/2003 Sb., kterým se stanoví obory státní služby;
- | zákon č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávních celků a o změně některých zákonů, ve znění ve znění pozdějších předpisů;
- | vyhláška MV č. 511/2002 Sb., o uznání rovnocennosti vzdělání úředníků územních samosprávních celků;
- | vyhláška MV č. 512/2002 Sb., o zvláštní odborné způsobilosti úředníků územních samosprávních celků, ve znění pozdějších předpisů;
- | zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů.

Základní zásady výkonu veřejné správy ve specifických oblastech:

A/ specificky pro oblast územního plánování a stavebního řádu, resp. výkonu povolání:

- | zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů;
- | zákon č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů;

B/ pro oblast památkové péče:

- | zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů;

C/ pro oblast přírody a krajiny:

- | zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů

(všechny tyto předpisy předvídají účast veřejnosti odborné i laické na příslušných rozhodovacích procesech)

PŘÍLOHA Č. 2

ZÁKLADNÍ PRINCIPY VÝKONU VEŘEJNÉ MOCI

Základní zásady výkonu veřejné moci/veřejné správy jsou stanoveny zejména v § 2 až § 8, § 50, 51, 52 a 56 a § 68 správního řádu takto:

„§ 2

(1) *Správní orgán postupuje v souladu se zákony a ostatními právními předpisy, jakož i mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu (dále jen „právní předpisy“). Kde se v tomto zákoně mluví o zákoně, rozumí se tím též mezinárodní smlouva, která je součástí právního řádu.*

(2) *Správní orgán uplatňuje svou pravomoc pouze k těm účelům, k nimž mu byla zákonem nebo na základě zákona svěřena, a v rozsahu, v jakém mu byla svěřena.*

(3) *Správní orgán šetří práva nabytá v dobré víře, jakož i oprávněné zájmy osob, jichž se činnost správního orgánu v jednotlivém případě dotýká (dále jen „dotčené osoby“), a může zasahovat do těchto práv jen za podmínek stanovených zákonem a v nezbytném rozsahu.*

(4) *Správní orgán dbá, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem a aby odpovídalo okolnostem daného případu, jakož i na to, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly neúvodné rozdíly.*

§ 3

Nevyplývá-li ze zákona něco jiného, postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2.

§ 4

(1) *Veřejná správa je službou veřejnosti. Každý, kdo plní úkoly vyplývající z působnosti správního orgánu, má povinnost se k dotčeným osobám chovat zdvořile a podle možností jim vycházet vstříc.*

(2) *Správní orgán v souvislosti se svým úkonem poskytne dotčené osobě přiměřené poučení o jejich právech a povinnostech, je-li to vzhledem k povaze úkonu a osobním poměrům dotčené osoby potřebné.*

(3) *Správní orgán s dostatečným předstihem uvědomí dotčené osoby o úkonu, který učiní, je-li to potřebné k hájení jejich práv a neohrozí-li to účel úkonu.*

(4) Správní orgán umožní dotčeným osobám uplatňovat jejich práva a oprávněné zájmy.

§ 5

Pokud to povaha projednávané věci umožňuje, pokusí se správní orgán o smírné odstranění rozporů, které brání řádnému projednání a rozhodnutí dané věci.

§ 6

(1) Správní orgán vyřizuje věci bez zbytečných průtahů. Nečiní-li správní orgán úkony v zákonem stanovené lhůtě nebo ve lhůtě přiměřené, není-li zákonná lhůta stanovena, použije se ke zjednání nápravy ustanovení o ochraně před nečinností (§ 80).

(2) Správní orgán postupuje tak, aby nikomu nevznikaly zbytečné náklady, a dotčené osoby co možná nejméně zatěžuje. Podklady od dotčené osoby vyžaduje jen tehdy, stanoví-li tak právní předpis. Lze-li však potřebné údaje získat z úřední evidence, kterou správní orgán sám vede, a pokud o to dotčená osoba požádá, je povinen jejich obstarání zajistit. Při opatřování údajů podle tohoto ustanovení má správní orgán vůči třetím osobám, jichž se tyto údaje mohou týkat, stejné postavení jako dotčená osoba, na jejíž požádání údaje opatřuje.

§ 7

(1) Dotčené osoby mají při uplatňování svých procesních práv rovné postavení. Správní orgán postupuje vůči dotčeným osobám nestranně a vyžaduje od všech dotčených osob plnění jejich procesních povinností rovnou měrou.

(2) Tam, kde by rovnost dotčených osob mohla být ohrožena, správní orgán učiní opatření potřebná k jejímu zajištění.

§ 8

(1) Správní orgány dbají vzájemného souladu všech postupů, které probíhají současně a souvisejí s týmiž právy nebo povinnostmi dotčené osoby. Na to, že současně probíhá více takových postupů u různých správních orgánů nebo u jiných orgánů veřejné moci, je dotčená osoba povinna správní orgány bezodkladně upozornit.

(2) Správní orgány vzájemně spolupracují v zájmu dobré správy.

...

Podklady pro vydání rozhodnutí

§ 50

(1) Podklady pro vydání rozhodnutí mohou být zejména návrhy účastníků, důkazy, skutečnosti známé správnímu orgánu z úřední činnosti, podklady od jiných správních orgánů nebo orgánů veřejné moci, jakož i skutečnosti obecně známé.

(2) Podklady pro vydání rozhodnutí opatřuje správní orgán. Jestliže to nemůže ohrozit účel řízení, může na požádání účastníka správní orgán připustit, aby za něj podklady pro vydání rozhodnutí opatřil tento účastník. Nestanoví-li zvláštní zákon jinak, jsou účastníci povinni při opatřování podkladů pro vydání rozhodnutí poskytovat správnímu orgánu veškerou potřebnou součinnost.

(3) Správní orgán je povinen zjistit všechny okolnosti důležité pro ochranu veřejného zájmu. V řízení, v němž má být z moci úřední uložena povinnost, je správní orgán povinen i bez návrhu zjistit všechny rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch toho, komu má být povinnost uložena.

(4) Pokud zákon nestanoví, že některý podklad je pro správní orgán závazný, hodnotí správní orgán podklady, zejména důkazy, podle své úvahy; přitom pečlivě přihlíží ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci.

Dokazování

§ 51

(1) K provedení důkazů lze užít všech důkazních prostředků, které jsou vhodné ke zjištění stavu věci a které nejsou získány nebo provedeny v rozporu s právními předpisy. Jde zejména o listiny, ohledání, svědeckou výpověď a znalecký posudek.

(2) O provádění důkazů mimo ústní jednání musí být účastníci včas vyrozuměni, nehrozí-li nebezpečí z prodlení. Tuto povinnost nemá správní orgán vůči účastníkovi, který se vzdal práva účasti při dokazování.

(3) Je-li v souladu s požadavky § 3 zjištěna skutečnost, která znemožňuje žádosti vyhovět, neprovádí správní orgán další dokazování a žádost zamítne.

§ 52

Účastníci jsou povinni označit důkazy na podporu svých tvrzení. Správní orgán není návrhy účastníků vázán, vždy však provede důkazy, které jsou potřebné ke zjištění stavu věci.

§ 56

Důkaz znaleckým posudkem

Závisí-li rozhodnutí na posouzení skutečností, k nimž je třeba odborných znalostí, které úřední osoby nemají, a jestliže odborné posouzení skutečností nelze opatřit od jiného správního orgánu, správní orgán usnesením ustanoví znalce. Usnesení se oznamuje pouze znalci. O zamýšleném ustanovení znalce, popřípadě o ustanovení znalce správní orgán vhodným způsobem účastníky vyrozumí. Správní orgán znalci uloží, aby posudek vypracoval písemně a předložil mu jej ve lhůtě, kterou současně určí. Může znalec také vyslechnout.

§ 68

Náležitosti rozhodnutí

(1) Rozhodnutí obsahuje výrokovou část, odůvodnění a poučení účastníků.

(2) Ve výrokové části se uvede řešení otázky, která je předmětem řízení, právní ustanovení, podle nichž bylo rozhodováno, a označení účastníků podle § 27 odst. 1. Účastníci, kteří jsou fyzickými osobami, se označují údaji umožňujícími jejich identifikaci (§ 18 odst. 2); účastníci, kteří jsou právnickými osobami, se označují názvem a sídlem. Ve výrokové části se uvede lhůta ke splnění ukládané povinnosti, popřípadě též jiné údaje potřebné k jejímu řádnému splnění a výrok o vyloučení odkladného účinku odvolání (§ 85 odst. 2). Výroková část rozhodnutí může obsahovat jeden nebo více výroků; výrok může obsahovat vedlejší ustanovení.

(3) V odůvodnění se uvedou důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí.

(4) Odůvodnění rozhodnutí není třeba, jestliže správní orgán prvního stupně všem účastníkům v plném rozsahu vyhoví.

(5) V poučení se uvede, zda je možné proti rozhodnutí podat odvolání, v jaké lhůtě je možno tak učinit, od kterého dne se tato lhůta počítá, který správní orgán o odvolání rozhoduje a u kterého správního orgánu se odvolání podává.

(6) Pokud odvolání nemá odkladný účinek, musí být tato skutečnost v poučení uvedena.

§ 174 Stavebního zákona

Expertní součinnost

(1) V souvislosti s územním a stavebním řízením, s posuzováním způsobilosti stavby k užívání, se změnami v užívání stavby, s odstraňováním stavby, s dohledem a uplatňováním svých zvláštních pravomocí může stavební úřad zabezpečit součinnost autorizovaného inspektora, znalce a vědeckého nebo jiného specializovaného odborného pracoviště.

(2) Půjde-li o opatření ukládané ve veřejném zájmu, kdy stav stavby ani opatření stavebního úřadu nejsou vyvolány neplněním povinností vlastníka stavby, hradí náklady na expertní práce, zejména zpracování posudků, stanovisek a jiných podkladů stavební úřad. V ostatních případech nese podle okolností tyto náklady nebo jejich část vlastník stavby, popřípadě stavebník; povinnost hradit náklady nebo jejich část uloží stavební úřad rozhodnutím. Obdobně se postupuje, nařídí-li stavební úřad sejmутí a přezkoušení vzorků, zkoušky stavebních materiálů, popřípadě provedení jiných odborných úkonů a zkoušek.

(3) Právní úprava úhrady dalších nákladů, zejména nákladů správního řízení, tím není dotčena.

(Pozn.: Přímé důsledky pro téma výkonu veřejné moci / veřejné správy v souvislosti s experty / sbory poradců mají tučně uvedené části textu správního řádu.)

Jiří Plos

PŘÍKLADY NASTAVOVÁNÍ POZIC

RADA ARCHITEKTŮ V LIBERCI

Na podnět místních architektů se ČKA v letošním roce vyjádřila ke způsobu zřizování Rady architektů. Přinášíme výtah z dopisu z února 2012 zasláního primátorce města Liberce Bc. Martině Rosenbergové.

Liberec, foto archiv ČKA

PORADCEM ZA 1000 KČ MĚSÍČNĚ / ČESTNÁ FUNKCE

V lednu 2012 uveřejnil magistrát města Liberce výzvu k podání nabídek do výběrového řízení na obsazení míst do „rady architektů“, která by se měla stát poradním sborem politiků města Liberce pro územní rozvoj, urbanismus a architekturu.

Politická reprezentace města se rozhodla vyhledat architektky, kteří by byli pověřeni vysoce odbornou expertní činností pro město, přičemž považuje tuto činnost za prestižní a čestnou (jak plyne z předpokládané měsíční náhrady ve výši 1000 Kč).

Takové rozhodnutí je jistě možné, disponuje-li politická reprezentace jménem a příslibem několika osobností, jejichž odborný a osobní kredit je i v očích odborné a laické veřejnosti opravňuje posuzovat záměry a hodnotit je, resp. poskytovat poučené konzultace a rady k vývoji města jeho politikům.

DISKUTABILNÍ PRESTIŽ RADY

Naprostě nerosrozumitelné však je, proč si město tyto osobnosti vyhledává inzerátem, odpovídajícím svým obsahem spíše vyhledávání vedoucího pracovníka konkrétního magistrátního odboru. Těžko lze za těchto okolností očekávat, že sbor takto „vybraný“ bude požívat nezbytné odborné i lidské prestiže.

V textu inzerátu nastavilo město podmínky nikoliv pro vyhledání osobností, nýbrž pro vyhledání správných úředníků, s orientací v platných zákonech a vyhláškách týkajících se stavebnictví. Výstavby se ovšem – kromě stavebního zákona a jeho prováděcích vyhlášek – týká dlouhá řada dalších předpisů, například správní řád, zákon o výkonu povolání architektů, inženýrů a techniků činných ve výstavbě, zákon o státní památkové péči, zákon o ochraně přírody a krajiny a rozsáhlý soubor dalších zákonů týkajících se přírody, krajiny a životního prostředí,

dí, zákony o veřejném zdraví, soubor zákonů infrastrukturních (doprava a inženýrské sítě). Kdo a do jaké hloubky a šíře bude tyto „uchazeče“ zkoušet – včetně prováděcích vyhlášek ke stavebnímu zákonu, často konkrétní praxi významněji ovlivňujících než zákon sám? A co technické normy? A kdo je bude prověřovat ze znalosti těch dalších předpisů?

HLEDÁ SE BĚŽNÝ ÚŘEDNÍK, NEBO PŘEDNÍ ODBORNÍK?

Obáváme se, že politická reprezentace města Liberce nemá ujasněno, koho hledá, ani co od něho očekává. Nehledá vzdělané, v oboru komplexně orientované osobnosti s odbornou a lidskou prestiží, schopné poskytnout politikům zasvěcený a nezávislý názor na další vývoj města – na jeho možnosti (potenciál), na jeho omezení, a především na cestu k dalšímu (nejméně středoevropsky) sebevědomému vývoji, na stanovení etap a podmínek k dosažení konkrétní „cílové“ představy. Hledá jen jakési „jiné“ úředníky, velmi špatně honorované. Existuje obava, že je snahou sehnat dohromady několik osob, na které bude možné později alibisticky přesunout odpovědnost za sporná rozhodnutí, respektive osob, které budou působit jen jako odborná záštita. Považujeme to za rozhodnutí nešťastné, svými důsledky hrozící poškodit nejen prestiž města, ale i prestiž profese architekta.

ČKA zaslala jako přílohu materiál, který sestavila pro ty, kdo vážně a zodpovědně uvažují o urbanismu a architektuře, o vývoji města a jeho směřování a kdo pro tento účel hledají kritéria volby (viz text J. Plose na s. 19). Zároveň nabídla podrobnější konzultace.

MP

METROPOLITNÍ OZVUČNÁ DESKA

V dubnu letošního roku se poprvé sešla Metropolitní ozvučná deska, odborný poradní orgán Rady hl. m. Prahy v otázkách rozvoje města. Jejím základním úkolem je poskytovat zpětnou vazbu Radě hl. m. Prahy a podávat doporučení řešení konkrétních otázek. Hlavními tématy jejího jednání byly vztahy a procesy v územním rozvoji, udržitelný dopravní systém v Praze, a především způsob spolupráce pražských politiků s významnými osobnostmi z řad architektů, sociologů, ekonomů, developerů, umělců či aktivistů. Zatím proběhlo jednání v dubnu a červnu, třetí a čtvrté setkání je plánováno na podzim 2012.

Česká komora architektů se ve svém dopise primátorovi ze dne 23. ledna 2012 pozitivně vyjádřila k záměru zřídit takový poradní orgán a sdělila, že je připravena navrhnout některé odborníky, kteří by mohli být ozvučné desce prospěšní. (K tématu též Bulletin ČKA 1/2012, s. 38.)

Iniciátorem vzniku ozvučné desky byl náměstek primátora Tomáš Huďeček: „Do skupiny byli nominováni zástupci různých oborů na dobu dostatečně dlouhou, aby mohli poskytovat k vytvářeným podkladům kvalitní oponenturu.“

Členové Metropolitní ozvučné desky: doc. MgA. Petr Babák, PhDr. Kateřina Bečková, PhDr. Richard Biegel, Ph.D., Ing. arch. Tomáš Cach, Tomáš Ctibor, FRICS, MgA. Federico Díaz, Ing. arch. Jakub Fišer, Ing. arch. Adam Gebrian, prof. Miloš Havelka, CSc., Ing. arch. Petr Hlaváček, Ing. arch. Pavel Hnilička, Ing. arch. Luděk Hruška, Mgr. Karolína Jirkalová, Ing. Jarmila Johnová, Ing. arch. Jan Kasl, FRICS, MgA. David Kašpar, MFA Petr Knobloch, Ing. arch. Michal Kohout, Ing. arch. Milan Körner, CSc.,

Z dubnového jednání MOZD, foto archiv MHMP

Mgr. Jana Kostecká, doc. PhDr. Jiří T. Kotalík, CSc., doc. Ing. arch. Roman Koucký, Ing. arch. Ivo Koukol, Ing. arch. Igor Kovačević, Ing. Pavel Křeček, Dušan Kunovský, prof. Ing. arch. Karel Maier, CSc., Ing. Václav Malina, MgA. Martin Mareček, prof. Ing. arch. Miroslav Masák, Vít Masare, akad. arch. Vít Máslo, Ivan Mečl, prof. Ing. Michal Mejstřík, CSc., Mgr. Dan Merta, Th.D. Tomáš Benedikt Mohelník, OP, RNDr. Luděk Niedermayer, Ing. arch. Osamu Okamura, RNDr. Radim Perlín, Ph.D., RNDr. Michaela Pixová, Ing. arch. Josef Pleskot, JUDr. PhDr. Jiří Plos, Ing. arch. Boris Redčenkov, Mgr. Alena Rybníčková, RNDr. Jiří Sádlo, CSc., Ing. arch. Jan Sedlák, prof. dipl. arch. Miroslav Šik, Vladimír Sitta, Ing. Martin Skalický, MRICS, Martin Skalský, M. Phil. Radek Špicar, doc. PhDr. Michal Stehlík, Ph.D., Ing. Pavel Štěpán, doc. Ing. Ilona Švihlíková, Ph.D., doc. RNDr. Luděk Sýkora, Ph.D., Ing. arch. Kateřina Szentesiová, Ing. Martin Unger, Petr Urbánek, MRICS, MgA. Denisa Václavová, Ph.D., MgA. Maxim Velčovský, prof. Ing. arch. Zdeněk Zavřel

MP

KOMISE RADY HL. M. PRAHY PRO ROZVOJ MĚSTA

Rada města jmenovala členy komise Rady hl. m. Prahy pro územní plán a jeho změny. Náplní činnosti komise bude posuzování jednotlivých navrhovaných změn Územního plánu hl. m. Prahy z odborného architektoniko-urbanistického hlediska. Doporučení komise k jednotlivým změnám Územního plánu budou podkladem pro rozhodování Rady hl. m. Prahy i Zastupitelstva hl. m. Prahy.

Členové komise pro rozvoj města jsou:

Předseda komise

| RNDr. Tomáš Hudeček, Ph.D., I. náměstek primátora pro územní rozvoj

Členové komise

- | Ing. arch. Aleš Lapka
- | Ing. arch. Radan Hubička
- | Ing. arch. Tomáš Kaňka
- | Ing. arch. Jaroslav Zíma
- | Ing. arch. Boris Redčenkov
- | Ing. arch. Pavel Nasadil
- | Ing. arch. Zdeněk Jiran
- | Ing. arch. Jan Sedlák
- | Ing. arch. Petr Hlaváček
- | Ing. arch. Pavel Hnilička
- | Ing. arch. Václav Malina
- | Ing. arch. Jakub Fišer

Tajemnice komise

| Ing. Jitka Cvetlerová, ředitelka OUP MHMP

ZKUŠENOSTI S NASTAVOVÁNÍM POZICE HLAVNÍHO ARCHITEKTA ČESKÝCH BUDĚJOVIC

Statutární město České Budějovice se rozhodlo v červenci 2011 zřídit útvar hlavního architekta. Proběhla dvě výběrová řízení, ale vzhledem k tomu, že se nepodařilo ujasnit si specifika této pozice, dodnes není místo obsazeno. Město zajistilo cennou analýzu fungování hlavních architektů v České republice a shromáždilo řadu dalších dokumentů souvisejících s náplní činnosti. Přetiskujeme vybrané pasáže.

NÁVRH STRUKTURY A NÁPLNĚ ČINNOSTI ÚTVARU PLNÍČÍHO FUNKCI HLAVNÍHO ARCHITEKTA MAGISTRÁTU STATUTÁRNÍHO MĚSTA ČESKÉ BUDĚJOVICE

Vytvoření funkce hlavního architekta (HA) se stalo součástí volebních programů mnoha politických subjektů ve volební kampani k posledním komunálním volbám v mnoha městech ČR. Ustavení útvaru plničího tuto funkci se pak stalo i součástí koaličních dohod a programových prohlášení vzniklých koalic (Liberec, České Budějovice).

Příčinou volání po této funkci je s největší pravděpodobností zvyšující se nespokojenost veřejnosti se stavební činností ve městech a obcích, s bezkonceptností jejich rozvoje, s účelovým a mnohdy autoritativním zasahováním samospráv do platných územních plánů pod vlivem různých

zájmových skupin a jednotlivců, se zhoršujícím se stavem životního prostředí, zejména pak zeleně, ovzduší a hluku, a s většinou katastrofálním stavem dopravy, se stavem a ochranou památek v historických jádrech měst atd. Je to volání po jakési vyšší autoritě, která by v ideálním případě dokázala takovému stavům zabránit nebo je omezit. Je zřejmé, že taková představa o autoritě je nereálná a do jisté míry naivní. Jednak nemůže být nic nadřazeno nad platné zákony a předpisy uplatňované v rámci výkonu státní správy a nad pravomocí samosprávných orgánů obcí a měst, a jednak nelze direktivním či autoritativním subjektivním způsobem zasahovat do legislativních a tvůrčích procesů, jejichž výsledkem jsou územní plány, stavby atd.

Je tedy nutné pro smysluplné fungování HA vytvořit takové předpoklady a podmínky, které budou v souladu s platnou legislativou a zároveň umožní HA vykonávat svou funkci tak, aby alespoň částečně plnila ta očekávání, která jsou s jejím vznikem spojena.

ANALÝZA STAVU V ČR

Funkce HA nemá z hlediska platné legislativy jasnou oporu v zákonech. Proto pokud v některých obcích dnes existuje (viz přehled), jde buď o jiný název pro orgán plnící funkci orgánu (úřadu) územního plánování nebo rozhodování dle zák. č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu – Stavební zákon (SZ), nebo jde skutečně o osobu nebo útvar (HA, útvar HA, odbor HA, oddělení HA, dále jen HA), jíž jsou vymezeny jen některé pravomoci orgánu územního plánování obce dle § 6 SZ a jež je součástí orgánu ÚP obce a působí v jeho rámci a struktuře. Činnost HA je pak v rámci a v souladu s § 18 – cíle ÚP a § 19 – úkoly ÚP. V mnoha případech jsou HA přiřazeny funkce v samostatné působnosti obce. Jde zejména o funkci zástupce obce jako účastníka při územních řízeních, poradního orgánu samosprávy (ZM, RM, komise, výbory) a ostatních odborů obecního úřadu nebo magistrátu (dále jen MM) nebo povinného interního vyjadřovatele k určitým záměrům jak samosprávy, tak MM (např. majetkové převody, investiční plány, rozpočet atd.), a jsou HA přiřazeny další úkoly v samostatné působnosti obce, např. pořízování nebo přímo zpracování koncepčních a strategických materiálů (SPM, generely, studie atp.) nebo jeho zásadní spolupráce na nich v případě pořízování jinými odbory MM. Dále bývají HA přiřazeny úkoly při přípravě a organizaci architektonických soutěží, prezentací atp. V mnoha případech jsou HA přiřazeny i určité funkce v oblasti památkové péče (PP), koncepcí dopravy (D) a koncepce, tvorby a ochrany životního prostředí (ŽP), zejména zeleně, pokud nejsou tyto oblasti přímo do jeho struktury začleněny. Ve městech, kde patrně působí relativně samostatný HA, jde tedy o určitou dělbu práce mezi útvarem zajišťujícím funkci orgánu ÚP, útvarem rozvoje, orgánem PP, D, ŽP a HA a dále jde o spolupráci se SÚ při vydávání územních rozhodnutí či souhlasů (vyjádření jako účastníka řízení nebo formou interních sdělení).

Jednou z nejpodstatnějších součástí náplně činnosti HA se jeví možnost mít ucelené informace o připravovaných záměrech a stavbách jak obecných, tak dopravních, o zásazích v MPR a zásazích ovlivňujících ŽP a možnost přímo i nepřímo ovlivňovat procesy jejich přípravy a realizace. Aby mohl cokoliv ovlivnit, musí mít pravomoci. Jaké? Zde je úhelny kámen smysluplnosti funkce HA.

Přehled statutárních měst ČR a jejich útvarů na úseku územního plánování (ÚP) a architektury (A) (údaje dle oficiálních stránek měst a informací na internetu)

město	počet obyv.	příslušný odbor	HA
Brno	371 400	Odbor územního plánu a rozvoje	nemá
Ostrava	306 000	Odbor útvaru hlavního architekta	má
Plzeň	169 940	Odbor stavebně správní	nemá
Liberec	101 630	Odbor strategie a územní koncepce	nemá
Olomouc	100 360	Odbor koncepce a rozvoje	nemá
		Odbor strategického rozvoje	
Ústí n. L.	95 480	Odbor územního plánování a správy majetku	nemá
České Budějovice	94 870	Odbor územního plánování a architektury	nemá

město	počet obyv.	příslušný odbor	HA
Hradec Králové	94 490	Odbor hlavního architekta	má
Pardubice	90 780	Odbor hlavního architekta	má
Havířov	82 900	Odbor územního rozvoje	má
Zlín	75 700	Útvar hlavního architekta	má
Kladno	69 940	Úřad architektury a územního plánu	nemá
Most	67 520	Odbor rozvoje a územního plánu	nemá
Karviná	61 950	Odbor územního plánování a stavebního řádu	nemá
Frýdek-Místek	58 580	Odbor územního rozvoje a stavebního řádu	nemá
Opava	58 440	Odbor hlavního architekta a územního plánu	má
Děčín	52 260	Odbor stavební úřad	nemá
Karlovy Vary	51 320	Odbor rozvoje a urbanismu, úřad úz. plánování	má
Jihlava	51 220	Úřad územního plánování	nemá
Teplice	51 200	Odbor územního plánování a stavebního řádu	nemá
Chomutov	49 800	Odbor rozvoje, investic a majetku města	nemá
Přerov	46 250	Odbor rozvoje	má

Pokud město má odbor nebo útvar hlavního architekta, je vyznačeno, že funkci HA má, i když se jedná převážně a pouze o jiný název odboru územního plánování a architektury (Ostrava, Hradec Králové, Pardubice, Zlín, Opava), nebo HA působí v rámci jiného odboru jako osoba nebo oddělení (Karlovy Vary, Havířov, Přerov), popř. jsou jen některé funkce HA ponechány v jiném odboru (Olomouc, Ústí n. L., Č. Budějovice). U menších statutárních měst jsou funkce HA i ÚP začleněny i v jiných odborech.

Prakticky nikde není vyčleněna funkce HA jako samostatná osoba nebo samostatný útvar v čele s nezpochybnitelnou autoritou významného architekta, jak v mnohých představách přetrvává vzor arch. Josefa Gočára v Hradci Králové ve 20. a 30. letech 20. století, i když nešlo o funkci HA, ale zpracovatele ÚP a autora mnoha staveb v HK. Zde je však příklad základu úspěšného rozvoje města, a tím byla spolupráce velkorysé autority dlouholetého starosty dr. Františka Ulricha, který dokázal během 30 let svého působení prosadit realizaci alespoň části koncepcí významného architekta J. Gočára.

ZAČLENĚNÍ HA DO STRUKTURY MĚSTA

Začlenění útvarů plnících funkci HA nebo zajišťujících činnosti na úseku územního plánování a architektury do struktury magistrátů se v jednotlivých statutárních městech značně liší. Je to většinou dáno velikostí města, rozdělením kompetencí příslušných náměstků a dále určitými tradicemi (HK). Zvláštním případem je Praha (hlavní město) a Brno, jako největší města, kde byl bývalý tradiční Útvar hlavního architekta zrušen a minimálně v Brně se znovu uvažuje o jeho zřízení (a je to prosazováno těmi, kteří se podíleli na jeho zrušení). Tato města se vymykají běžné struktuře magistrátů statutárních měst (MSM). Podobně je poněkud odlišná situace SM, která nejsou sídly krajů (kromě Havířova). Města, ve kterých se vážně uvažuje o zřízení funkce HA, jsou zejména Liberec a České Budějovice, kde se tento záměr stal na základě předvolební kampaně jedním z bodů koaličních dohod.

HA jsou většinou skryti pod vedoucími OHA nebo ÚHA (Ostrava, Hradec Králové, Pardubice), dlužno dodat, že je tento výkonný orgán (VO) vždy prezentován jako HA a je mu přikládána poměrně značná důležitost.

1. VEDOUcí ODBORU ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ

Základní varianta je tedy fungování HA jako VO územního plánování, někde i územního rozhodování, popř. památkové péče. V HK je OHA i stavebním úřadem na úseku územního rozhodování, má tedy největší pravomoci zasahovat do přípravy staveb.

✓ Výhodou je, že jsou pod touto osobou soustředěny prakticky všechny činnosti v oboru působnosti HA a jeho postavení je podpořeno souhlasem s legislativou (SZ) a v případě HK je vybaven velkou a zásadní pravomocí (má „kulaté razítko“).

✓ Nevýhodou však je značný rozsah agendy včetně výkonu státní správy v přenesené působnosti se značnou administrativní a organizační zátěží. Většinou pak je zřízeno oddělení, které se funkcí HA přímo zabývá, čímž však ztrácí osoba VO jako HA přímou kontrolu nad funkcí HA nebo na ni v podstatném rozsahu prostě nemá čas. Toto velké soustředění většinou také vede k personálnímu přebujení útvaru a z odboru je více „úřad“ a z HA více správní úředník než koncepční pracoviště a odborný oponent a koordinátor.

2. ODDĚLENÍ HLAVNÍHO ARCHITEKTA

Další variantou fungování HA je oddělení HA v rámci odboru např. ÚP nebo rozvoje.

✓ Výhodou je relativní samostatnost a hlavně přesnější a účelnější vymezení kompetencí se soustředěním se na činnosti přímo s funkcí HA souvisejícími a delegovaně může být vybaven i určitými pravomocemi vyplývajícími ze SZ.

✓ Nevýhodou je „nižší“ postavení HA ve struktuře MM a personální „závislost“ na VO, a tím pravděpodobně i horší možnosti přístupu k orgánům samosprávy i spolupráce s dalšími odbory MM.

Optimální varianta – z uvedeného vyplývá, že určitě postavení HA jako VO, ovšem mimo orgán nebo úřad ÚP, popř. PP, se zdá být z hlediska začlenění v organizační struktuře MM jako optimální.

Otázkou je však jeho vybavení potřebnými pravomocemi tak, aby mohl alespoň částečně ovlivňovat dění ve městě na úseku urbanismu, architektury a výstavby. Protože HA nemá přímou oporu v legislativě, je nutné na něj přenést určité pravomoci dle SZ (§19) a další pravomoci, které je možné vytvořit v rámci samostatné působnosti obce (např. institut vnitřního sdělení mezi odbory, systém „kolečka“ vyjádření zejména ve stadiu ÚŘ v rámci vydávání stanovisek jinými odbory nebo zplnomocnění HA vydávat vyjádření, popř. stanoviska zástupce města jako účastníka správních řízení dle SZ ke stavbám na území města atp.).

Příklady nejčastějších kompetencí odboru (útvary) hlavního architekta, územního plánování nebo rozvoje, které by bylo možné přenést na HA (dle popisu náplně na oficiálních stránkách měst)

- A**
- zajišťuje architektonický a urbanistický rozvoj města – HAV *
 - zpracovává návrhy dlouhodobých záměrů rozvoje města – HAV
 - podílí se na zpracování územních rozvojových koncepcí, generelů – HAV
 - zpracovává koncepce rozvoje základních funkcí – bydlení, výroba, sport – BR

České Budějovice, foto archiv ČKA

- zpracovává koncepcce rozvoje dopravy všech druhů – BR
- připravuje, zadává a podílí se na zpracování dopravně rozvojových dokumentů
 - v oblasti organizace, řízení a regulace dopravy – OL
 - koncepcí zeleně a rekreace a koncepcí rozvoje technické infrastruktury – OL
- zpracovává koncepcce ochrany všech složek ŽP, rozvoje zeleně a veřejných prostranství – BR

B

- vyjadřuje se k „investičním záměrům“ – HK, HAV
- vyjadřuje se ke stavbám z hlediska ochrany architektonických hodnot – OL
- vyjadřuje se ke stavbám z hlediska dopravních koncepcí, koncepcí zeleně a rekreace a koncepcí rozvoje tech. infrastruktury – OL
- konzultuje architektonická a urbanistická řešení – PA
- posuzuje stavby z hlediska architektury a urbanismu – HAV
- dbá na uplatňování architektonicky kvalitních návrhů – FM
- vnitřní sdělení pro SÚ – stanovisko k ÚŘ (ne všem – dohoda, vyžádání) – PA, UL, OL
- zpracování odborných stanovisek ke stavebním záměrům pro SÚ – UL
- formou konzultací, informací, stanovisek formou ÚPI vykládá ÚPn – PL
- vydávání stanovisek města jako účastníka ve správních řízeních dle SZ – UL, OL, ZL, ke stavbám na území města – KV
- rozhoduje o oprávněných zájmech města a uplatňuje stanoviska města ve správních říz. v celém správním obvodu – UL

C

- konkretizuje ochranu veřejných zájmů – PA
- zpracovává odborná stanoviska k zásadním otázkám rozvoje města – PA
- vykonává servis orgánům města a odborům při řešení problematiky územního plánování, urbanismu a architektury, památkové péče a rozvoje města při přípravě investic – OS
- vyjadřuje se k majetkovým záměrům města z hlediska ÚP, U, A a PP – UL, ZL
- spolupracuje při tvorbě investičního plánu města – OL
- vykonává poradenskou činnost pro samosprávu, výbory, komise, občany investory a projektanty z hlediska ÚP, A a SPM, popř. zajišťuje jejich činnost – OL
- navrhuje a připravuje architektonické soutěže – BR

D

- zpracovává (podílí se) jednoduché urbanistické a architektonické studie – PA, OL
- zpracovává návrhy na řešení dílčích urbanistických, architektonických a výtvarných problémů – HK

A – oblast koncepční činnosti

B – oblast určitých „rozhodovacích – vyjadřovacích“ pravomocí

C – oblast „vnitroměstské – vnitromagistrátní“ agendy

D – oblast vlastní „tvorby“

* HAV – Havířov, BR – Brno, OL – Olomouc, HK – Hradec Králové, PA – Pardubice, UL – Ústí n. L., PL – Plzeň, ZL – Zlín, FM – Frýdek-Místek, OS – Ostrava

Z uvedených příkladů vyplývá, že mnoho činností je buď „vágně“ formulovaných (je z nich patrná nejasnost nebo bezradnost, resp. snaha „nějak činnosti naplnit“), nebo naopak je formulováno s upřímnou snahou přiřadit útvaru úkoly a pravomoci, které by mohly směřovat k lepšímu rozvoji měst a které tak také fungují.

Problematická je hlavně část B, která se snaží přiřadit útvaru určité pravomoci „vyjadřování se“, „posuzování“ a „konzultování“. Zde je třeba ověřit praktické fungování takovýchto náplň činností v konkrétním městě osobně jednáním zejména v Hradci Králové, Pardubicích, Zlíně, popř. Ostravě a Havířově. Osobní jednání je třeba vést dále v Liberci a Brně, kde je velká snaha funkci HA ustavit, zejména v Liberci hledají náplň a začlenění HA se stejně čistým stolem jako v ČB. Uvedené příklady však přesto mohou sloužit jako vodítko pro zavedení funkce HA v Českých Budějovicích.

Náplň dle části C je možno libovolně upravovat v rámci fungování vnitřní struktury MM.

Za úvahu stojí i možnost existence malého pracoviště zpracovávajícího menší studie – D.

Vhodné je o nastavení funkce jednat s ČKA a MMR.

Pozn.: Součástí dokumentu jsou rovněž přílohy popisující analýzu stavu – zprávy o výsledcích pracovních cest a konzultací fungování hlavních architektů ve Zlíně, Hradci Králové, Pardubicích, Liberci, Praze a odborech Magistrátu města České Budějovice.

ZÁKLADY ÚSPĚŠNÉHO Fungování HLAVNÍHO ARCHITEKTA

1) SPOLUPRÁCE S POLITIKY. Spolupráce odborníků přinášejících a formulujících vize a koncepcce s politickou reprezentací samosprávy, která bude mít vůli (politickou) tyto koncepcce dodržovat a prosazovat do realizace a ochotu odborné názory respektovat.

Samospráva musí být připravena na to, že pokud skutečně chce HA ustanovit, tak to pro ni znamená určité omezení v rozhodování. Toto omezení musí dobrovolně přijmout.

Pokud nebude tato spolupráce fungovat na základě vzájemného respektování a samospráva bude vedena spíše jinými zájmy a představami o územním plánování, architektuře a nakládání s pozemky a bude dopřávat sluchu více lobbistickým zájmům a tlakům investorů a různých zájmových skupin, nemá smysl funkci HA ustanovit, nebo by byl HA vcelku rychle zrušen, jako se tak stalo vždy, když byl odborný názor v rozporu s jinými zájmy prosazovanými samosprávou (Brno).

Zároveň si HA musí uvědomit, že je odborným orgánem města reprezentovaného politickou samosprávou a že záleží jen na jeho schopnosti mít tak silné argumenty, že dojde se samosprávou ke shodě a že sám nepodlehne „jiným“ zájmům.

2) NEZÁVISLOST HLAVNÍHO ARCHITEKTA. Nezávislost je velmi relativní pojem, protože nikdo není a nemůže být absolutně nezávislý. Nejedná se v žádném případě o nezávislost absolutní (nemusí se ničím vázat), ale především o nezávislost politickou, která by měla být dána jeho začleněním do MM (i když může být tato nezávislost velmi relativní a může být snadno jako zaměstnanec vydíratelný), odbornou, která by měla být dána vzděláním, zkušenostmi a schopností samostatného koncepčního myšlení, a nezávislost na podnikání v oboru a možnost cele se této funkci věnovat (zaměstnanecký poměr, otázka platu atd.). Míra nezávislosti je jednou z nejdiskutovanějších otázek postavení HA a zatím ji nikdo nedokázal v praxi ukázat. Tato míra je ale přímo závislá na míře spolupráce a respektování dle 1).

3) AUTONOMIE HLAVNÍHO ARCHITEKTA. HA by měl být relativně autonomní útvar – ani odbor s klasickou „úřednickou“ agendou, ani oddělení v rámci jiného odboru. HA by neměl být svázán přemírou agendy zejména v přenesené působnosti (raději vůbec) i za cenu zbavení se možnosti přímo zasahovat do správních řízení (např. územního rozhodování). Nejedná se o stav „dělat si, co chci a kdy chci“, ale o zamezení postupného vytvoření „úřadu“ zavaleného agendou a s úředníky „vyřizujícími spisy“, což by vedlo k úplnému utlumení podstaty fungování funkce HA a duplikování stávajících fungujících útvarů.

ZÁVĚR

Je velmi obtížné formulovat jednoduše náplň činnosti HA a zejména najít pravomoci, kterými by byl vybaven, aby jeho existence byla oprávněná a smysluplná a směřovala k požadovanému cíli, neboť neexistuje jednoznačný vzor a není jasná opora v legislativě.

Poznatky získané při zpracování materiálu vedou celkem k jednoznačnému cíli, který se sice bude mírně lišit od běžné praxe fungování HA, ale naopak zase odpovídá závěrům odborníků na legislativu.

Redakce děkuje za poskytnutí materiálu jeho zpracovateli Ing. arch. Vladimíru Zdvihalovi a městu České Budějovice.

Redakčně kráceno.

LED PANELY

pro sádkartonové
a minerální podhledy
a přisazená LED svítidla

Jedná se o novou generaci velmi úsporných a levných LED svítidel, vyznačujících se naprosto rovnoměrným rozptýleným světlem bez viditelných světelných bodů v celé ploše stínítka a nízkou stavbou svítidla, pouhých 12 mm (bez napájecího zdroje)!

LED panely lze plnohodnotně nahradit standardní zářivková svítidla – podhledové čtyřtrubicové svítidlo o rozměru 600 x 600 mm se 4x 18W zářivkovou trubicí i svítidlo typu Downlight se zářivkovým zdrojem světla.

Svítidla jsou vhodná pro místa častého nebo stálého svícení nebo místa, kde dochází k častému vypínání a zapínání svítidla.

Svítidla jsou dodávána ve třech barevných teplotách – studená bílá, teplá bílá a bílá, barevné provedení rámečků pro přisazenou montáž je v libovolném RAL odstínu. Napájecí napětí svítidel je 230 V/50 Hz.

Životnost LED svítidel je 30 000 hodin, poskytovaná záruční lhůta je v délce 24 měsíců.

Distributor pro Českou republiku:

HMR trade s.r.o., Pelhřimovského 1071/2, 140 00 Praha 4
www.hmrtrade.cz, info@hmrtrade.cz
Tel.: + 420 241 402 168-9, Fax: + 420 241 402 167

Objednávky, zápůjčky, vzorky: 734 264 755, p. Douša

Messe München
International

Budoucnost stavění

BAU po dvacáté
pět desetiletí úspěchu

BAU 2013

14.-19. ledna · Mnichov

Světový veletrh pro architekturu,
stavební materiály a systémy

www.bau-muenchen.com

D Messe München GmbH · info@bau-muenchen.com
Tel. +49 89 949-11308 · Fax +49 89 949-11309

CZ EXPO-Consult + Service, spol. s r. o. · Tel. +420 5 4517 6158, 4517 6160
Fax +420 5 4517 6159 · info@expocs.cz · www.expocs.cz

A BRAND FROM
AkzoNobel

KITCHEN & BATHROOM

Stop vlhkosti a špíně!

Koupelny a kuchyně jsou zatíženy každodenní vlhkostí během vaření, sprchování a koupání, čímž se na stěnách vytváří podklad pro množení plísní. Z tohoto důvodu byla vyvinuta malířská natónovaná barva prémiové kvality Dulux Kitchen & Bathroom, která je díky svým vlastnostem určena zejména do kuchyní a koupelen.

Jedná se o akrylátovou emulzní omyvatelnou bavu (třída 1) s matným a saténovým povrchem, která je výjimečná svou odolností proti otěru, mastnotě, špíně i plísním. Dulux Kitchen & Bathroom je možné použít na omítky (cementové, vápenocementové), sádrové podklady, sádrokartonové desky, papírové tapety a tapety ze skelného vlákna. Lehce se roztírá a i při nízké spotřebě zachovává vysokou kryvost. Barva je paropropustná a při nanášení neodkapává.

Kuchyně a především jídelna jsou prostorem určeným k setkávání. Tyto místnosti by tak v našem životě měly mít stejnou důležitost jako samotné jídlo, které je jednou z nezbytných životních potřeb. Nejvíce nám bude chutnat, když jíme obklopeni teplými barvami – žlutou, oranžovou, červenou. Naopak těm, kteří chtějí zhubnout, bychom mohli doporučit studené barvy, například zelenou či modrou, při kterých by chuť k jídlu měla klesat.

Barvy patří do našeho života, jsou zdrojem naší dobré nálady, vnímáme je i s ohledem na naši přirozenost. Každý má své barevné preference - barvy, kterým dává přednost – ať již při volbě oblečení nebo při zařizování interiéru. Právě barvy uvolňují emoce a naplňují kladnou energii nejen naše obydlí, ale zejména nás samotné. Výběr ideální barvy je tak vzrušujícím a zásadním okamžikem. Využijte potenciál místa, ve kterém žijete a začněte se v něm cítit ještě lépe. Spojte krásné s užitečným a inspiруйте Vaši představivost barvami Dulux.

Více na www.dulux.cz

Dulux
let's colour

„Od chvíle, kdy
ses odstěhoval
je tady smutno“

ZAČNĚTE JINAK s Duluxem!

Smutek z rozchodu s partnerem můžete zahánět čokoládou či s nejlepší kamarádkou červeným vínem. Anebo je občas dobrý nápad udělat změnu ve Vašem prostředí. Je prokázáno, že barvy ovlivňují emoce.

Barvy Dulux „Colours of the World“ jsou vybrány světovými designéry ve 40 trendy odstínech. Je tedy možné je jednoduše kombinovat a sladit je i s Vaším nábytkem a doplňky.

Najděte si pro sebe tu pravou barvu na www.dulux.cz

- ✓ vynikající kryvost (stačí 1–2 nátěry)
- ✓ extrémní odolnost proti otěru
- ✓ vysoká omyvatelnost

Perforované materiály v architektuře

Společnost Euro SITEX s. r. o., která působí na našem trhu již 18 let, patří mezi největší a nejvýznamnější dodavatele perforovaných materiálů, technických tkanin a drátěných dopravních pásů. Zároveň je největším českým dodavatelem průmyslových sítí.

Firma byla vybudována na základě tradice, zkušeností a odborné specializace svých tuzemských i zahraničních společníků a partnerů. Díky těmto zdrojům disponuje firma specialisty, kteří tvoří ve svém oboru absolutní špičku.

Široké možnosti použití

Perforované materiály jsou v současnosti velmi žádané pro jejich vhodné využití jak v interiérech tak exteriérech. Díky svému atraktivnímu designu mají široké možnosti použití v moderní architektuře. Úspěšně se používají zejména na různé podhledy, ozdobné bezpečnostní prvky, architektonické prvky, výplně, protihlukové zástěny apod. Sloužit mohou také jako ochranné mříže, oplocení či opláštění budov.

Tahokovy

Jsou již několik let „stálíci“ v oblasti architektury a stavebnictví, a to plným právem. Nejen pro jejich příznivou cenu, ale zejména pro velké možnosti využití – od různých ozdobných a bezpečnostních krytů, přepážek a mříží přes schodišťové stupně až po výplně zábradlí, stropní podhledy a opláštění budov.

V současné době se na trhu čím dál více prosazují tahokovy s velkým posuvem, které jsou neprůhledné a tudíž velmi vhodné především na oplocení. Jedná se o novinku v oblasti plotových systémů, která jen podtrhne krásu stavby a zároveň celý projekt odliší od ostatních

Děrované plechy

Zatímco v předchozích letech nacházely děrované plechy uplatnění především ve strojírenském průmyslu, nyní dokazují, že mají co nabídnout i v oblasti architektury, například jako výplně zábradlí nebo různé přepážky.

Lankové systémy

Novinkou, se kterou přichází naše společnost, je opláštění budov pomocí lankových systémů. Jedná se o zcela unikátní řešení, na kterém spolupracujeme se stavebními firmami. Toto spojení přináší nejenom výhody v oblasti designu, ale i z hlediska funkčnosti, a navíc podtrhne krásu stavby a zároveň celý projekt odliší od ostatních.

Sitex euro
s.r.o.

Sortiment firmy Euro SITEX s.r.o. je samozřejmě podstatně rozmanitější a není možné jej shrnout do několika vět.

Více informací naleznete na www.eurositex.cz.

A turning point in building design

Benchmark je vaším řešením architektury opláštění budov. Nabízíme komplexní stěnový design systém pro realizaci reprezentativních fasád přizpůsobený návrhu a estetickým požadavkům vašich projektů.

Vaše jednoznačné výhody :

- působivé architektonické fasády,
- vysoce kvalitní produkty a vynikající servis,
- 4-way křížový spoj se skrytým kotvením tvořící negativní spáru a variabilní výška panelů v rozmezí 250-1.150 mm u design Wall **Inspiration** jsou jedinečné,
- velké množství různých kombinací a řešení spár u **Evolution** design Wall panelů,
- různé druhy dekorů a materiálů předsažených fasád se systémem **Karrier**

Díky inspirativnímu vzhledu a dokonalým funkčním vlastnostem je Benchmark synonymem designu, dostupnosti, technických vlastností, integrovatelnosti a snadnosti instalace.

Design Wall **Inspiration**

Design Wall **Evolution**

Karrier System

Benchmark Façades Czech

Vážní 465
500 03 Hradec Králové
Czech Republic
+420 495 866 111
info@kingspanbenchmark.cz

www.kingspanbenchmark.cz

Nejlepší ochrana dřeva

Degenerativní procesy v dřevěných konstrukcích probíhají zejména působením povětrnostních vlivů. Proto tyto konstrukce vyžadují zvláštní péči, díky níž lze jejich životnost značně prodloužit. Přinášíme vám několik typů, jak na to.

U prvního a zároveň i u obnovovacího nátěru je důležité, aby bylo dřevo suché (povoluje se 9- až 12procentní vlhkost), čisté a beze známky biokoroze (infikované prvky je doporučováno vyměnit). V případě obnovovacího nátěru je důležité, aby byl z povrchu odstraněn praskající a odlupující se starý povlak a zešedlé vrstvy dřeva. Zešedlou vrstvu dřeva tvoří oslabené buňky dřeva, které mohou být slabým článkem mezi nanášeným nátěrem a zdravým dřevem. Je nutné zatmelit veškeré úbytky a prasklinky, které mohou shromažďovat vodu. Před zahájením aplikace je také potřeba ukončit práce spojené s úpravou dřeva, např. vrtání, přířez apod. – pokud nebudou tato místa řádně ochráněna, mohou být ohniskem biokoroze.

Ochrana před biokorozí

Dřevo, které bývá vystaveno vysoké vlhkosti, by mělo být předběžně chráněno fungicidním impregnačním napouštědlem. Tento bezbarvý, do hloubky pronikající prostředek zajistí úplnou ochranu dřeva před houby, způsobujícími modráni a hnilobu. Impregnační nátěr neboli napouštědlo se kvůli fungicidním komponentům používá zejména v exteriéru pro ochranu dřeva proti hnilobě, modráni nebo dřevokaznému hmyzu. Penetruje do hloubky a dlouhodobě chrání dřevo. Vyrovnává savost podkladu a optimalizuje strukturu natíraného materiálu pro nanášení další vrstvy vrchního nátěru, např. lazury.

Lazury

Tenkovrstvá lazura nezanechává na povrchu dřeva film. Zvýrazňuje jeho strukturu a kresbu letokruhů. Silnovrstvá lazura oproti tenkovrstvé lazuru

VŠE, CO DŘEVO POTŘEBUJE

vytváří na povrchu film v závislosti na podílu pevných částic v ní obsažených. Stále však zvýrazňuje strukturu dřeva a nezakrývá léta. Při dodržení správných aplikačních postupů silnější film lazury dřevo lépe chrání před povětrnostními vlivy. Při renovaci dřeva je důležité, aby se materiál renovoval stejným druhem lazury. V opačném případě je potřeba předchozí nátěr zbrousit. Bezbarvá lazura obsahuje pouze UV absorbéry a neobsahuje pigmenty, které svým složením chrání proti UV záření. Jejich využití v exteriéru se nedoporučuje. UV záření je zvláště škodlivé pro degradaci ligninu – složky v struktuře dřeva, která udržuje jeho pevnost. Bezbarvé lazury se používají pro zesvětlení tmavších odstínů. Značka Xyladecor vyvinula unikátní bezbarvou lazuru UV+ s technologií HALS. Tato technologie používá UV absorbéry v kombinaci s UV blokátory, proto ji lze bez obav použít také do exteriéru.

Schnutí

Schnutí ovlivňuje nejen druh nátěru a jeho složení, ale také druh a skladba dřeva – např. zvýšený obsah pryskyřice nebo tanin, který je obsažen v dubovém dřevě. Schnutí je také ovlivněno vlhkostí dřeva a jeho tvrdostí, která snižuje savost nanášeného nátěru.

Aplikace

Vždy se nátěr provádí ve směru vláken. Impregnování, lazurování a lakování musí být prováděno vždy ve směru vláken, aby aplikovaná vrstva patřičně pronikla do hloubky dřeva. Důležité je také důkladné překrytí hran a vrcholů dřevěných prvků (příčné řezy). Při nátěru obložení, které ještě nebylo namontované, se doporučuje aplikovat jeden nátěr také ze zadní strany každé části. Každý dřevěný prvek je potřeba natírat bez přerušení. Lze se tak vyvarovat tmavých skvrn, které mohou vzniknout v místě nanášení vrstev prostředku. Nízká teplota a vysoká vlhkost může výrazně ovlivnit zasychání. Teplota dřeva i přípravku při zpracování by měla být 10 až 25 °C. Vlhkost natíraného dřeva by neměla přesáhnout 16 procent.

UV záření ničí lignin ve dřevě. Lignin je složkou, která spojuje buňky dřeva. Nespojené buňky se začínají drobit, a tím povrchově oslabují jeho strukturu. Dřevo šedne, stává se pórovitějším a méně odolným vůči působení vody. Chemické sloučeniny vzniklé po rozkladu ligninu jsou také živnou půdou pro houby. (foto: Akzo Nobel)

Doporučené množství

Při určení nezbytného počtu vrstev a jejich tloušťky je nutno postupovat v souladu s pokyny výrobce u jednotlivých produktů. Příliš malé množství aplikované vrstvy zkracuje ochrannou lhůtu, příliš velké množství může způsobit praskání a odlupování povlaku (obzvláště v případě prostředků tvořících ochranný nátěr). Všeobecně se doporučuje aplikovat více slabších nátěrů nežli méně silnějších vrstev pro docílení dokonalého efektu. Aplikace tenkovrstvé lazury na silnovrstvou lazuru se nedoporučuje, jelikož se ztrácejí přednosti tenkovrstvé lazury, jako např. hloubková penetrace a zvýraznění kresby dřeva. Povrch již natřený silnovrstvou lazurou snižuje penetraci následného nátěru. Opačný postup je možný a docílí se tak zvýšené ochrany dřeva. Je však nezbytné dodržovat doporučený aplikační postup.

Další faktory

Způsob zpracování, tvar a montáž dřeva ovlivňují jeho trvanlivost. Drsné dřevo, např. řezivo, s ohledem na velké množství drobných vláken, značně pohlcuje vodu a dlouho udržuje vlhkost. Proto je pro použití v exteriérech vhodné použít ohoblované dřevo, které je méně náchylné na působení vody. Tvar dřeva a způsob jeho montáže by měly zjednodušovat odvádění vody. Připevněné dřevo by nemělo přijít do styku se zemí nebo s vodou. Výrobky pro ochranu a dekoraci dřeva barví dřevo při zachování jeho přirozené kresby.

Broušení

Broušení mezi vrstvami umožňuje získat dokonale hladký dřevěný povrch. Doporučuje se probrousit první vrstvu prostředkem jemnozrnným brusným papírem (150 až 200). Broušení odstraní drobná dřevěná vlákna, která se zvedají při schnutí první vrstvy, také zlepší přilnavost následné vrstvy a dodatečně tak zpevní finální nátěr.

Konzervace

Pravidelné prohlížení dřeva a podchycení případné okamžité konzervace a ošetření prodlužují jeho trvanlivost. V případě dřevěných povrchů používaných v exteriéru je vhodné dřevo na jaře nebo na podzim prohlédnout, jestli se neobjevily prasklinky, nepoškodil ochranný povlak nebo jestli se nevyskytly biokoroze. Čím dříve objevíme výše uvedená ohrožení, tím efektivněji budeme schopni ochránit dřevo před dalším zničením. Dřevo využívané v lese nebo ve velmi znečištěném prostředí je nutno jednou ročně jemně umýt vodou s malým množstvím neagresivního mycího prostředku. Odstraníme tak potenciaální zárodky podhoubí a nečistot, které mohou reagovat s vodou a vytvářet na ochranných povlacích roztoky s korozním působením.

VŠE, CO DŘEVO POTŘEBUJE

Díky speciálním recepturám, Xyladecor dokonale ochrání Vaše dřevo jak vevnitř tak venku, čímž si zachová svůj krásný vzhled a barvu.

Více informací naleznete na
www.xyladecor.cz

PROTECH WAVIN

Exkluzivní balíček ke stažení zdarma

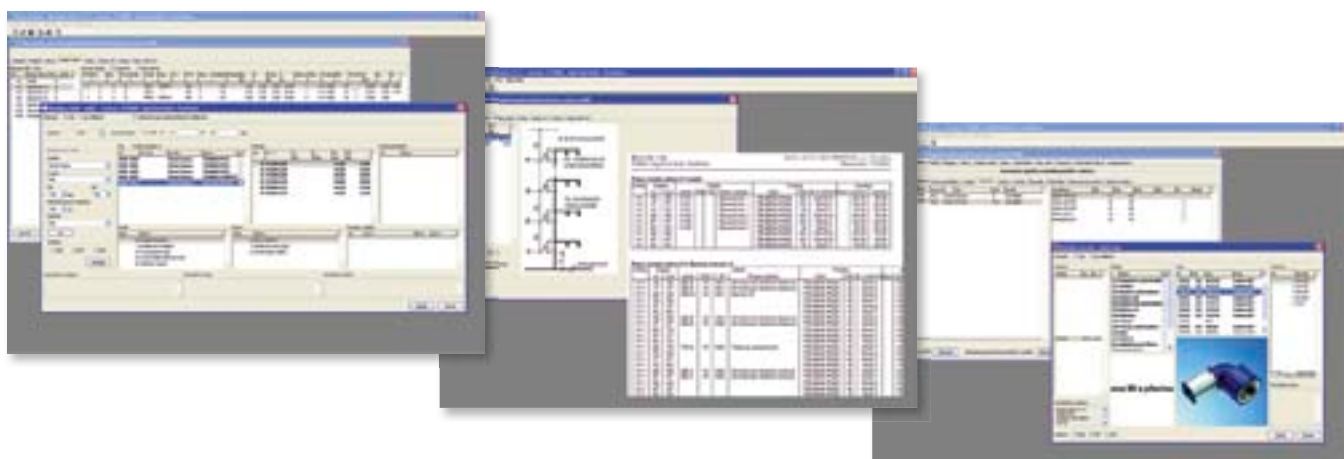

Firemní verze programu pro vnitřní instalace

PROTECH

Ucelený balíček programů obsahuje:

- **ROVO** (návrh vnitřních vodovodních instalací)
- **DIMOS** (návrh otopných soustav)
- **PODLAHY** (návrh instalací podlahového vytápění)

- Program je k dispozici ZDARMA
- Přístup k nejrozvinutějšímu SW v oblasti návrhu TZB instalací na českém trhu
- Získání uceleného balíčku programů TZB na profesionální bázi
- Součástí produktové databáze jsou i tradiční materiály (měď, ocel)
- Program komunikuje s příslušnými moduly komerční verze programu PROTECH

Balíček PROTECH WAVIN je volně ke stažení v chráněné zóně pro projektanty na webových stránkách společnosti WAVIN OSMA.

Kontaktujte nás pro více informací

WAVIN OSMA s.r.o.

Kostelec nad Labem, Rudeč 848, 277 13
Ing. Pavel Seidl, tel.: 602 768 100, mail: pavel.seidl@wavin-osma.cz
www.wavin-osma.cz

PROTECH spol. s r.o.

Ing. Zdeněk Ryšavý, tel.: 487 727 254, mail: zdenek.rysavý@protech.cz

Čisté tvary a vybrané materiály Gira Esprit

www.gira.cz/produkty/gira-esprit

GIRA

Gira Esprit

Vypínačový program Gira Esprit sjednocuje kvalitní materiály, čisté tvary a inovativní techniku: více než 280 pro pohodlné, hospodárné a bezpečné bydlení. Vedle zásuvek a vypínačů nabízí zařízení domovní komunikace, audio-systém i různá řešení inteligentního řízení domácí techniky.

Obr. zleva doprava: Gira Rádio RDS, Gira bytová stanice Video AP, Gira tlačítkový senzor 3plus dvojitý, Gira Esprit hliník černá/alu

Povrchy s charakterem

Gira Esprit nabízí výjimečné spektrum materiálů. Dokonalý povrch ze skla, eloxovaného hliníku, chromu, mosazi, nebo ořechu dávají rámečkům vlastní charakter.

Obr. zleva doprava: dvojitá kombinace tlačítko/zásuvka, Gira Esprit, bílé sklo/čistě bílá lesklá, černé sklo/alu, hliník/antracit, chrom/antracit, ořech-hliník/alu

ATELIÉR HŠH VYHRÁL SOUDNÍ SPOR O KNIHOVNU

Ve čtvrtek 28. 6. 2012 vyhověl Obvodní soud pro Prahu 1 v plném rozsahu žalobě společnosti HŠH, která protestovala proti změně zadání v průběhu soutěže na novou budovu Národní knihovny ČR v roce 2007.

Ateliér HŠH se hned po skončení architektonické soutěže na novou budovu Národní knihovny ČR odvolal proti průběhu soutěže a uspěl. Ate-

liér napadl změny v zadání v průběhu soutěže, které umožnily, aby soutěž vyhrál ateliér nedodržující soutěžní podmínky – Future Systems v čele s Janem Kaplickým. Podle názoru architektů z HŠH měla porota soutěže možnost v průběhu soutěže některé konkrétní body vyjasnit nebo zpřesnit, ale neměla oprávnění podmínky soutěže měnit.

Po více než pěti letech od vyhlášení výsledků mezinárodní architektonické soutěže na novou budovu Národní knihovny v Praze tak vyhověl Obvodní soud pro Prahu 1 v plném rozsahu žalobě společnosti HŠH architekti a uložil Národní knihovně vyplatit náhradu škody ve výši rozdílu mezi druhou a třetí cenou. Národní knihovna by tak měla zaplatit 50 tisíc eur (1 293 000 korun). Rozsudek zatím není pravomocný. Podle posledních informací se vedení knihovny proti rozsudku odvolalo.

MP

Zpracováno na základě zprávy idnes.cz ze dne 28. 6. 2012

ZADAVATEL SOUTĚŽE NA KNIHOVNU NEMĚL MĚNIT SOUTĚŽNÍ PODMÍNKY

Česká komora architektů již po skončení soutěže na novou budovu Národní knihovny ČR v roce 2007 upozorňovala na neoprávněné změny podmínek v průběhu soutěže a na jejich porušení vítězem i na celkově chybný postup poroty a vyhlásovatelů soutěže v celém procesu. Včera jí dal Obvodní soud pro Prahu 1 za pravdu, když vyhověl žalobě architektů, kteří se v soutěži umístili na třetím místě.

Vítěz každé soutěže by měl vyhrát na základě férové hry a právem. Lhostejno, zda se jedná o architektonickou soutěž nebo sportovní klání. Vždy je nutné dodržovat předem stanovená a všem známá pravidla a podmínky, které nelze v průběhu hry měnit.

PROTI VÝSLEDKŮM SOUTĚŽE PROTESTOVALY DESÍTKY TÝMŮ

Proti změně podmínek v průběhu soutěže a proti zvolení vítězného návrhu, který podmínky porušil, se po skončení soutěže na novou budovu Národní knihovny ČR odvolalo osm českých soutěžících týmů. Podali stížnost Mezinárodní unii architektů (UIA), která na průběh soutěže dohlížela. Další stížnosti pak putovaly také na Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, jehož nečinnost kritizoval ombudsman JUDr. Otakar Motejl.*) Architektonický ateliér HŠH, který se umístil na 3. místě, boj o svá práva nevzdával a podal později také žalobu na Národní knihovnu.

FONDY NESMĚLY BÝT POD ZEMÍ

Hlavním důvodem kritiky všech architektů tehdy bylo, že Jan Kaplický ve své studii umístil velmi rozsáhlé provozy národních konzervačních fondů do podzemních podlaží budovy. Tento krok mu umožnil navrhout v nadzemní části méně objemnou, a tím i pro místo vhodnější stavbu, než byli nuceni navrhovat ostatní soutěžící. Podmínky soutěže však umístění fondů pod zem původně výslovně zakazovaly. A Kaplického návrh tak měl být posuzován mimo soutěž.

PODMÍNKY NELZE V PRŮBĚHU SOUTĚŽE MĚNIT

Soutěžní podmínky jsou dle soutěžních pravidel UNESCO a UIA nabídkou smlouvy, kterou jsou vázáni všichni zúčastnění. Jejich porušení je porušením práva. Sice je v nich stanoveno, že „v případě potřeby může porota v závěru prvního kola vyjasnit nebo zdůraznit některé body zadání“, ale v žádném případě nepřipouští, aby byly podmínky upravovány, nebo dokonce měněny. Unie architektů již v roce 2007 shodně s ČKA

konstatovala, že posuzování soutěžních návrhů neproběhlo v souladu s platným právem a že porota a vypisovatel neměli v průběhu soutěže podmínky měnit a neumožnit tak řádný postup řešením navrženým v rozporu se zadáním.

SOUTĚŽE VEDOU KE KVALITNÍ ARCHITEKTUŘE

Přestože mezinárodní soutěž na Národní knihovnu doprovázely po celou dobu jejího trvání i po skončení diskuse a spory, je třeba připomenout, že architektonická soutěž stále zůstává nejvhodnějším a nejlepší způsobem, jak hledat projektanta významné veřejné stavby. Dobře vypsána a zorganizovaná soutěž umožňuje vybírat z nejširší škály architektonických návrhů a je po celou dobu transparentní. Získání kvalitního projektu může navíc přinést úspory při realizaci i provozu stavby. ČKA již ve svém stanovisku z března 2007 ocenila, že vedení Národní knihovny zvolilo cestu mezinárodní soutěže a že se tak podařilo získat skvělé návrhy téměř 400 českých i zahraničních architektonických týmů. Architektonické soutěže přinášejí v zahraničí i u nás kvalitní stavby. Z poslední doby určitě stojí za zmínku revitalizace bastionu a Božích muk v Praze od Mikolajka Cikána a Pavly Melkové, kteří letos získali Grand Prix architektů, z větších zakázek uvedme vítěze předchozích ročníků GPA – Národní technickou knihovnu od ateliéru Projektil architekti nebo Fakultu chemicko-technologickou v Pardubicích od Ladislava Kuby a Tomáše Pilaře.

Markéta Pražanová

Tisková zpráva ČKA byla vydána 29. 6. 2012 – viz www.cka.cz

Přetiskujeme její upravenou verzi.

Autorka děkuje za podnětné připomínky Ing. arch. Tomáši Hradečnému.

*) <http://www.ochrance.cz/tiskove-zpravy/tiskove-zpravy-2009/urad-pro-ochranu-hospodarske-souteze-v-pripade-narodni-knihovny-pochybil/>

VYJÁDŘENÍ K 10. ROČNÍKU SOUTĚŽE O CENU PETRA PARLÉŘE

Česká komora architektů si velmi váží aktivit Společnosti Petra Parléře, které směřují ke kultivaci měst a obcí. Oceňuje úsilí společnosti dostávat kvalitní architekturu a diskusi o prostředí a veřejném prostoru i k těm zadavatelům, kteří by k takovému kroku možná sami těžko hledali cestu.

ČKA POVAŽUJE ČINNOST SPP ZA PŘÍNOSNOU

Pilířem činnosti Společnosti Petra Parléře je organizace Ceny Petra Parléře (CPP), urbanisticko-architektonické soutěže, jejímž prostřednictvím vybraná města získávají návrhy řešení svých stavebních záměrů. Česká komora architektů je ze zákona pověřena dohlížet mimo jiné právě nad zadáváním a průběhem urbanistických a architektonických soutěží v České republice. Hledání projektantů a kvalitních projektů prostřednictvím tohoto typu soutěží považuje ČKA za nejvhodnější způsob při zadávání veřejných zakázek – jsou transparentní, přinášejí konkrétní návrh řešení, lze vybírat z mnoha idejí, které posuzuje odborná porota, atd. Proto také vyhlášení architektonických soutěží ČKA dlouhodobě podporuje, stejně jako by ráda podpořila CPP.

VŠECHNY SOUTĚŽE MAJÍ SVÁ PRAVIDLA

Architektonické soutěže na celém světě mají ale stejná, jasně stanovená pravidla. V České republice jsou zakotvena v zákoně č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, a dále v Soutěžním řádu České komory architektů. Úkolem Komory je sledovat soulad vypisovaných soutěží s výše uvedenými předpisy.

Cena Petra Parléře je specifickým druhem soutěže o návrh – jejím předmětem není řešení jedné úlohy (jedné stavby, lokality apod.), ale soutěžící architekti si mohou vybírat z více zadání. Proto je hledání souladu s předpisy složitější a mezi ČKA a Společností Petra Parléře dochází řadu let k diskusím, jak soutěžní podmínky nastavit ku spokojenosti obou stran tak, aby byly v souladu s předpisy a zároveň nedošlo k porušení specifického systému vytvořeného organizátorem ceny. Česká komora architektů se např. v loňském roce rozhodla vyjít Společnosti Petra Parléře vstříc a udělila výjimku při vydávání regulérnosti CPP, přestože soutěžní podmínky nespĺňovaly náležitosti stanovené Soutěžním řádem ČKA. Pro letošní rok Společnost Petra Parléře přislíbila úpravu soutěžních podmínek tak, aby byly v souladu s předpisy. Bohužel se ale takové narovnání nepodařilo a soutěž opět vykazovala řadu nesrovnalostí; mezi hlavní patřily:

- | v soutěžní porotě, která posuzuje architektonické návrhy, nebyli zástupci zúčastněných měst (zastoupení budoucích investorů vyplývá ze Soutěžního řádu ČKA; účast by měla být umožněna už proto, že účelem architektonické soutěže je v první řadě zajištění kvalitní realizace. Pokud od počátku nejsou rozhodování o budoucnosti města přítomni jeho zástupci, kteří pak budou plánovanou investicí obhajovat, lze pochybovat nejen o jejich vážném zájmu o celou věc, ale také o reálnosti dosažení cíle – realizaci projektu, a tedy i o smysluplnosti soutěže).
- | dle soutěžních podmínek by vítězové soutěže získali nedostatečné ceny a odměny za odvedenou práci. Ceny a odměny v každé soutěži se vypočítávají s celkových investičních nákladů budoucí stavby – mělo by se vždy jednat o 1–2 % nákladů. Částka odpovídá hodnotě jedné studie, kterou by tak nebo tak musel investor zaplatit (ať už studii získá prostřednictvím soutěže o návrh nebo jiným způsobem výběrového řízení). V případě CPP bohužel ceny a odměny dosahovaly jen třetinové výše. Neadekvátní ceny a odměny vedou ke snížení odborné úrovně návrhů i celé soutěže.

NUTNOST ZAPOJENÍ INVESTORŮ DO PROCESU

Česká komora architektů je přesvědčena, že pokud má jakákoliv soutěž o návrh (architektonická soutěž) přinést požadované kvalitní řešení, je nezbytné od samého počátku intenzivní zapojení veřejného zadavatele, který v souladu se všemi předpisy důkladně připraví celý stavební záměr, zadání i soutěžní podmínky. Zároveň je smysluplné zapojení co největšího množství soutěžících přinášejících své ideje, z nichž bude vybráno to nejvhodnější řešení (kvalitativní i cenové), a poté budou ti nejlepší adekvátně, s ohledem na odvedenou odbornou činnost, ohodnoceni.

JAK DÁL

Přestože je Česká komora architektů povinna dohlížet na soulad zadávání veřejných zakázek a soutěží o návrh se stanovenými předpisy a na nesoulad je nucena upozorňovat, uvědomuje si zároveň význam Ceny Petra Parléře jak pro města a obce, tak pro propagaci kvalitní architektury a naplňování veřejného zájmu.

Proto v průběhu letních měsíců jednali zástupci ČKA jak s vedením společnosti, tak s Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže o možnostech hledání alternativních cest k nastavení pravidel pro případné další ročníky. Okamžitě došlo ke shodě v účasti zástupců měst a obcí, dále se jedná o možnostech cen a odměn.

ÚOHS – antimonopolní úřad se zabýval stížností SPP na vydání neregulérnosti soutěže od ČKA. Dle sdělení úřadu by ČKA měla upozorňovat nejen na nedostatečné ceny a odměny, ale měla by důrazněji sledovat i další odborné/profesionální důvody nesouladu se Soutěžním řádem ČKA – např. složení porot, výjimky atd. Rovněž považuje ÚOHS stanovení cen procentem z investičních nákladů v principu za špatné, ale nenalézá jiný způsob, jak odměnu stanovit. ČKA zpracuje návrh standardizovaného odůvodnění pro své potřeby i pro potřeby ÚOHS. (*Výťah z jednání mezi ČKA a ÚOHS ze 14. 6. 2012.*)

SPP – Správní rada Společnosti Petra Parléře navrhla na svém srpnovém zasedání, aby příští ročníky ceny měly maximálně 4 témata, soutěž byla zásadně vyhlášována jako ideová a odměny se pohybovaly v rozmezí 300–350 tisíc Kč. SR nabídla ČKA užší spolupráci při přípravě dalšího ročníku a uzavření smlouvy o pravidlech pořádání soutěže na minimálně 4–5 let. SPP by soutěž vyhlášovala pouze v případě dostatku finančních prostředků. (*Z dopisu místopředsedy Správní rady SPP Allana Gintela adresovaného předsedovi ČKA Josefu Pannovi z 22. 8. 2012.*)

Markéta Pražanová,
tisková mluvčí České komory architektů

Psáno pro časopis Moderní obec 25. 7. 2012
Text byl pro Bulletin doplněn.

Cena Petra Parléře 2011: Jaromír Chmelík, Hana Kasalová, Kryštof Kreisinger / Klatovy

ČKA SOUČÁSTÍ NADNÁRODNÍHO PROJEKTU CEC5

Česká komora architektů je jedním z 13 partnerů nadnárodního projektu CEC5 – „Demonstrace energetické účinnosti a využití obnovitelných zdrojů energie ve veřejných budovách“, jež potrvá od 10/2011 do 9/2014.

Projekt CEC5 se zaměřuje na provádění společného postupu certifikace staveb podporujících obnovitelné zdroje energie a energetickou účinnost ve veřejných budovách. Cílem je vytvořit model pro veřejné budovy a zvýšit poptávku po stavbách s nulovou spotřebou energie.

Po vytvoření společných kritérií budou tyto implementovány na sedm ukázkových budov v sedmi zemích EU. Budovy budou demonstrovat a propagovat energeticky efektivní veřejné stavby, nové techniky a metody, které mohou být použity i v soukromém sektoru.

První workshop v Ludwigsburgu v lednu 2012 vedl italský partner. Během workshopu vznikl dotazník, který navzájem partnery seznámí s jednotlivými certifikačními projekty, které již byly vyvinuty. Každý partner vybral dva národní / regionální nebo místní projekty a dle dotazníku je charakterizoval. ČKA se zaměřila na evropské projekty TrainRebuild (projekt pro vlastníky obytných budov v soukromém nebo veřejném sektoru, kteří se zdráhají provádět jejich energetickou modernizaci) a se slovenskými kolegy na CA EPBD III (projekt, jehož cílem je podporovat výměnu informací a zkušeností nejen mezi členskými státy s ohledem na provádění zvláštních právních předpisů a politik o energetické náročnosti budov). Konalo se setkání řídicího výboru (Steering Committee), jehož členem je architekt Dalibor Borák.

Cílem projektu je prověření použitelnosti certifikačního nástroje pro vyhodnocování míry udržitelnosti budov. ČKA v rámci výběrového řízení v dubnu 2012 vybrala dva experty, kteří byli seznámeni a vyškoleni v práci s nástrojem ENERBUILD.

Architekt Miroslav Misař a inženýr Jiří Čech se spolu s experty jednotlivých partnerů sešli na Expert Meeting, který pořádal Lead Partner (Rakousko) ve Wolfurtu v květnu 2012. Představen byl program Ecosoft, proběhl seminář k nástroji CEC5 Tool a PHPP (Passive House Planning Package, plánovací nástroj pro výpočet energetické bilance u pasivních domů).

Úkolem expertů je nyní nejdříve obstarat a doplnit dostupnou projektovou dokumentaci dvou budov a jejich řešení a zhodnotit programy PHPP, Ecosoft a Econ calc. Výstupy budou použity ve finálním hodnocení nástroje CEC5 – Tool (CESBA) a zároveň pro zdokonalení certifikačního nástroje udržitelnosti ENERBUILD. Na podzim 2012 se pravděpodobně odborníci opět sejdou.

V červnu 2012 maďarský partner hostil druhý workshop a Steering Committee meeting v Budapešti. Diskutovalo se především o zprávách, které je třeba poskytnout za první reportovací období, proběhly workshopy a konkretizovaly se úkoly.

Kateřina Folprechtová

This project is implemented through the CENTRAL EUROPE Programme co-financed by the ERDF.

ACE PODPORUJE KRITÉRIUM KVALITY PRO ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK

Z navrhované novely směrnice o zadávání veřejných zakázek Evropské komise vyplývá, že nový návrh nezlepší přístup architektů k veřejným zakázkám. Tato informace se objevila v tiskové zprávě ACE z července 2012.

ACE nesouhlasí s vyloučením 90 % architektonických firem z trhu veřejných zakázek a vyzývá EU, aby změnila svůj legislativní návrh ve smyslu zlepšení přístupu na trh pro malé a střední podniky.

Z návrhu novely směrnice o zadávání veřejných zakázek EK nevyplývá možnost zlepšení přístupu architektů k veřejným zakázkám. Ze studie Evropské Rady architektů (ACE) týkající se odborné praxe (Sector Study) bylo zjištěno, že uplatňování požadavku na obrat by mohlo vyloučit až 90 % architektonických firem z výběrových řízení na zadávání veřejných zakázek, ačkoli si směrnice stanovila jako cíl dosáhnout zlepšení v přístupu k zakázkám malým a středním podnikům.

ACE nedávno předložila návrh změn směrnice o zadávání veřejných zakázek prostřednictvím zpravodaje Evropského parlamentu Marka Tarabelly. Přestože ACE vítá rozhodnutí Evropské komise novelizovat tuto směrnici, zajistit dostatečné využití veřejných fondů, zlepšit podnikatelské prostředí a obecně zvýšit přístup na trh, zdůrazňuje zároveň skutečnost, že adekvátní přístup k veřejným zakázkám pro architektury prakticky neexistuje. Nesprávná aplikace původních ustanovení vedla téměř ke ztrátě případných výhod – plýtvání veřejnými prostředky a vážným překážkám v konkurenceschopnosti EU na světovém trhu.

Návrh ACE usiluje o:

- | usnadnění účasti architektonických firem při zadávání veřejných zakázek,
- | podporu výběrových řízení a nastavení kritéria kvality pro zadání zakázky,
- | uvědomění si specifické povahy duševních (intelektuálních) služeb.

KVALITATIVNÍ POŽADAVKY

ACE obhajuje zjednodušení administrativních požadavků a staví se proti požadavku trojnásobku předpokládané hodnoty zakázky u poskytovatelů architektonických služeb. ACE nevěří, že by bylo možné najít limit odpovídající všem zakázkám a odborným službám. Navrhuje vyma-

zat tuto povinnost a klást důraz na kvalitativní výběrová kritéria založená na principech udržitelného rozvoje. V krajním případě by požadavky na obrat firmy nesměly přesáhnout hodnotu zakázky.

VÝBĚR POSTUPŮ

ACE navrhuje zařazení soutěže o návrh následované jednacím řízením bez uveřejnění jako standardní postup k zadávání veřejných zakázek architektonických služeb. Dále uvádí nevhodnost elektronických aukcí v případě duševních/intelektuálních služeb. ACE prosazuje více členění a navrhuje centralizované zadávání veřejných zakázek a rámcové dohody, neboť tyto vedou k vyloučení SME a mladých odborníků z účasti na trhu.

ZADÁVACÍ KRITÉRIA

ACE vítá nahrazení kritéria posuzování dle „nejnižší ceny projektu“ za „nejnižší náklady na stavbu“ (včetně posuzování provozu stavby), ale současně lituje, že zadavatelé nadále hodnotí nabídky pouze podle finančních kritérií. Cena je nejhorší kritériem, neboť zvýhodňuje ty kandidáty, kteří řešení věnují nejméně času, což se následně podepíše na kvalitě projektu.

Pokud bude evropská směrnice 10. října 2012 schválena, musí být členskými státy implementována nejpozději do 30. června 2014.

Česká komora architektů (ČKA) se stala řádným členem Evropské rady architektů – ACE v roce 2003. V období 1999–2002 byla ČKA členem ACE – čekatelem.

Kateřina Folprechtová

Více informací viz www.ace-cae.eu, <http://new.mailextrapro.com>
Text návrhu směrnice EK viz www.cka.cz

ÚČAST NEAUTORIZOVANÝCH OSOB V PROJEKTOVÝCH SOUTĚŽÍCH

Vzhledem k otázkám, které provázejí organizování architektonických soutěží týkajících se kvalifikačních i dalších předpokladů účastníků soutěže, požádala PS pro soutěže o zodpovězení dotazů právní oddělením ČKA. Mezi architekty nepanuje v této oblasti shoda. Přinášíme stanovisko věnované možnosti účasti neautorizovaných osob v projektových architektonických soutěžích.

1. Musí být účastníkem soutěže o návrh výhradně kvalifikovaný subjekt dle zákona č. 360/1992 Sb.? Tato interpretace se objevuje u právníků připravujících jednací řízení bez uveřejnění, které následuje po architektonické soutěži dle ZVZ. Z toho by vyplývalo, že neautorizované osoby se zúčastnit samy nemohou, respektive nemohou být přímými účastníky. Mohou ale figurovat jako autoři návrhu v zaměstnaneckém nebo smluvním vztahu k účastníku soutěže.

Účastníky soutěže o návrh mohou být také neautorizované osoby, a to prostřednictvím účasti na sdružení podle § 3 odst. 1 Soutěžního řádu ČKA. Možnost účasti sdružení fyzických nebo právnických osob dle § 3 Soutěžního řádu provádí § 51 odst. 5 ZVZ: „Má-li být předmět veřejné zakázky plněn několika dodavateli společně a za tímto účelem podávají či hodlají podat společnou nabídku, je každý z dodavatelů povinen prokázat splnění základních kvalifikačních předpokladů podle § 50 odst. 1 písm. a) a profesního kvalifikačního předpokladu podle § 54 písm. a) (tj. výpis z obchodního rejstříku, pokud je v něm zapsán, či výpis z jiné obdobné evidence). Splnění kvalifikace podle § 50 odst. 1 písm. b) – d) musí prokázat všichni dodavatelé společně (...)“ Z ustanovení § 51 odst. 5 je zřejmé, že požadavek na odbornou způsobilost u všech účastníků sdružení podávajících soutěžní návrh není v souladu se zákonem o veřejných zakázkách.

Kromě toho považujeme za problematické a smyslu otevřeného soutěžení odporující bránit v účasti osobám neautorizovaným, zejména architektům na počátku jejich profesní dráhy, neboť soutěže bývají často jedinou příležitostí, aby si mohli prověřit svoje odborné schopnosti na tématech (zakázkách), k jejichž zadání by se jinak s největší pravděpodobností vůbec nedostali. Proto navrhujeme a podporujeme, aby byl ve výše uvedeném smyslu důsledně oddělen proces soutěže o návrh od navazujícího jednacího řízení bez uveřejnění. Souhlasíme však, aby podmínkou sine qua non bylo doložení kvalifikace autorizovaných osob, které (v případě úspěchu v soutěži) ponese za udělenou zakázku odpovědnost, resp. budou oprávněny ji realizovat. Tato podmínka by měla být závazným podkladem jednacího řízení bez uveřejnění a osoba, která by se zavázala, by byla povinna (pod případnou disciplinární sankcí) svému závazku dostát.

2. Má PS pro soutěže v soutěžních podmínkách požadovat v obálce doložení kvalifikace autora dle zákona č. 360/1992 Sb.? Setkáváme se s právním výkladem, že v jednacím řízení po soutěži již kvalifikace nemá být posuzována, neboť patří už do soutěže o návrh.

V souladu s § 51 odst. 2 ZVZ se v jednacím řízení bez uveřejnění, je-li zakázka zadávána v návaznosti na soutěž o návrh dle § 23 odst. 6 ZVZ vybranému účastníkovi nebo jednomu z vybraných účastníků a nedošlo-li ke změnám v kvalifikaci podle § 58 ZVZ, kvalifikace opětovně neprokazuje a veřejný zadavatel prokázání splnění kvalifikace není oprávněn požadovat.

3. Může dojít mezi soutěží o návrh a jednacím řízením bez uveřejnění ke změně kvalifikovaného subjektu (např. dohodou o postoupení práv k užití autorského díla), pokud by přitom byla zachována kontinuita autorství?

Je-li „kvalifikovaným subjektem“ myšlena autorizovaná osoba, která se zavázala vést a realizovat na svoji profesní odpovědnost zakázku v případě úspěchu v soutěži o návrh, pak nepochybně nelze takový postup vyloučit (co například, nedej Bože, umrtí?). Podmínkou však musí

být jednoznačné smluvní vypořádání závazků. Nositelem zakázky z hlediska autorskoprávního jsou vítězové soutěže a kontinuita v tomto smyslu, dle našeho názoru, porušena není.

4. Jaký je závazek autorizovaného účastníka soutěže k autorům návrhu, pokud nejde o jeden subjekt? Může být ve fázi soutěže o návrh tento vztah pouze neformální, tedy ne smluvní?

Závazek respektu k autorství a autorskoprávní ochrana k soutěžnímu dílu plynou z obecného právního předpisu a není nutno v tomto smyslu uzavírat smlouvu. Jinou skutečností ovšem je závazek vést zakázku v případě úspěchu v soutěži. Zde bychom považovali pro první fázi za postačující alespoň čestné prohlášení (místopřísežné prohlášení) o závazku k soutěžícím. Pokud by to bylo upraveno i nějakou formou smluvní, asi by to nebylo na překážku – jen není zřejmé, co by tato smlouva ve fázi soutěže o návrh – architektonické soutěže měla obsahovat jiného. Podmínky konkrétní spolupráce by musely být stejně v celém rozsahu sjednány až po případném úspěchu v soutěži (do té doby by postačovala smlouva o smlouvě budoucí)

5. Změnilo by tuto situaci přijímání architektů – absolventů bez praxe za mimořádné členy ČKA?

V zásadě nikoliv přímo. Pouze nepřímo by byli tito uchazeči vázáni profesními pravidly a byli by více zavázáni respektovat podmínky průkazu profesního oprávnění (resp. měli by povinnost dohodnout se závazným způsobem s osobami, které by byly nositeli budoucí zakázky a odpovídaly by za její řádné komplexní provedení).

6. ZVZ připouští sdružení, kde je autorizovaný jen jeden jeho subjekt. Pokud má být s tímto sdružením vedeno další jednání (jednací řízení bez uveřejnění) a následně uzavřena smlouva na projektové práce, tedy na autorizovanou činnost, bude účastníkem této smlouvy sdružení vzešlé ze soutěže o návrh, tedy sdružení, v němž budou zastoupeny i neautorizované osoby? Nebude pak taková smlouva odporovat zákonu 360 o výkonu povolání, kde se mluví v paragrafu 15–15c o tom, v jakých formách sdružení a společností lze autorizovanou činnost vykonávat?

Je tomu skutečně tak, že ZVZ a zákon č. 360/1992 Sb. si v tomto ohledu do jisté míry odporují. ZVZ na jedné straně umožňuje v zadávacím řízení účast sdružení s minimálně jednou autorizovanou osobou (resp. jde ještě dále, když umožňuje, aby profesní kvalifikační předpoklady sdružení splnilo pouze prostřednictvím subdodavatele!), na druhé straně zákon 360 požaduje pro výkon profese ve sdružení autorizaci všech jeho členů. Proto pro účely výkladu tohoto rozporu oddělujeme soutěž o návrh a následné jednací řízení. Podání společného soutěžního návrhu jakožto návrhu sdružení podle ZVZ neposuzujeme jako „společný výkon povolání“ dle § 15a. Ovšem v případě úspěchu soutěžního návrhu nelze následnou spolupráci na realizaci projektu posuzovat jinak než jako společný výkon profese. Takové sdružení by se dostalo do rozporu se zákonem. Proto by se měla smlouva o dílo (výsledek jednacího řízení navazujícího na soutěž o návrh) uzavírat pouze s autorizovanou osobou, která se ve smlouvě zaváže při realizaci spolupracovat s účastníky původního sdružení, které podalo společný soutěžní návrh.

MINISTERSTVO NEDOPORUČILO POSTUPOVAT DLE METODIKY ČKA

Česká komora architektů prostřednictvím své pracovní skupiny pro urbanismus, územní plánování a krajinu zpracovala na konci loňského roku Metodický pokyn pro výběr zhotovitele územního plánu (ÚP) s uplatněním soutěže o návrh a navazujícího jednacího řízení bez uveřejnění. MMR ve své odpovědi shrnuje pochybnosti a rozpory mezi metodikou a zákonem o veřejných zakázkách i běžnými postupy veřejných zadavatelů.

BOJ PROTI KRITÉRIU NEJNIŽŠÍ CENY

Hlavním důvodem zpracování metodického pokynu byla alarmující situace při výběrových řízeních na zpracovatele ÚP, kdy je jediným kritériem posuzování nejnížší nabídková cena. Cílem metodického pokynu je poskytnout při výběru zhotovitele územního plánu pomoc, aby bylo dosaženo optimálního poměru mezi kvalitou a cenou projektu.

POCHYBNOSTI MMR

ČKA zaslala návrh metodického pokynu na MMR s žádostí o připomínky a podporu počátkem roku 2012. V červnu obdržela odpověď ředitele odboru veřejného investování RNDr. Jiřího Svobody, v němž jsou mimo jiné uvedeny tyto, obecně známé a často diskutované, protiarargumenty:

při správném fungování vzdělávacího systému a systému přičleňování zákonem požadovaných autorizací by v praxi nemělo k alarmujícímu stavu v oblasti zadávání zakázek na územní plány docházet;

ve vztahu k pojmu „kvalita ÚPD“ je zjevný základní nedostatek možnosti objektivního hodnocení této „kvality“. Evidentní je značná subjektivita zmiňovaného posouzení, kdy jistě výrazně odlišné hodnocení kvality podaného návrhu bude od úspěšného uchazeče oproti hodnocení uchazečů, kteří v soutěži neuspěli;

přestože je zájem o účast v soutěžích o návrh značný, nejsou zpracovatelé ÚPD schopni (nebo ochotni) nabídnout návrhy, které splňují požadované parametry – veřejná sféra musí hospodařit s veřejnými prostředky z dlouhodobého hlediska, ale zejména v méně významných případech má k dispozici pouze limitované finanční prostředky;

honorářový řád je dokumentem zpracovávaným profesní skupinou, tedy v zájmu této skupiny; naproti tomu hospodaření státu, popřípadě územněsprávních jednotek, je upraveno zákony a doprovázeno zásadou efektivnosti, účelnosti a hospodárnosti – tedy povinností „řádně hospodařit“, což mimo jiné znamená využívat efekt působení konkurence na trhu cestou zadávání podle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách (ZVZ). Z toho plyne, že veřejný sektor je z finančního hlediska motivován k dosažení cíle, který nemusí být členy profesní organizace, vzhledem k jejich individuálním finančním zájmům, přijímán vždy zcela v souladu s výše uvedenými zásadami.

ZÁSADNÍ ROZPORY

Výběr týmu / návrh

V metodice se objevuje doporučení nejdříve uspořádat soutěž o návrh, v níž týmy předvedou svoje koncepční schopnosti při řešení konkrétní obce / města. Ze soutěže jsou pak vybrány nejlepší týmy, které jsou vyzvány v jednacím řízení bez uveřejnění.

Ministerstvo spatřuje zásadní rozpor mezi metodickým pokynem a platným zněním ZVZ v tom, že metodika hovoří o výběru týmů, zatímco zákon o výběru nevhodnějšího návrhu, přičemž porota nesmí znát jeho autora. Navíc neexistuje žádná prokazatelná záruka, že někdo z existujících uchazečů podává do soutěže vždy a výhradně kvalitní návrhy. Některé pasáže metodiky tak mohou vést k porušování zákona.

Vyplácení finančních částek účastníkům soutěže

Naprosto v rozporu s tržními principy, principem soutěže, se zásadami ZVZ a zákonnými povinnostmi veřejných zadavatelů hospodařících s veřejnými prostředky je požadavek na vyplácení finančních částek všem účastníkům soutěže o návrh. Takovýto postup by mohl vést až k vyvozování trestní odpovědnosti za vynakládání svěřených veřejných finančních prostředků bez právního důvodu.

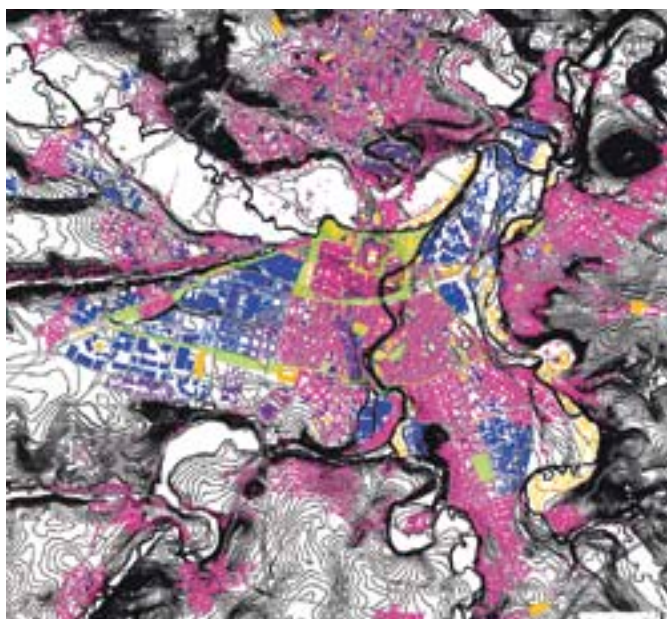
DALŠÍ POSTUP

ČKA si je vědoma diskutabilních částí metodiky, považuje však za zásadní hledat cesty k dosažení souladu kvality a ceny a narovnáni situace při zadávání zakázek na zpracování ÚPD. Bude se proto problematice i nadále věnovat. Navíc z posledních jednání s MMR naopak vyplývá pozitivní postoj k soutěži o návrh (§ 102–109 ZVZ) a také ostrá kritika kritéria nejnížší ceny. Více viz s. 47.

Připravila Markéta Pražanová

Plné znění návrhu Metodického pokynu pro výběr zhotovitele územního plánu viz Bulletin ČKA 4/2012, s. 33–35 a www.cka.cz

Ilustrační obrázky – nejvýše oceněné návrhy v soutěži na řešení území vnitřní části města Plzně. MOBA studio, s. r. o./ Igor Kovačević, Yvette Vašourková, Kateřina Šrámková, Barbora Šimonová, Tereza Dufková, Zuzana Kuldová, Michele Porsia, Federica Peruzzi; Roman Koucký architektonická kancelář, s. r. o./ Roman Koucký, Šárka Malá

ZPRÁVA O STAVEBNÍ KULTUŘE V NĚMECKU

Od prosince 2010 vycházejí v Bulletinu ČKA zkrácené verze politik architektury jednotlivých členských států Evropské unie. Po dokumentech ACE a Vládním programu politiky architektury Finska, Holandska, Irska, Norska a Švédska přinášíme německou politiku architektury.

Spolkové Ministerstvo dopravy, výstavby a bydlení ve spolupráci s profesními organizacemi a asociacemi architektů a inženýrů a Spolkovým komisařem pro kulturní a mediální záležitosti zahájili program Iniciativy pro architekturu a stavební kulturu, který se zaměřuje na veřejnou diskusi o kvalitě plánování a stavebnictví v Německu a na roli, kterou hrají služby architektů, urbanistů a stavebních inženýrů. Tímto způsobem spolková vláda akceptuje návrhy odborníků a koordinuje je s odpovídajícími návrhy německého parlamentu.

INICIATIVA PRO ARCHITEKTURU A STAVEBNÍ KULTURU

Ministerstvo dopravy, výstavby a bydlení zahájilo tuto iniciativu v říjnu 2000. Jejím cílem bylo zlepšit veřejnou diskusi o stavební kultuře. Více než dva tucty organizací, které vnímají otázku stavební kultury velmi vážně, se k iniciativě připojily jako partneři. Komory architektů a stavebních inženýrů nevyhnutelně přebírají vedoucí roli, neboť pro ně – jako pro statutární orgány – je podpora stavební kultury jejich zákonnou povinností stejně jako zastupování určité profese. Iniciativa si klade za cíl provést inventuru stavební kultury v Německu. Cílem je ilustrovat výchozí situaci, významné vývojové trendy a rovněž budoucí požadavky za účelem definování nutných akcí na straně spolkové vlády a dalších protagonistů.

STAVEBNÍ KULTURA

Stavební kultura není pouze záležitostí architektů, stavebních inženýrů a urbanistů. Týká se rovněž klientů a obyvatelů měst. Její kvalita je výsledkem kombinace použitelnosti, komerční efektivity a designu, ekologické, sociální a ekonomické udržitelnosti a rovněž ekvity procesů, které ji vytvářejí.

1. Co je stavební kultura?

Pojem „stavební kultura“ popisuje proces vývoje zastavěného prostředí a náš přístup k němu. Zahrnuje plánování, výstavbu, rekonstrukci a údržbu. Stavební kultura je nedělitelná. Neomezuje se pouze na architekturu. Zahrnuje též stavební inženýrství, územní a regionální plánování, krajinnou architekturu a rovněž veřejné umění. Kvalita stavební kultury je přímo úměrná odpovědnosti, kterou pociťuje celá společnost za zastavěné prostředí a za jeho údržbu.

2. Jak lze měřit stavební kulturu?

Stavební kultura je definována prostřednictvím kvalit, které se promítají:

- l v návrhu budov a zastavěného prostředí a v integraci budov do veřejných prostor;
- l v jejich užívání;
- l v ekologické, sociální a ekonomické udržitelnosti; a
- l v procedurách a nařízeních zahrnujících veřejné zakázky a výrobu.

Most Schwedter Steg, Berlín / Axel Oestreich, 1999, foto wikipedia.org.

Stavební kultura lze dosáhnout integrací těchto kvalit a dosažením rovnováhy mezi těmito různými kvalitami, nikoli pouze optimalizací jedné z nich.

3. Proč je stavební kultura důležitá?

Stavební kultura se týká každého, kdo dobrovolně nebo nedobrovolně přijde do kontaktu se zastavěným prostředím. V hustě osídlené krajině, jako je Německo, má zastavěné prostředí nevyhnutelný vliv na všechny lidi, v pozitivním nebo negativním smyslu. To je důvod, proč kvalita zastavěného prostředí – od individuálních bytových jednotek až po veřejné prostory – přispívá k fyzickému a psychickému zdraví celé populace. Pokud akceptujeme skutečnost, že kultura je nepominutelnou součástí společnosti, která vyžaduje adekvátní finanční podporu, pak je na stavební kulturu – s jejím přímým vlivem na každého jednotlivce – nutno nahlížet jako na stejně důležitou a významnou. Je to tak proto, že na rozdíl od špatného filmu, který můžeme vypnout, nemůžeme ze zastavěného prostředí jen tak jednoduše uniknout. Proto je řádná údržba zastavěného prostředí nesmírně důležitá. O vytvoření dobře zastavěného prostředí musí usilovat jak veřejný, tak soukromý sektor.

4. Kdy je dosaženo stavební kultury?

Stavební kultura nepopisuje cíl, kterého by bylo možné dosáhnout mávnutím ruky. Je to trvalý proces asimilace se zastavěným prostředím. Zahrnuje jak nejužasnější počiny architektury a stavebního inženýrství nebo úspěchy v oblasti urbanistiky a plánování otevřeného prostranství, tak i prozaičtější požadavky každodenního života a přístup k našemu národnímu dědictví.

5. Jaká estetika je spojena se stavební kulturou?

Je známkou demokratické, pluralitní společnosti, že přijímá různé estetické hodnoty. Tím není řečeno, že by měly být nahodilé. Je potřeba vytvořit postup, na němž budou založena rozhodnutí týkající se estetiky. Cílem není jeden nový styl nebo obnova starých konvencí. Je jím spíše vytvoření nové diverzity. Standardní stavební kultura využívá výhod mezinárodního dialogu v rámci Evropské unie i za jejími hranicemi a tento dialog nevede (jak by se mohli někteří obávat) k uniformní estetice. Spíše pomáhá dodat informace pro proces rozhodování na regionální úrovni.

6. Jaký dopad má stavební kultura?

Profese v oblasti stavebnictví a plánování, které sdílejí profesní odpovědnost za zastavěné prostředí, tvoří důležitý segment hospodářství:

- l Velká část fixních kapitálových investic národní ekonomiky jde do staveb všech typů – od systémů dopravních sítí až po jednotlivé rodinné domy, od městských parků až po budovu radnice. Jejich údržba spadá do odpovědnosti národního hospodářství.

Historické centrum města Görlitz považují Němci za příklad města s vysokou architektonickou hodnotou.

- ▮ Kvalita stavební kultury konec konců generuje poptávku po dobře plánovaných a dobře vystavených městech, náměstích, mostech a budovách. Má vliv na počet pracovních pozic v tomto sektoru. Kvalita je rovněž rozhodujícím faktorem, pokud jde o šance na vývoz plánovacích služeb i souvisejícího zboží a služeb v oblasti výstavby.
- ▮ Práce se stavebním fondem zahrnuje velký počet dodavatelů a subdodavatelů a zajistí pracovní pozice a rovněž přežití středně velkých tuzemských firem.
- ▮ Kvalita stavební kultury ve městech a na vesnicích má dopad na blaho společnosti, na připravenost investovat a rovněž na zájem návštěvníků (turistika).

7. Kolik stojí stavební kultura?

V systému vytváření našeho zastavěného prostředí není stavební kultura faktorem, který lze měřit prostřednictvím nákladů, jež na ni byly vynaloženy. To, že utratíme více peněz na určité stavební opatření, nemusí nutně zaručit dosažení lepšího výsledku. Ke kvalitě zastavěného prostředí přispívá spíše kumulativní kombinace estetiky, využití, udržitelnosti a regulovaného procesu řízení veřejných zakázek než původně investovaná suma. V tomto ohledu není stavební kultura záležitostí nákladů. Ovšem lpění na jejích pravidlech může otázkou nákladů být (např. harmonogram plateb). Stavební kultura a ziskovost nejsou zcela v protikladu – vzájemně se doplňují. Stavební kultura v mnoha případech přidává hodnotu, která zvyšuje ekonomickou efektivitu.

8. Jak to bude se stavební kulturou do budoucna?

Stavební kultura se vždy projevuje sama lokálně – ve městě, na vesnici nebo v rámci kulturní krajiny. Standard stavební kultury významně přispívá k budoucnosti státu dvěma způsoby:

- ▮ Společnost není abstraktním uskupením lidí a ekonomických prostředků. Je svázána s místem, s nímž se společnost identifikuje. To je to, co společnost umožňuje povýšit jednotlivce a spotřebitele na občany.
- ▮ Zajištění stavební kultury do budoucna vyžaduje rovněž opatrný přístup k prostředkům a k modelování udržitelné výstavby.

9. Proč bychom měli začít věnovat pozornost stavební kultuře?

Stavební kultura je věčně aktuální téma. V současné době však má obzvláštní význam, neboť se nachází na křižovatce, kde nový vývoj klade nové otázky a vyžaduje nové odpovědi. Jednoduché odpovědi již nejsou v našem složitém světě dostačující. To, co potřebujeme, je spolupráce mezi různými zainteresovanými stranami a synopse všech jejich obav a zájmů za účelem dosažení výborných výsledků.

- ▮ Otázka budoucnosti evropských měst z hlediska celosvětového hospodářství je výzvou pro vládu země i pro občany – je nutno zajistit zvýšení úrovně stavební kultury v Německu. Vláda – ve své roli klienta a zákonodárce, který stanoví podmínky na spolkové, místní úrovni a úrovni jednotlivých států – je v této debatě partnerem a musí k diskusi přispět svým dílem.
- ▮ Aglomerace zaniklých průmyslových oblastí, železničních zařízení, přestavovaných oblastí nebo dřívějších přístavů – a rovněž ochrana a zdokonalování veřejných prostor (se silnicemi, náměstími a parky) – to jsou jen dvě z oblastí, které vyžadují velkou pozornost při projednávání a řešení otázek stavební kultury.

- ▮ Nadcházející rozšíření Evropské unie klade nové požadavky na města a generuje kreativní hospodářskou soutěž mezi obchodními centry.
- ▮ Mnoho zemí Evropské unie již zakotvilo program podpory architektury a stavební kultury do svých právních předpisů nebo do konkrétních rozvojových programů. Německo může těžit z jejich zkušeností. Nejdříve však musí formulovat své vlastní cíle na spolkové, národní a lokální úrovni. Stavební kultura a zastavěné prostředí všeobecně se týkají všech občanů, a proto jsou středem zájmu většiny obyvatel. Reprezentativní průzkum, který provedla Iniciativa pro architekturu a stavební kulturu, ukázal, že se jedná téměř o tři čtvrtiny obyvatelstva! Stát potřebuje zajistit, aby každý, kdo je do této problematiky zapojen, jednal odpovědným způsobem.

CO JE POTŘEBA K PODPOŘE STAVEBNÍ KULTURY?

Stavební kultura není nic, čeho by bylo možné dosáhnout zavedením nějakého jednotlivého opatření. Úroveň stavební kultury je definována kvalitou spolupráce mezi spolkovou, národní a místní úrovní, mezi klienty z veřejného sektoru a občany. Jsou však nutná různá opatření, která soustředí pozornost na nezbytnost vysoké úrovně stavební kultury. Tato opatření je nutno aplikovat na širokou veřejnost, státní orgány a všechny strany, které se zabývají plánováním a výstavbou na profesionální bázi. Doporučení a opatření, která jsou zde uvedena, se týkají všech těchto skupin. Rozsah doporučení pomůže vytvořit nové povědomí o nutnosti stavební kultury a o její kvalitě – koneckonců více než 80 procent populace chce, aby stavební kultura hrála v sociálním životě země ústřední roli.

Další kapitoly dokumentu se soustřeďují na:

1. **Definování stavební kultury**
2. **Sociální tendence**
3. **Rozvoj městských oblastí (rostoucí relevance stavebního fondu, změny veřejných prostranství, aspekty plánování orientovaného na budoucnost, komerční parky atd.)**
4. **Proces plánování a výstavby (právní podmínky a předpoklady, zájmové skupiny v organizaci zastavěného prostředí atd.)**
5. **Investoři/developpeři a stavební průmysl (soukromý sektor, veřejný sektor,**
6. **Profese související s plánováním (architekti, urbanisté, krajinářští architekti, stavební inženýři, technici atd.)**
7. **Stavební kultura a veřejnost (sdělovací prostředky, stavební kultura a vzdělávání atd.)**
8. **Zachování národního dědictví**
9. **Podpora stavební kultury**
10. **Politiky stavební kultury v Evropě (usnesení o kvalitě architektury v městském a venkovském prostředí (2001/C73104, které přijala Rada Evropy 12. února 2001, Evropské fórum politik architektury atd.)**

ZÁVĚR

Zpráva také shrnuje situaci politik architektury v Rakousku, Švýcarsku, Švédsku, Nizozemsku, Francii a Finsku. Z této analýzy jednotlivých zemí vyplývají tři společné jmenovatele:

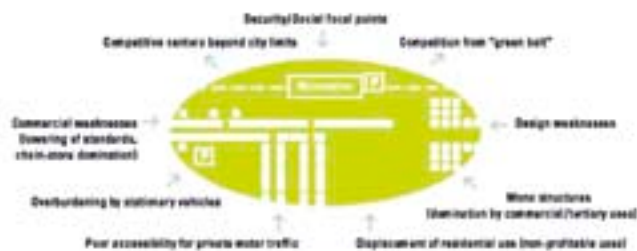

Čerpací stanice Cologne-Rodenkirchen / Dirk Melzer Landschaftsarchitekt & Umweltingenieur, 2011

Nová ústřední knihovna Humboldtovy univerzity v Berlíně / Max Dudler, 2011

Problémy vnitřních částí měst v polovině devadesátých let:

Body, které se týkají bezpečnosti a sociálních záležitostí, na něž je potřeba se soustředit

Konkurenční centra za hranicemi města

Komerční nedostatky (snížená úroveň, dominance obchodních řetězců)

Přetížení specializovanými vozidly

Špatná dostupnost pro soukromou motorovou dopravu

Konkurence ze strany „ochranné zeleně“

Nedostatky v oblasti návrhu

Monostruktury (dominance komerčního, terciárního využití)

Pokles užívání pro obytné účely (neziskové užívání)

Všechny národní politiky architektury vznikly z pocitu nespokojenosti se stavem zastavěného prostředí. Zejména jde o bytové komplexy z šedesátých a sedmdesátých let minulého století, jež byly tenkrát vítány jako sociální triumf. Dnes jsou kritizovány a jsou používány k odůvodnění požadavku na odlišnou architekturu.

Tradiční role architekta jako umělce a tvůrce, který nese odpovědnost za všechny aspekty procesu výstavby, prochází změnami a je ohrožena různými vývoji, které podminovávají autoritu architektů.

S výjimkou Finska si všechny zkoumané země stanovily jako politický cíl zvýšit povědomí veřejnosti o architektuře a zvýšit kvalitu architektury. A s výjimkou Finska, které výslovně hovoří o „zastavěném prostředí“, nebere většina národních politik v úvahu aktivitu místního a regionálního plánování, krajinného plánování a stavebního inženýrství. To poskytuje Německu jedinečnou šanci vyvinout nezávislou, integrovanou politiku stavební kultury, která bude zahrnovat všechny plánovací a projektantské profese a celou infrastrukturu.

Co by měl udělat stát

Pracovat na evropské úrovni (podporovat usnesení EU o architektonické kvalitě, podpořit dialog, přizvat profesní organizace, účastnit se evropských fór).

Vývoz – zvýšit.

Podpora – německá vláda by měla poskytovat daňové úlevy pouze pro ty stavební projekty, jejichž kvalita může být zaručena; přezkoumat program příjmově neutrálního zdanění.

- | Výzkum – podpora a financování; ministerstvu školství a výzkumu se doporučuje postavit problematiku „stavební kultury“ do středu zájmu.
- | Mladé talenty – sponzorování výzkumných projektů pro mladé architekty, inženýry, územní plánovače, projektanty a umělce, měla by se zvýšit podpora mladých architektů a urbanistů za účelem využití jejich kreativního potenciálu k modelování zastavěného prostředí.
- | Publicita – každý rok by ve spolupráci s Ministerstvem dopravy, výstavby a bydlení, Ministerstvem pro kulturní a mediální záležitosti, Ministerstvem financí a Deutsche Post měla být vydávána série poštovních známek ilustrujících významné (vítězné) počiny v oblasti stavebnictví, plánování a projektování.

Co by měl udělat veřejný sektor

Jít příkladem – fungovat jako model správného přístupu ke stavební kultuře. Je jejich povinností jednat v nejlepší zájmu veřejnosti. To je důvod, proč jsou investoři / developeři z veřejného sektoru povinni sledovat náklady a energetickou efektivitu, avšak současně musí zajistit dobrý design, efektivní postupy, užívání a udržitelnost zastavěného prostředí.

Práva a povinnosti – stavební orgány ve veřejném sektoru si musí zachovat své právo vytvářet nezávislé, efektivní plány s ohledem na nové projekty a údržbu stavebního fondu. Nejde jen o zajištění pracovních pozic byrokratů, ale o naplnění povinnosti státu jako stavebníka, který je povinen jednat ve prospěch svých občanů.

Veřejné soutěže – spolková vláda formulovala pokyny pro proces nabídkového řízení společně s jednotlivými spolkovými zeměmi, komorami a odvětvovými asociacemi (GRW 95). Spolková vláda je povinna zadat práce týkající se projektování stavby a výstavby prostřednictvím veřejné obchodní soutěže. Spolkové země a obce jsou povinny postupovat dle tohoto příkladu (pokud tak již nečiní). Dále je nutno přezkoumat, zda a do jaké míry by měli být občané, kteří budou výstavbou dotčeni, zapojeni do rozhodování o veřejné soutěži.

Plakety – pocit odpovědnosti developerů a projektantů za kvalitu zastavěného prostředí je nutno zvýšit a učinit viditelnějším. Za tím účelem by mohly být na budovy instalovány plakety uvádějící investora / developera projektu, projektanta, stavební firmu a rok dokončení.

Umění – dřívější nařízení, které ukládalo investorům / developerům utratit dvě procenta z celkových stavebních nákladů na veřejné umění se osvědčilo jako vysoce úspěšné. Toto „dvouprocentní“ nařízení by mělo být znovu zavedeno, avšak mělo by být aplikováno na celkové náklady spolkové vlády na výstavbu.

Co by měly dělat místní orgány státní správy

Návrh – nezávisle na velikosti obce či města nebo na počtu jejich občanů zůstává komunita místem k diskusi. To zahrnuje design, který odráží způsob, jakým komunita nahlíží na sebe sama. V dnešní společnosti, která je čím dál více charakterizována partikulárními zájmy, je životně důležité vést diskusi o estetickém tvaru obce a komunity a o jejím designu jako vyjádření stavební kultury.

Veřejná prostranství – je nezbytně nutné pozorně sledovat změny, které probíhají na veřejných prostranstvích. Ačkoliv má stát ústavní povinnost zajistit rovné životní podmínky pro všechny své občany,

Oaktree Opera, Mülheim an der Ruhr / RaumlaborBerlin, Jan Liesegang, Matthias Rick, 2011

Dostavba Saského státního archivu v Drážďanech / Schweger Associated Architects – Peter P. Schweger, Mark Schüler, Jens Peter Frahm, 2011

existuje mezi bohatými občany zjevná poptávka po „poloveřejných“ městských prostorách.

- ▮ Rozvoj vnitřního města – v zájmu životního prostředí je nutno vyhnout se zastavění zbývajících volných prostranství.
- ▮ Komerční parky – v okrajových částech města představují komerční parky speciální problém, neboť jen zřídka dodržují nějaké standardy, pokud jde o dobrý design nebo stavební kulturu.
- ▮ Zapojení veřejnosti – autonomie místní státní správy je zakotvena v ústavě. Avšak ve společnosti, kde soukromé zájmy hrají čím dál důležitější roli, je nutno přezkoumat veřejnou účast na rozhodnutích týkajících se plánování. Proto jsou územní plánovači, politici a správní úředníci vyzýváni, aby prezentovali své návrhy řeči, kterou každý pochopí, a aby byli připraveni přispět k diskusi. Všechny důležité projekty v oblasti plánování, projektování a výstavby by měly být otevřeny veřejné diskusi a prezentovány způsobem, který bude srozumitelný pro všechny zainteresované strany. Je potřeba šířit průzkumy veřejného mínění ohledně plánovacích projektů, aby bylo možno zahrnout názor občanů. Nejvhodnějším způsobem pro nalezení optimálního řešení jsou vědecké modelovací experimenty.
- ▮ Poradenství – místním orgánům státní správy se doporučuje, aby zřídili nezávislý výbor sestávající z architektů, stavebních inženýrů, pracovníků v oblasti ochrany a zachování národního dědictví, urbanistů a krajinných architektů, kteří by měli ve výboru čestnou funkci. Přinejmenším je nutno jmenovat hlavního městského nebo regionálního architekta, který bude fungovat jako poradce a který bude přezkoumávat plány pro všechny velké projekty týkající se výstavby nebo krajinných úprav. Je nutno vytvořit internetový portál, k němuž budou mít přístup všechny komunity nebo regionální instituce, jichž se výstavba týká, a který bude zahrnovat fórum pro diskusi široké veřejnosti.

Co by měli udělat investoři / developeři ze soukromého sektoru

- ▮ Odpovědnost – soukromým developerům se doporučuje, aby získali podrobné informace a odborné poradenství ohledně všech možností, které jsou jim otevřené. U těch, kteří pracují s existujícími budovami a historickými budovami, je obzvláště nezbytná větší citlivost vůči zastavěnému prostředí.
- ▮ Soutěže – soukromí developeři by měli co nejčastěji využívat výběrových řízení (veřejná soutěž), zejména u projektů, které budou mít dopad na městskou krajinu, a také u projektů, které se nacházejí v lokalitách s velkou viditelností.
- ▮ Udržitelnost – soukromí developeři by měli používat prognózu nákladů za celou životnost budovy při hodnocení hodnoty „value-for-money“ budov, stejně jako Ministerstvo dopravy, výstavby a bydlení stanovilo jako cíl veřejného sektoru zakládat rozhodnutí na celoživotním dopadu a energetické náročnosti projektu.
- ▮ Plakety – podobně jako ve veřejném sektoru by měli i developeři ze soukromého sektoru uznat svou odpovědnost za kvalitu zastavěného prostředí a pocit odpovědnosti zvýšit tím, že na budovy budou instalovány plakety uvádějící investora / developera, architekta, stavební společnost a rok dokončení. V případě potřeby to může být oficiální požadavek.

Nové muzeum v Berlíně, rekonstrukce / David Chipperfield, 2011

Co by měli udělat územní plánovači a jejich asociace

- ▮ Profesionální image – jak kodex profesního chování, který vydala německá profesní komora a který stanoví právoplatnou tabulku poplatků, tak role územního plánovače jako mediátora mezi developerem a stavebním odvětvím se velmi osvědčily. Avšak kodex chování se nezmiňuje o standardech stavební kultury ve státě, o kvalitě plánování a projektování ani o dobrém jménu projektantů a územních plánovačů v zahraničí. Územní plánovači by měli sami sebe více vnímat jako členy sektoru služeb, tj. odborníky, kteří mohou laikům srozumitelně vysvětlit, o co jde. Existuje tolik prostoru pro rozšíření poradenské kapacity územních plánovačů a projektantů – řešení problému nemáme vždy po ruce! Schopnost vnímat sebe sama jako rovnocenný článek v integrovaných projektových týmech je životně důležitá, zejména pro architekty, a oni musí tuto schopnost získat. Obraz architekta jako osamělého umělce, který univerzity ještě stále často propagují, je již zastaralý. V tomto ohledu se lze mnoho naučit od Nizozemska.
- ▮ Vývoz – územní plánovači mají právo očekávat politickou pomoc, která by zlepšila jejich pozici na mezinárodním trhu. Musí však také ukázat iniciativu a vyvinout jasné strategie v oblasti akvizice.
- ▮ Veřejnost – vzhledem k tomu, že úsilí o zvýšení povědomí občanů ohledně stavební kultury prostřednictvím vzdělávání je dlouhodobý úkol, je nutno přijmout dodatečná opatření, která posílí povědomí veřejnosti. Každoročně konaný „Den stavební kultury“, který by společně organizovaly profesní organizace, by mohl zdůraznit diverzitu stavební kultury a objasnit význam dobrého designu, postupů, užívání a udržitelnosti. Je nutno vynaložit úsilí na konsolidaci četných cen udělovaných různými asociacemi a organizacemi. Tyto ceny by měly být udělovány prostřednictvím speciálního slavnostního aktu (podobně jako Oscar), který by byl navržen tak, aby přilákal pozornost médií.

Co by měl udělat stavební průmysl

- ▮ Stavební průmysl v současné době trpí poklesem. Je nepravděpodobné, že by stavebnictví ještě kdy dosáhlo dřívějšího výkonu. Jediným způsobem, jak se dostat z této situace, je zvýšit kvalitu.

Co by měli udělat školy a vzdělávací zařízení

- ▮ Integrace – stavební kultura má své místo ve vzdělávacím systému stejně jako mateřský jazyk. Avšak dříve, než bude možné se zabývat specifickými změnami, je nutno zvýšit povědomí o této problematice na všech úrovních – od politiků přes urbanisty a developery až po veřejnost, neboť zastavěné prostředí má vliv na každého jednotlivce. Do učebních osnov vzdělávacího systému je nutno zavést předmět nazvaný „Zastavěné prostředí“ nebo „Design životního prostředí“. To by umožnilo řešit otázky týkající se zastavěného prostředí již v rané fázi a poskytlo by to lidem základ, na němž by mohli později v životě budovat své názory. V mnoha německých zemích je již architektura součástí učebních osnov. Zkušenosti však ukazují, že ve skutečnosti je během výuky předávána studentům jen malá část podstatného obsahu. Další oblastí, kde by mohly být nabízeny kurzy objasňující složitost procesu plánování a rozhodování o městském rozvoji a kde by mohly být zprostředkovány základní informace nezbytné pro pochopení zastavěného prostředí, je vzdělávání dospělých. Zde by bylo výhodné využít empirických zkušeností a znalostí územních plánovačů.

Co by měli udělat všichni

- ▮ Studijní komise pro stavební kulturu – stavební kultura je mnohostranná kulturní oblast, která se větví do různých oborů. Z tohoto důvodu se doporučuje vytvořit meziministerskou studijní komisi, jejímž cílem bude implementovat a dohlížet na zavádění opatření na úrovni spolkové vlády.
- ▮ Národní ústav pro stavební kulturu – kromě toho je nutno zřídit Národní ústav pro stavební kulturu. Na zřízení by se měla podílet spolková vláda, odvětvové asociace, partneři v odvětví a soukromí jednotlivci. Primárním úkolem ústavu pro stavební kulturu by byla podpora a zvyšování povědomí o stavební kultuře u široké veřejnosti.

Redakčně upraveno a kráceno. Plné znění 170stránkového dokumentu je k dispozici v Kaneceláři ČKA.

STANOVISKA ČKA K VĚCNÉMU ZÁMĚRU ZÁKONA O PAMÁTKOVÉ PÉČI

Česká komora architektů odeslala dne 10. července 2012 svá stanoviska k věcnému záměru zákona o památkové péči řediteli odboru památkové péče Ministerstva kultury ČR Jiřímu Vajčnerovi.

STANOVISKO PŘEDSTAVENSTVA ČKA

Česká komora architektů považuje návrh věcného záměru zákona o památkové péči za mimořádně významný legislativní dokument, který má pro výkon profese architekta i urbanisty nepochybně zásadní důsledky. Z uvedených důvodů považuje představenstvo ČKA v souladu s opakovanými usneseními valných hromad přípravu nové právní úpravy za zcela zásadní. Stávající právní úprava trpí řadou novelizací, provedených při zachování původní koncepce památkové péče, postavené na zásadě „objektivního“ poznání památkové hodnoty, nikoliv památkové péče jakožto společenské smlouvy / dohody o ochotě společnosti pečovat o své kulturní dědictví a vkládat do této péče veřejné prostředky.

Stávající právní úprava stále setrvává na neudržitelném postavení vlastníků jakožto osob především povinných strpět, nikoliv osob oprávněných. Zákon setrvává na koncepci vzájemně nepřiměřeného postavení vlastníka (nemovitě) kulturní památky a státu. Rozsah vzájemných práv a povinností je zcela nesouřadný. Kompenzační opatření jsou beznároková (fakultativní) a o odborné pomoci zdarma raději nemluvit! Proti tomu stojí i nadále velké množství vlastnických povinností a úkolů, které může účinně ovlivňovat jen ve velmi malé míře, a to bez ohledu na postavení účastníka řízení.

Jak uvedeme níže, jsme především překvapeni skutečností, že nejvýznamnější části kulturního dědictví, která podléhá změnám z důvodu vnějších zásahů vlastníků a jiných subjektů, a to jeho nemovitě součástí, byla věnována malá pozornost nebo zůstala na okraji zájmu. Obdobně je tomu s činností nejvýznamnější profesní skupiny, která má s nemovitým kulturním dědictvím co do činění, a to jsou architekti a urbanisté. Tyto skutečnosti považujeme, spolu s malým důrazem na osobní odpovědnost odborné složky památkové péče a na omezení péče pouze na ochranu, nikoliv na aktivní přístup k utváření nových vrstev obohacujících zachované kulturní dědictví, za nejzřetelnější deficity stávající právní úpravy.

Obnova a restaurování bývalé renesanční sladovny v Žatčíně / Jiří Vaniček, Petr Bažant, Pavel Huml, Karel Hrách, účast GPA 2012, foto archiv autorů

NÁVRH STRUKTURY ZÁKONA

[1] úvodní ustanovení

- | předmět zákonné úpravy
- | smysl a účel
- | památková péče jakožto ochrana dochovaného
- | památková péče jakožto aktivní činitel utváření nových vrstev kulturního bohatství

[2] pojmy

- | pojmy památkové péče obecné
- | památka (kategorizace)
- | památkový fond
- | památkově chráněná území
 - rezervace (městské / venkovské)
 - zóny (městské / venkovské)
- | ochranná pásma památek
- | pojmy památkové péče speciální
- | restaurování / konzervování
- | archeologie
- | architektura / urbanismus

[3] veřejná správa na úseku památkové péče

- | památková péče obecná / správní orgány
- | státní správa / památková inspekce
- | samospráva území
- | samospráva profesní
 - Národní památkový ústav
 - „autorizovaní památkáři“
- | památková péče speciální
- | restaurování / konzervování
- | archeologie
- | architektura / urbanismus
- | veřejnost

[4] činnosti a nástroje památkové péče

- | nakládání kulturní památkou (práva a povinnosti vlastníků)
- | činnosti a nástroje obecné památkové péče / standardy dokumentace a výkonů
- | správní řízení v památkové péči
 - prohlášení KP (zápis na seznam a odstranění ze seznamu)
 - vydání licence
 -
- | správa památkového fondu
 - akvizice
 - studium
 - evidence a archivace
 - zveřejňování
- | finanční nástroje / podpory a příspěvky / kompenzace veřejného zájmu
- | vzdělávání
- | památková péče speciální / standardy dokumentace a výkonů
- | restaurování / konzervování
- | archeologie
- | architektura / urbanismus
- | fond/fondy péče o kulturní dědictví

[5] přestupky

[6] závěrečná ustanovení

STANOVISKO PS PRO PAMÁTKOVOU PÉČI

NUTNOST NOVÉHO ZÁKONA

Česká komora architektů považuje za správné projednat legislativní úpravu v oblasti památkové péče jako nový zákon o památkové péči, nikoliv pouze jako novelu stávajícího zákona.

POVINNOST PROJEKTOVAT ÚPRAVY PAMÁTEK ARCHITEKTY

Výlučná pozice autorizovaných architektů dle zákona č. 360/1992 Sb. u projektování vázaného na kulturní dědictví, a to ve všech projektových a koncepčních fázích, či nakládání s objektem s památkovou ochranou, a to i u zásahů nepodléhajících stavebnímu a územnímu řízení.

V novém zákoně se musí objevit provázanost se zákonem č. 360/1992 Sb. ze dne 7. května 1992, o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů. Tímto bodem dochází k nápravě slabé účinnosti či obecného nerespektování stávající povinnosti projektovat autorizovaným architektem v případech dle zvláštního právního předpisu, v tomto případě dle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, s vyznačením navrhovaných změn. Tato skutečnost není dostatečně provázána se související legislativou, není plnohodnotně účinná, a dochází tak k zásadním pochybením v procesu správy památkově chráněných objektů.

Argument č. 1 – architekt je vzděláván a následně autorizován pro kvalifikovaný výkon v souvislosti s uceleným vzděláním ke kvalifikovanému výkonu, souvisejícímu s památkovou péčí, a to na všech úrovních autorizace dle zákona č. 360/1992 Sb. Architekt je akademicky a dále profesně vzděláván ke způsobilosti koordinovat, kooperovat, být v tématu integrujícím článkem.

Argument č. 2 – přímý odkaz na § 18 zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů.

ODBORNÁ ZPŮSOBILOST PRACOVNÍKŮ PAMÁTKOVÉ PÉČE

V rámci podpory zájmu „odbornosti“ zajistit tzv. odbornou způsobilost pracovníků památkové péče v rámci tzv. odborného výkonu.

Česká komora architektů má ten názor, že má existovat státní památková péče, zároveň ale stojí o památkovou péči postavenou na osobní odpovědnosti jak na straně architektů, tak na straně památkářů. Bude usilovat o vyváženou míru mezi oběma. ČKA nabízí svou systémovou spolupráci a know-how přeneseného výkonu státní správy v těchto otázkách: odborná způsobilost pracovníků památkové péče a jejich samospráva nebo ověření odborných znalostí, nastavení osobní odpovědnosti.

Proces odborné činnosti pracovníků památkové péče musí podléhat jistým standardům výkonu, podobně jako podléhá standardům výkonů činnost autorizovaných architektů. Může se týkat i standardů přístupů k různé hierarchii památkové ochrany.

Měl by existovat též kvalifikační rámec pro výkon činnosti památkového specialisty či pracovníka ve státní správě. ČKA považuje

za zodpovědné zavést institut jisté „zvláštní způsobilosti či licence“ k odbornému výkonu na straně pracovníků památkové péče.

Do odbornosti je nutné dostat aspekt preventivní ochrany zájmu památkové péče (odborné stanovení hodnoty dané památkou).

ZPŮSOB VYMEZENÍ POJMŮ A SUBJEKTŮ V ZÁKONĚ O PAMÁTKOVÉ PÉČI

ČKA považuje za zcela zásadní aktualizovat a věcně vystihnout obecné odborné pojmosloví v památkové péči (např. restaurování, rehabilitace, rekonstrukce, restituce, památkový fond, plošná ochrana apod.), včetně provázanosti pojmosloví do stavebního zákona a souvisejících předpisů).

To se týká pojmů v památkové péči a subjektů zúčastněných ve veřejném zájmu památkové péče.

K tématu definice veřejného zájmu lze uvažovat o tezi, že památková péče či péče o národní historické a kulturní dědictví a vědomí je veřejným zájmem.

DŮRAZ NA PŘEDPROJEKTOVOU FÁZI A NÁVRH STAVBY

V kapitole projektové přípravy k objektům v zájmu památkové péče je nutné dát důraz na předprojektovou fázi (průzkumy) a fázi návrhu stavby (studie).

Jedná se o vysoce profesionální práci, která má zásadní vliv nejen na výsledek zásahu, ale také na ekonomiku, udržitelnost, správu, péči a obecné nakládání s památkou. Předurčuje kvalitativní, funkční a kulturně-historické souvislosti a vztahy.

Honorování této práce by mělo být odpovídající vysoce kvalifikované činnosti.

Jedná se o vysoce profesionální autorizovanou práci, která má zásadní vliv nejen na výsledek zásahu, ale také na ekonomiku, udržitelnost, správu, péči a obecné nakládání s památkou. Předurčuje kvalitativní, funkční a kulturně-historické souvislosti a vztahy.

SOUVISLOST SE ZÁKONEM O VEŘEJNÝCH ZAKÁZKÁCH

Při zadávání zakázek by neměla být jediným kritériem výběru projektanta nejnižší cena z důvodu principiálního poškozování veřejného zájmu. Takový postup vede k poškozování památek a kulturního dědictví.

NOVÝ OBOR AUTORIZACE – STAVEBNĚ HISTORICKÉ PRŮZKUMY (SHP)

Standard SHP musí být stanoven formou vyhlášky, nikoliv pouze obecně nezávaznou metodikou. Autorizaci v oboru architektura, která se vztahuje k památkám, lze s ohledem na nutné vzdělání i praxi považovat za dostatečně kvalifikovanou, způsobilou a ke státní správě zodpovědnou pro standardní výkon provádění SHP. Jednalo by se o optimálně o vzniku nového samostatného oboru autorizace u ČKA.

Autorizace v tomto smyslu nevylučuje například vzdělání v oboru dějin umění. SHP je věc týmové povahy, která by měla být vedena autorizovanou osobou. Autorizace SHP však nebude nahrazovat závazné stanovisko orgánu státní správy.

Revitalizace Bastionu XXXI u Božích muk / Praha, MCA atelier, s. r. o., Miroslav Cikán, Pavla Melková, spolupráce: Peter Buš, Pavel Košťálek; stavba obdržela Grand Prix architektů 2012, foto Miroslav Cikán

Rekonstrukce bývalých hospodářských budov, konírny a sýpky na Velehradě / Jan Dvořák, Michaela Dvořáková, účast GPA 2012, foto archiv autorů

INSTITUT KRAJINNÉHO RÁZU

Legislativní souvislost se zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů. Nutné je odstranění vážných chyb v procesu, kde zájem památkové péče není odborně spravován.

„Krajinný ráz, kterým je zejména přírodní, kulturní a historická charakteristika určitého místa či oblasti, je chráněn před činnostmi snižující jeho estetickou a přírodní hodnotu. Zásahy do krajinného rázu, zejména umísťování a povolování staveb, mohou být prováděny pouze s ohledem na zachování významných krajinných prvků, zvláště chráněných území, kulturních dominant krajiny, harmonické měřítko a vztahy v krajině.“

Česká komora architektů je toho názoru, že povahu a význam termínu „krajinný ráz“ nelze vykládat jednostranně z pohledu ochrany přírody, ale vyváženě též z povahy kulturních souvislostí. To znamená, že věta ze zákona: „K umísťování a povolování staveb a k jiným činnostem, které by mohly snížit nebo změnit krajinný ráz, je nezbytný souhlas orgánu ochrany přírody. Ochrana krajinného rázu se týká nejen území s jeho zvýšenými hodnotami (zvláště chráněná území a přírodní parky), ale i ostatní krajiny,“ neodpovídá požadavkům odborné způsobilosti při výkonu státní správy.

Tento bod považujeme za velmi vážný a je třeba jej provázat s výše uvedenými argumenty České komory architektů, týkajícími se tématu památkové péče.

PRÁVNÍ ZAKOTVENÍ DOKUMENTŮ

Z iniciativy památkové péče vzniká řada dokumentů, které mají dopady do územního plánování a dalších podrobnějších dohod o využití území (plány ochrany, management plán). Tyto instituty však nemají žádné legislativně-právní zakotvení.

V novém zákoně je nutno zakotvit míru závaznosti této dokumentace (např. rozhodnutím orgánu státní správy). Česká komora architektů podporuje včlenění do územně analytických podkladů v hierarchii územně plánovací dokumentace, například v podobě „nařízené územní studie s plánem ochrany“. Zároveň ČKA podporuje, aby byly tyto dokumenty zpracovávány autorizovanými architekty. Uvědomuje si však složitější vazby a vztahy těchto typů dokumentů.

STAVBY ŽIJÍCÍCH ARCHITEKTŮ PAMÁTKAMI

ČKA zásadně nesouhlasí s podmínkou, která stanovuje, že nelze za kulturní památku prohlásit stavbu žijícího architekta. Tato podmínka je v přímém rozporu s podstatou ochrany nemovitého kulturního dědictví z oblasti moderní a současné architektury, jejímž kritériem hodnocení je kvalita a hodnota díla bez vazby na věk autora.

Redakčně upraveno.

KRITIKA SOUTĚŽÍ O NEJNIŽŠÍ CENU JE SLYŠET I Z MMR

Ministr pro místní rozvoj Kamil Jankovský uspořádal 28. srpna 2012 tiskovou konferenci věnovanou třem novým vyhláškám k zákonu o veřejných zakázkách, které budou účinné od 1. září 2012. Na konferenci vystoupili také předseda ČKA Josef Panna, předseda ČKAIT Pavel Křeček a prezident SPS Václav Matyáš.

VYHLÁŠKY

Počátkem září nabývají účinnosti vyhlášky k zákonu č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách:

- ▮ Vyhláška č. 230/2012 Sb., kterou se stanoví podrobnosti vymezení předmětu veřejné zakázky na stavební práce a rozsah soupisu stavebních prací, dodávek a služeb s výkazem výměr.
- ▮ Vyhláška č. 231/2012 Sb., kterou se stanoví obchodní podmínky pro veřejné zakázky na stavební práce.
- ▮ Vyhláška č. 232/2012 Sb., o podrobnostech rozsahu odůvodnění účelnosti veřejné zakázky a odůvodnění veřejné zakázky.

MMR se novým zněním vyhlášek pokusilo o užší propojení zákona o veřejných zakázkách (ZVZ) a stavebního zákona. Od 1. 9. 2012 platí pravidlo, že zadávací dokumentace na stavbu musí být v podrobnosti projektové dokumentace k provádění stavby. Dosavadní rozsah umožňoval manipulaci. „Zadávací dokumentace bude muset být podrobnější, přesnější, lépe připravená, a tudíž bude mnohem lepším základem pro zpracování a nacenění nabídky než dosud,“ řekl Kamil Jankovský.

Dle zprávy MMR chtělo ministerstvo pomocí vyhlášky stanovit určitý standard smluvních podmínek pro stavební práce. Tato snaha nebyla dovršena, neboť Legislativní rada upřednostnila smluvní volnost stran před nastavením smluvních podmínek daných vyhláškou. Podrobnosti tedy nejsou stanoveny vyhláškou, ale lze je najít v metodickém pokynu zpracovaném MMR. Postup ministerstva vítá také Svaz podnikatelů ve stavebnictví, který se dlouhodobě snaží proces investorské přípravy staveb u nás řešit.

Přínosem novely ZVZ je dle předsedy ČKAIT Pavla Křečka také změna § 74, v němž je stanoveno, že v hodnotících komisích u nadlimitních veřejných zakázek musí vždy zasedat autorizovaná osoba (člen ČKA nebo ČKAIT).

DUMPINGOVÉ CENY

Ministr Jankovský se shoduje s názory ČKA i ČKAIT a doporučuje, aby se při zpracování projektů nesoutěžilo výhradně o cenu. Tento postup často vede k nekvalitnímu zpracování projektů a následnému navyšování nákladů: „MMR považuje za zásadní, aby byla respektována světově dodržovaná praxe, a to že kvalitní projekt je základ jakékoliv kvalitní a udržitelné investice.“

Pavel Křeček připomněl současnou praxi, při níž se objevují cenové nabídky na zpracování projektů o 70 % nižší, než stanovují doporučené honorářové řády projekčních prací. Termín „obvyklá cena“, kterým se při zadávání zakázek zachází, nahrazuje termínem, který prosazuje ČKA – „bezpečná cena“ – tedy taková cena zpracování projektu, která zaručeně přinese kvalitní stavbu. Odkazuje na praxi exekutorů či advokátů, kteří mají také schválený nejnižší poplatek za kvalitně odvedenou práci. „Proč by měla být u veřejné zakázky požadována nejnižší cena bez ohledu na kvalitu, proč by si měl třeba stát kupovat nejlevnější auta, když soukromník to nikdy neudělá? Samozřejmě že se musí šetřit a vše dobře spočítat. Ale pak je nezbytné použít také rozum,“ shrnul Pavel Křeček.

SOUTĚŽE O NEJNIŽŠÍ CENU NEPŘINÁŠEJÍ KVALITU

Josef Panna stejně jako ostatní potvrdil, že ČKA vítá novelu zákona o veřejných zakázkách. Za pozitivní považuje změny týkající se přístupu architektů k zakázkám. Došlo totiž ke zrušení některých diskriminačních požadavků – např. na výši pojištění, obratu firmy atd. (§ 55). Upozornil ale na chybějící prováděcí vyhlášky k ZVZ – především pak tu, která popisuje soutěž o návrh. Připomněl, že architektonické soutěže, jejichž prostřednictvím lze získat návrh stavby, jsou staletími ověřeným způsobem hledání projektanta. Cílem výběrového řízení na projekt stavby by mělo být nalezení kvalitního, optimálního návrhu řešení za odpovídající cenu. Cílem by nemělo být získání levného projektu za cenu, která se často pohybuje mezi 10 a 30 % adekvátní částky. „Podstatnou část nákladů na stavbu tvoří její realizace a provoz, zatímco projekt stavby stojí skutečně jen zlomek všech investičních nákladů. Pokud za velmi nízkou cenu získáte špatný projekt – a není snad ani možné získat dobrý projekt – pak hrozí realizace nekvalitní stavby, prodražení výstavby i následného provozu,“ vysvětlil Josef Panna.

Pracovní návrh vyhlášky věnované soutěži o návrh určené všem projektantům již ČKA ve spolupráci s ČKAIT ministerstvu předložila. Její text vychází ze Soutěžního řádu České komory architektů. Společně s MMR by měl být dopracován v průběhu září.

Markéta Pražanová

VYJÁDŘENÍ ČKA K PREZIDENTOVU VETU ZÁKONA O HOSPODAŘENÍ ENERGIÍ

ČKA se ztotožňuje s cíli novely zákona o hospodaření energií. Hodnocení energetické náročnosti budov považuje za společnosti prospěšné.

Úprava zákona č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií, vyplývá z implementace směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/31/EU ze dne 19. května 2010 o energetické náročnosti budov (někdy také nazývaná EPBD 2). Na upravený zákon bude navazovat novela vyhlášky č. 148/2007 Sb. (dosud v přípravě), navazujícím předpisem je i loni revizovaná norma ČSN 73 0540-2.

Evropská směrnice vychází z politického rozhodnutí, že vyšší energetická účinnost přinese společnosti celkový prospěch (snížení závislosti na dovozu energie, zlepšení bezpečnosti, zpomalení změn klimatu, oživení průmyslu a technologií souvisejících s energiemi). ČKA to považuje za zcela správné. Jde však o to, aby při implementaci do jednotlivých předpisů nebyly konkrétní požadavky stanoveny přehnaně přísně nebo neopodstatněně detailně. To by mohlo omezovat hledání jiných možností, jak šetřit energií – legislativních, provozních, technických i architektonických.

Energetická úspornost staveb je komplexním tématem. Má jak řadu technických aspektů, tak aspekty architektonické i kulturní. Obzvláště citlivá situace je u rekonstrukcí staveb. U každé jednotlivé stavby je nezbytné komplexně zvažovat hierarchii hodnot, a to v dlouhodobém horizontu.

Hodnocení energetické náročnosti budov a pořizování průkazů (PENB) jsou povinné již několik let. Jejich součástí je tzv. energetický štítek, tedy grafické vyjádření energetické náročnosti domu. Energetický štítek klasifikuje budovy do sedmi kategorií A–G od velmi úsporných (A) až po mimořádně nevhodných (G). Dobře se štítky osvědčily u domácích spotřebičů, protože spotřebitelům pomáhají zorientovat se v kvalitě výrobků. Návrh zákona je nyní zaváděn do oblasti obchodů s nemovitostmi a pronájmů. Není důvod se jich obávat ani v této oblasti, naopak se pravděpodobně rovněž stanou dobrou pomůckou při orientaci na trhu.

Evropská směrnice EPBD 2 ani návrh zákona nenutí k rekonstrukcím ani veřejný sektor, ani soukromníky, jak nepřesně uvádí prezident ve svém vetu. Zákon však přikazuje splnění určitých hodnot energetické úspornosti, když už se vlastník k renovaci rozhodne, a to na tzv. nákladově optimální úrovni. To je nový pojem, který směrnice zavedla.

Aplikace zákona o hospodaření energií by podle názoru prezidenta vedla k výraznému prodražení výstavby nových veřejných budov i soukromých bytů a domů. Dosavadní naše ani zahraniční zkušenosti s realizacemi a provozem energeticky úspornějších budov však tuto obavu nepotvrzují. Náklady na stavbu sice mohou být o něco vyšší, ale díky úspornému provozu se v dohledné době vrátí.

Stavby, zejména financované z veřejných peněz, by měly být dlouhodobě udržitelné. Podmínkou takové stavby je kvalitní architektonické a technické řešení. Jen taková stavba bude přínosem pro okolní prostředí, nezestárne morálně ani fyzicky, bude ji možno hospodárně provozovat.

ČKA je zákonem č. 360/1992 Sb. pověřena péčí o vystavěné prostředí. Autorizovaní architekti, které Komora sdružuje, jsou povinni ctít veřejný zájem a respektovat přírodní a kulturní hodnoty. ČKA je přesvědčena, že se všemi zdroji, duchovními i materiálními, které má společnost k dispozici, je potřeba dobře hospodařit. V tomto smyslu se ČKA naprosto ztotožňuje s cíli novely zákona o hospodaření energií.

David Mareš, Tomáš Bezpalec,
členové Pracovní skupiny sustainability ČKA

V Praze 21. 8. 2012

Psáno pro časopisy Development News a Energeticky soběstačné budovy

VZOROVÁ MANDÁTNÍ SMLOUVA PRO VÝKON FUNKCE ORGANIZÁTORA SOUTĚŽE

V souladu s ustanovením § 566 až § 576 zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů, a v souladu se zákonem o veřejných zakázkách č. 137/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a Soutěžním řádem České komory architektů ze dne 24. dubna 1993, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „soutěžní řád“),

uzavírají

VYHLAŠOVATEL SOUTĚŽE
jakožto mandant (dále jen „vyhlašovatel soutěže“)

sídlo/adresa, bankovní spojení, číslo účtu, IČO, DIČ,
ve věcech smlouvy je v záležitostech provádění díla pověřen
zastoupením:

&

ORGANIZÁTOR SOUTĚŽE
jakožto mandatář (dále jen „organizátor soutěže“):

sídlo/adresa, bankovní spojení, číslo účtu, IČO, DIČ

tuto

MANDÁTNÍ SMLOUVU PRO ČINNOST ORGANIZÁTORA SOUTĚŽE

ČLÁNEK PRVNÍ POSTAVENÍ SMLUVNÍCH STRAN A JEJICH ZÁSTUPCŮ

1.1. MANDANT

1.1.1. Mandantem se pro účely této smlouvy rozumí vyhlašovatel soutěže ve smyslu ustanovení § 4 soutěžního řádu ČKA [fyzická osoba; právnická osoba (a. s., v. o. s., s. r. o., družstvo); sdružení osob], označený v záhlaví této smlouvy, který objednal a zadal výkon činnosti organizátora soutěže.

1.1.2. O mandantovi se tato smlouva zmiňuje v jednotném čísle mužského rodu. Pojem mandant znamená označenou osobu nebo jí písemně určeného a zmocněného zástupce, neznamená však mandatáře. Ustanoví-li mandant svého zástupce, oznámí tuto skutečnost, včetně rozsahu zplnomocnění, neprodleně mandatáři.

1.2. MANDATÁŘ

1.2.1. Mandatářem se pro účely této smlouvy rozumí organizátor soutěže (fyzická osoba nebo právnická osoba) označený v záhlaví této smlouvy.

1.2.2. O mandatáři se tato smlouva zmiňuje v jednotném čísle mužského rodu.

ČLÁNEK DRUHÝ PŘEDMĚT PLNĚNÍ

2.1. Předmětem plnění smlouvy je závazek organizátora soutěže vykonávat pro vyhlášovatele soutěže odbornou činnost spočívající v organizaci soutěže, zejména:

Úkony před vyhlášením soutěže (příprava soutěžních podmínek, svolání ustavující schůze poroty, jednání s Českou komorou architektů; úprava soutěžních podmínek po ustavující schůzi porotců, jednání s Českou komorou architektů)

Úkony spojené s vyhlášením soutěže (poskytnutí soutěžních podmínek zájemcům, informace o vyhlášení ČKA, u vyzvané soutěže písemná výzva vyzývaných účastníků)

Navržení poroty soutěže, jednání s porotci

Jmenování / zajištění výkonu funkce sekretáře soutěže

Jmenování / zajištění výkonu funkce přezkušovatele soutěžních návrhů nebo součinnost s přezkušovatelem

Další úkony spojené s průběhem soutěže: shromažďování a zpracování dotazů účastníků soutěže, organizace zasedání poroty k dotazům, zpracování protokolu ze zasedání poroty, zajištění příjmu soutěžních návrhů, zajištění prohlídky místa soutěže, zajištění bezpečného uložení soutěžních návrhů po celou dobu soutěže, zajištění hodnotícího zasedání poroty, zpracování protokolu z hodnotícího zasedání, spolupráce při vypořádání námitek, oznámení soutěže do Věstníku veřejných zakázek, zajištění prostoru pro jednání poroty, organizace výstavy)

Úkony po vyhlášení výsledků soutěže (distribuce protokolu, vrácení soutěžních návrhů účastníkům, předání kompletní dokumentace vyhlášovateli)

2.2. Předmětem plnění smlouvy je závazek vyhlášovatele uhradit za poskytnuté služby sjednanou úplatu dle článku 7 a 8 této smlouvy.

2.3 Organizátor soutěže nemůže rozhodnout o zadání veřejné zakázky, vyloučení dodavatele z účasti v řízení, výběru nejhodnějšího návrhu, zrušení soutěže ani o způsobu vyřízení námitek (v souladu s § 151 zákona o veřejných zakázkách).

ČLÁNEK TŘETÍ ROZSAH ZMOCNĚNÍ

3.1. Organizátor soutěže je povinen vykonávat činnosti, ke kterým se zavázal, s odbornou péčí, dle pokynů vyhlášovatele soutěže a v souladu s jeho zájmy. Organizátor soutěže je povinen řídit se soutěžními podmínkami, soutěžním řádem a ve věcech jimi neupravených též pokyny vyhlášovatele soutěže; od těchto pokynů se může odchýlit výlučně jen s jeho souhlasem.

3.2. Organizátor soutěže je povinen poskytovat vyhlášovateli soutěže služby v tomto rozsahu:

/přesné vypsání úkonů, které bude organizátor pro vyhlášovatele činit v souladu s bodem 2/

3.3. Organizátor může být po dohodě s vyhlášovatelem soutěže pověřen též prováděním dalších se soutěží souvisejících služeb pro vyhlášovatele soutěže dle jeho konkrétních požadavků a pokynů, například zpracování některých podkladů.

ČLÁNEK ČTVRTÝ SOUČINNOST VYHLÁŠOVATELE SOUTĚŽE

4.1. Vyhlášovatel soutěže poskytne veškeré údaje týkající se požadavků na výkon činnosti organizátora soutěže, dále údajů o tom, co vyhlášovatel soutěže od těchto činností očekává, jaké požadavky má organizátor soutěže sledovat, popřípadě jaké jsou možnosti organizátora jednat samostatně, popřípadě jakými omezeními je nad rámec zmocnění daného touto smlouvou a soutěžními podmínkami vázán.

4.2. Vyhlášovatel soutěže poskytne nezbytné údaje a pokyny včas, to jest s takovým předstihem, aby mohl organizátor soutěže svoji činnost řádně vykonávat v celém rozsahu a v celém průběhu soutěže počínaje její přípravou.

4.3. Vyhlášovatel soutěže se dále zavazuje zajistit

- 4.3.1.
4.3.2.
4.3.3.

4.4. Zjistí-li vyhlášovatel soutěže nebo dozví-li se nějakým jiným způsobem o vadách nebo nedostacích plnění předmětu této smlouvy, uvědomí o zjištěné skutečnosti organizátora soutěže bez zbytečného prodlení. Vyhlášovatel soutěže bude své povinnosti plnit řádně a včas tak, aby se nenarušovala plynulost činnosti organizátora soutěže při plnění předmětu této smlouvy a nebyly tak v důsledku toho poškozovány vlastní zájmy vyhlášovatele soutěže.

4.5. Podklady poskytnuté organizátoru soutěže vyhlášovatelem soutěže nesnižují výši touto smlouvou sjednané úplaty. Vyhlášovatel soutěže zůstává jejich vlastníkem. Pokud z povahy věci neplyne něco jiného, je organizátor soutěže povinen tyto podklady dle jejich povahy po prostudování nebo skončení této smlouvy vrátit, a to bez zbytečného prodlení a v nepoškozeném stavu.

4.6. Obě smluvní strany se shodují, že uskutečňování předmětu této smlouvy vyžaduje od obou účastníků úzkou vzájemnou součinnost, pravidelnou informovanost a operativní aktualizaci stanoveného postupu. K dosažení tohoto účelu sjednávají následující:

4.6.1. vyhlášovatel soutěže ustanoví a pověří písemně určité osoby, které se budou pravidelně účastnit jeho jménem všech pracovních schůzek, porad a úkonů potřebných pro úspěšné plnění předmětu této smlouvy, s plným oprávněním jednat ve vymezených věcech této smlouvy jménem vyhlášovatele soutěže,

4.6.2. porady budou probíhat dle potřeby a o jednotlivých schůzkách pořídí organizátor soutěže, popřípadě jiná pověřená osoba zápisy obsahující údaje o zúčastněných, času a místě konání, podstatných informacích a návrzích, které byly na schůzce vzneseny, o výsledku jejich projednání a o podmínkách či ujednáních, které byly zúčastněnými stranami usneseny,

4.6.3. informace o všech okolnostech, které mohou mít vliv na plnění účelu této smlouvy a závazků z ní plynoucích, zejména podklady pro uskutečňování jednotlivých úkonů a činností podle této smlouvy, podklady, náměty a informace rozhodné pro plnění závazků organizátora soutěže převzatých touto smlouvou, budou předávány, nedohodnou-li se smluvní strany jinak, v sídle vyhlášovatele soutěže uvedeném v záhlaví této smlouvy; sídlo vyhlášovatele soutěže je za stejných podmínek také místem předávání konzultací, zpráv a ostatních dokumentů předmětu této smlouvy organizátorem soutěže.

ČLÁNEK PÁTÝ POVĚŘENÍ

5.1. Organizátor soutěže bude činnosti uvedené v článku 2 a 3 této smlouvy vykonávat tak, aby bylo dosaženo cíle a účelu této smlouvy.

5.2. Vyhlášovatel soutěže uděluje organizátoru soutěže plnou moc, jejíž znění je přílohou této smlouvy a tvoří její nedílnou součást.

5.3. Organizátor soutěže se zavazuje uchovávat v tajnosti veškeré informace a skutečnosti týkající se vyhlášovatele soutěže a jeho oprávněných zájmů, získané v souvislosti s plněním této smlouvy, a to i po skončení její platnosti, ledaže ho této povinnosti zprostí sám vyhlášovatel soutěže.

5.4. Vyhlášovatel soutěže se zavazuje, že po dobu platnosti této smlouvy nepověří výkonem činností, jež jsou předmětem této smlouvy, jinou osobu jako organizátora soutěže a nebude sám ani prostřednictvím jiných osob jednat ve věcech, které jsou předmětem plnění podle této smlouvy.

ČLÁNEK ŠESTÝ TRVÁNÍ A UKONČENÍ (VÝPOVĚĎ) SMLOUVY

6.1. Tato smlouva se sjednává na dobu určitou a je platná a účinná dnem podpisu oběma smluvními stranami. Její platnost končí vykonáním posledního úkonu podle bodu 2 této smlouvy. Smlouva může být kdykoliv ukončena rovněž dohodou obou smluvních stran.

6.2. Každá ze smluvních stran může tuto smlouvu kdykoli písemně vypovědět, avšak s přihlédnutím k povaze pověření nikoli tak, aby tím bylo poškozeno nebo ohroženo dosažení cíle a účelu této smlouvy. Výpovědní doba počíná běžet od prvního dne následujícího po doručení písemné výpovědi. Nelze-li výpověď doručit, považuje se za den doručení pátý den ode dne, kdy byla výpověď podána k doporučenému poštovnímu doručení.

6.3. V případě, že dojde k výpovědi této smlouvy organizátorem soutěže, je tento povinen v průběhu výpovědní lhůty učinit veškerá nezbytná opatření k ochraně zájmů vyhlášovatele soutěže a výslovně ho upozornit na všechny okolnosti, které by mohly jeho zájmy poškodit.

6.4. V případě, že dojde k výpovědi této smlouvy vyhlášovatelem soutěže, je vyhlášvatel soutěže povinen uhradit organizátoru soutěže náklady, které skutečně při provádění prací dle článku 2 a 3 této smlouvy vynaložil na přípravu dosud, z důvodu výpovědi, neuzavřených úkonů spojených s plněním předmětu smlouvy ve prospěch vyhlášovatele soutěže. Výši případných účelně vynaložených nákladů, doloženou přesným určením a označením, oznámí organizátor soutěže vyhlášovatelem soutěže nejpozději do patnácti dnů od skončení platnosti smlouvy.

6.5. Termíny plnění jednotlivých činností organizátora soutěže podle ustanovení této smlouvy a pokynů vyhlášovatele soutěže budou stanoveny po vzájemné dohodě tak, aby bylo dosaženo účelu pověření organizátora soutěže. V případě prodloužení v plnění účelu této smlouvy u sjednaných termínů se postupuje podle ustanovení článku 8.

ČLÁNEK SEDMÝ

ÚPLATA A PLATEBNÍ A FAKTURAČNÍ PODMÍNKY

7.1. Činnosti uvedené v článku 2 a 3 této smlouvy bude organizátor soutěže provádět pro vyhlášovatele soutěže za úplatu Kč za jednu hodinu (slovy: činnosti organizátora soutěže. Součástí úplaty jsou též vedlejší náklady organizátora soutěže.

7.2. Součástí dohodnuté výše úplaty nejsou náklady spojené s poskytováním zvláštních služeb podle pokynů vyhlášovatele soutěže, zejména s vypracováním zvláštních podkladů, projednáváním podmínek soutěže nad její rámec s orgány veřejné správy a podobně. Tyto činnosti budou účtovány samostatně po předchozím projednání a odsouhlasení vyhlášovatelem soutěže.

7.3. Platební a fakturační podmínky:

7.3.1. vyhlášvatel soutěže provede úplatu organizátorovi soutěže převodem na účet organizátora soutěže na základě organizátorem soutěže řádně vystaveného platebního dokladu (faktury), splatného nejpozději do čtrnácti dnů od jeho vystavení,

7.3.2. bude-li platební doklad (faktura) obsahovat nesprávné nebo neúplné údaje a náležitosti, je vyhlášvatel soutěže oprávněn jej do data splatnosti vrátit organizátoru soutěže, který ho buď opraví, nebo vystaví platební doklad (fakturu) nový; v obou případech se běh lhůty splatnosti obnovuje,

7.3.3. zjistí-li vyhlášvatel soutěže ve lhůtě splatnosti u předaného předmětu plnění nebo jeho části vady, je oprávněn organizátorem soutěže platební doklad (fakturu) vrátit a příslušnou platbu pozastavit až do odstranění vady; v případě, že se prokáže, že byl platební doklad (faktura) vrácen a platba pozastavena neoprávněně, bude platební doklad (faktura) neprodleně proplacen.

ČLÁNEK OSMÝ SMLUVNÍ POKUTY

8.1. Nedodrží-li organizátor soutěže zaviněně termín plnění jednotlivých příkázaných činností, je povinen zaplatit vyhlášovatelem soutěže smluvní pokutu ve výši 5 % z celkové úplaty, která mu za poskytnuté služby přísluší.

8.2. Neuhradí-li vyhlášvatel soutěže platební doklady (faktury) ve lhůtě jejich splatnosti včas, budou jeho platby zatěžovány smluvní pokutou ve výši pěti desetin procenta (0,5 %) z fakturované částky za každý den z prodloužení. Za den rozhodný pro splatnost je považován den odeslání fakturované částky z účtu vyhlášovatele soutěže.

ČLÁNEK DEVÁTÝ

ODPOVĚDNOST ORGANIZÁTORA SOUTĚŽE ZA ŠKODU

9.1. Organizátor soutěže je odpovědný za škodu způsobenou úmyslným zanedbáním povinností vyplývajících z této smlouvy. Organizátor soutěže však nebude zodpovědný za žádné škody ani nároky vzniklé v souvislosti s nepatřičným použitím plnění vyhlášovatelem soutěže.

9.2. Odpovědnost organizátora soutěže vyplývající z této smlouvy bude omezena výlučně na přímé škody vzniklé z jeho služeb, které jsou zakotveny v této smlouvě, a organizátor soutěže neponese žádnou zodpovědnost za dodatečné ztráty nebo škody vyvolané vyhlášovatelem soutěže, včetně ztráty zisku a podobně.

ČLÁNEK DESÁTÝ

PRÁVNÍ ŘÁD, SPORY A JEJICH ŘEŠENÍ

10.1. Právní vztahy smluvních stran vzniklé z této smlouvy a právní vztahy v této smlouvě neupravené se řídí platnými předpisy České republiky, zejména příslušnými ustanoveními obchodního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů, zákona o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů, a profesních předpisů vydaných ČKA (popřípadě ČKAIT), zejména soutěžního řádu.

10.2. Vzniknou-li mezi vyhlášovatelem soutěže a organizátorem soutěže v rámci rozsahu této smlouvy spory, které nelze vyřešit dohodou, postoupí smluvní strany svůj spor k rozhodnutí společně určenému rozhodci, který bude postupovat podle zákona o rozhodčím řízení.

ČLÁNEK JEDENÁCTÝ

SPOLEČNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

11.1. Pokud by smlouva trpěla právními vadami v důsledku změny obecné právní úpravy nebo i jinak, nemohou takové právní vady způsobit neplatnost nebo neúčinnost celé smlouvy. Všechna ustanovení smlouvy jsou oddělitelná, a pokud se jakékoliv její ustanovení stane neplatným, protiprávním nebo v rozporu s veřejným zájmem, platnost ostatních ustanovení tím není dotčena a smlouva bude posuzována tak, jako by tato neplatná ustanovení nikdy neobsahovala. Na místo neplatného nebo neúčinného ujednání se smluvní strany zavazují nahradit tato ustanovení takovým obsahem, který umožní, aby účelu smlouvy bylo dosaženo.

11.2. Tato smlouva má ... stran a je vyhotovena ve čtyřech originálních tiskopisech, z nichž obě smluvní strany obdrží po dvou.

11.3. Jakékoliv změny a dodatky této smlouvy lze učinit toliko písemně a s výslovným souhlasem obou smluvních stran vyjádřeným vlastnoručními podpisy k tomu oprávněných zástupců. Změny a dodatky smlouvy však nesmí být v rozporu se soutěžními podmínkami.

Smluvní strany výslovně prohlašují, že je jim obsah smlouvy dobře znám v celém jeho rozsahu s tím, že smlouva je projevem pravé a svobodné vůle smluvních stran a nebyla uzavřena v tísní či za nápadně nevýhodných podmínek. Na důkaz souhlasu připojují oprávnění zástupci smluvních stran své vlastnoruční podpisy, jak následuje.

Čteno a podepsáno v (název obce)
dne měsíce roku dvoutisícíhoého

za přítomnosti:

.....
(vyhlášovatele soutěže)

.....
(organizátor soutěže)

Návrh smlouvy byl sestaven jako pracovní materiál pro školení organizátorů soutěží, viz s. 7.

Plné znění smlouvy včetně Přílohy (plná moc) je ke stažení na www.cka.cc.

NOVÉ ZÁKONY A PŘEDPISY

Pro lepší obeznámenost architektů s relevantní legislativou si dovoluujeme upozornit na některé předpisy, které souvisejí s výkonem profese a k jejichž změnám došlo v poslední době. Ve Sbírce zákonů České republiky jsou zákony a vyhlášky pravidelně zveřejňovány, viz www.mvcr.cz v rubrice Legislativa.

Z předpisů uveřejněných ve Sbírce zákonů České republiky od 17. 5. 2012 do 10. 9. 2012 upozorňujeme zejména na:

- | Zákon č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů;
- | Zákon č. 169/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákon;
- | Zákon č. 174/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů;
- | Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší;
- | Zákon č. 202/2012 Sb., o mediaci;
- | Zákon č. 225/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 309/2006 Sb., kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy (zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů;
- | Zákon č. 275/2012 Sb., o volbě prezidenta republiky a o změně některých zákonů (zákon o volbě prezidenta republiky);
- | Vyhlášku MŽP č. 178/2012 Sb., kterou se stanoví seznam významných vodních toků a způsob provádění činností souvisejících se správou vodních toků;
- | Vyhlášku MŽP č. 216/2012 Sb., kterou se mění vyhláška č. 46/2010 Sb., o příslušnosti správ národních parků a správ chráněných krajinných oblastí k výkonu státní správy ve správních obvodech tvořených národními přírodními rezervacemi, národními přírodními památkami a jejich ochrannými pásmy;
- | Vyhlášku MPO č. 226/2012 Sb., kterou se mění vyhláška č. 327/2006 Sb., kterou se stanoví charakteristiky přiměřených požadavků na připojení v pevném místě k veřejné telefonní síti a na přístup v pevném místě k veřejně dostupné telefonní službě a podmínky přístupu k internetu v rámci univerzální služby;
- | Nařízení vlády č. 229/2012 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 176/2008 Sb., o technických požadavcích na strojní zařízení, ve znění nařízení vlády č. 170/2011 Sb.;
- | Vyhlášku MMR č. 230/2012 Sb., kterou se stanoví podrobnosti vymezení předmětu veřejné zakázky na stavební práce a rozsah soupisu stavebních prací, dodávek a služeb s výkazem výměr;
- | Vyhlášku MMR č. 231/2012 Sb., kterou se stanoví obchodní podmínky pro veřejné zakázky na stavební práce;
- | Vyhlášku MMR č. 232/2012 Sb., o podrobnostech rozsahu odůvodnění účelnosti veřejné zakázky a odůvodnění veřejné zakázky;
- | Vyhlášku č. 249/2012 Sb., kterou se mění vyhláška č. 352/2005 Sb., o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady a o bližších podmínkách financování nakládání s nimi (vyhláška o nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady), ve znění pozdějších předpisů;
- | Vyhlášku č. 265/2012 Sb., kterou se mění vyhláška č. 55/1996 Sb., o požadavcích k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bez provozu při činnosti prováděné hornickým způsobem v podzemí, ve znění pozdějších předpisů.

PROVÁDĚCÍ VYHLÁŠKY K ZÁKONU O VEŘEJNÝCH ZAKÁZKÁCH

Právní předpisy významné pro výkon profese, které vstupují v platnost 1. 9. 2012, jsou tři prováděcí vyhlášky k zákonu č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, na jejichž přípravě se podílela také ČKA. Zákon o veřejných zakázkách byl rozsáhle novelizován k 1. dubnu letošního roku novelou č. 55/2012 Sb. a nyní Ministerstvo pro místní rozvoj vydalo prováděcí předpisy, které mají pomoci k zavedení novely zákona o veřejných zakázkách do praxe.

Vyhláška č. 230/2012 Sb., kterou se stanoví podrobnosti vymezení předmětu veřejné zakázky na stavební práce a rozsah soupisu staveb-

ních prací, dodávek a služeb s výkazem výměr, provádí § 44 odst. 4 zákona. Vyhláška definuje předmět veřejné zakázky a soupis stavebních prací, dodávek a služeb s výkazem výměr včetně jejich elektronické podoby. Rozsah a obsah dokumentace, který je touto vyhláškou stanoven, bude nutné respektovat u všech veřejných zakázek na stavební práce. Podrobnější stanovení požadavků směřuje proti časté tendenci k uzavírání smluvních dodatků a dodatečnému navyšování ceny.

Vyhláška č. 231/2012 Sb., kterou se stanoví obchodní podmínky pro veřejné zakázky na stavební práce, provádí § 46 odst. 1 zákona. Vyhláška uvádí obsah obchodních podmínek jako součásti zadávací dokumentace. Obsahuje ujednání o předání a převzetí příslušné dokumentace a díla, vymezení jednotlivých lhůt, podmínky pro změnu subdodavatele, způsob zajištění řádného plnění povinností, způsob zajištění staveniště, zásady kontroly a délku záruční lhůty. Případné další podmínky musí být zadavatelem vždy odůvodněny podle § 156 zákona.

Vyhláška č. 232/2012 Sb., o podrobnostech rozsahu odůvodnění účelnosti veřejné zakázky a odůvodnění veřejné zakázky, provádí § 86 odst. 2 a § 156 odst. 8 zákona. Vyhláška definuje rozsah odůvodnění účelnosti zadávané veřejné zakázky. Odůvodnění musí obsahovat popis potřeb, které mají být zakázkou naplněny, předmět veřejné zakázky, vzájemný vztah předmětu a potřeb zadavatele a předpokládaný termín splnění veřejné zakázky a dále popis rizik, která byla v souvislosti s plněním veřejné zakázky zohledněna při stanovení zadávacích podmínek. Jakékoliv nadstandardní požadavky či obchodní podmínky je nutné řádně odůvodnit. Přílohu vyhlášky tvoří standardizovaná struktura a forma odůvodnění účelnosti veřejné zakázky.

ZÁKON O OCHRANĚ OVZDUŠÍ

Pod číslem 201/2012 Sb. byl vydán nový zákon o ochraně ovzduší, který ruší stávající právní úpravu. Jeho cílem je především zlepšení kvality ovzduší a efektivní ochrana obyvatel před imisní zátěží. Z nejvýznamnějších změn představených zákonem lze jmenovat povinnost v oblastech se zhoršenou kvalitou ovzduší před uvedením nových zdrojů znečištění do provozu přijmout kompenzační opatření, která budou nové znečištění vyvažovat. Obce budou na svém území moci zavádět zóny, kam nebudou mít přístup auta nesplňující emisní limity. Změny se projeví také v domácnostech např. na nových parametrech malých kotlů, které budou muset mít výrazně nižší emise než v současné době. Zákon umožňuje individuální přístup k velkým znečišťovatelům ovzduší. Rozšiřuje aplikaci emisních stropů pro znečištění a zpřísňuje dosavadní limity. Předpis ruší zákon stávající a jeho prováděcí předpisy.

ZÁKON O MEDIACI

Za zmínku stojí také zákon přijatý pod číslem 202/2012 Sb., o mediaci, který upravuje mediaci jako alternativní způsob řešení sporů. Zavádí seznam zapsaných mediátorů vedený Ministerstvem spravedlnosti, do něhož budou mediátoři zapisováni po složení příslušných zkoušek. Zákonná úprava by měla rozšířit užívání této metody řešení sporů, která je oproti soudním sporům levnější, rychlejší a mnohdy efektivnější.

Připravila Eva Faltusová

ODPOVĚDI NA ČASTO KLADENÉ DOTAZY

K NÁHRADĚ ŠKODY VZNIKLÉ NESPRÁVNÝM POSTUPEM STAVEBNÍHO ÚŘADU

Je možné se domáhat škody, která nám vznikla v souvislosti se zdržením stavby, způsobeným vadným rozhodováním stavebního úřadu? Je možné úřad žalovat?

Problematiku náhrady škody způsobené nesprávným postupem orgánu veřejné moci, tedy také stavebního úřadu, upravuje zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád). Podle něj je možné žádat náhradu škody obecně ve dvou případech – byla-li škoda způsobena nezákonným rozhodnutím správního orgánu či byla-li způsobena nesprávným úředním postupem. První varianta přichází v úvahu v případě, kdy bylo vydáno rozhodnutí, které nabylo právní moci (či vykonatelnosti) a následkem toho vznikla škoda. Podmínkou uplatnění nároku je, aby byly proti rozhodnutí uplatněny všechny řádné i mimořádné opravné prostředky (s výjimkou návrhu na obnovu řízení) včetně návrhu na soudní přezkum správním soudem a rozhodnutí bylo následně zrušeno pro nezákonnost. Nesprávný úřední postup pak pokrývá kategorii dalších možných pochybení, včetně nečinnosti, resp. neodvodněných průtahů v řízení. Orgánem příslušným k rozhodnutí o žádosti je v případě rozhodování stavebního úřadu Ministerstvo pro místní rozvoj (jelikož stavební úřad rozhoduje v rámci přenesené působnosti výkonu státní správy). Přízná-li ministerstvo žadateli škodu, musí být náhrada vyplacena do šesti měsíců od vydání tohoto rozhodnutí. Nebyl-li nárok plně uspokojen či nebyla-li náhrada škody ve lhůtě uhrazena, lze se jí domáhat soudní cestou.

STAVBA PODLE DOKUMENTACE PRO ÚZEMNÍ ROZHODNUTÍ

Klient užil námi zpracovanou dokumentaci pro územní rozhodnutí ke stavbě skateparku a nyní reklamuje škodu, které při stavbě vznikla v důsledku vad v projektu. My jsme však při projektování počítali s následným zpracováním projektu pro stavební povolení, při kterém by se vady jistě odhalily. Může po nás investor chtít nahradit škodu? Je možné uplatnit na náhradu škody profesní pojištění?

Dle mého názoru po vás investor náhradu škody úspěšně požadovat nemůže. Projektová dokumentace k vydání územního rozhodnutí neslouží k tomu, aby podle ní byla stavba prováděna. Pokud není ve smlouvě uvedeno jinak, pak za škodu, která vznikla v důsledku vady při realizaci projektu, odpovědnost nenesete. Dle § 560 odst. 1 obchodního zákoníku platí, že „dílo má vady, jestliže provedení díla neodpovídá výsledku určenému ve smlouvě“. Tímto výsledkem je u smlouvy na zhotovení DÚR vydání územního rozhodnutí. Vzhledem k tomuto cíli vámi odevzdaná projektová dokumentace vadná nebyla. Předpokládám, že stejně by otázku při uplatnění nároku hodnotila také pojišťovna a nárok na krytí škody z profesního pojištění by nebyl uznán.

K POKYŇM INVESTORA V ROZPORU SE ZÁKONEM

Klient po mně jako autoru a technickém dozoru investora požaduje nedodržení ČSN, na kterou se odvolává vyhláška o obecných požadavcích na výstavbu, před dokončením novostavby. Je možné, i když vím, že vzniknou rizika znehodnocení stavby, se z odpovědnosti vyvázat podepsaným prohlášením investora? Pokud ne, mohu dílčí odpovědnost přenést na subdodavatele změny svého projektu, nebo musím od zakázky komplexně odstoupit?

Vyvázaní se z povinnosti dodržet ČSN, jejichž splnění je požadováno vyhláškou č. 268/2009 Sb. (OTP), resp. odpovědnosti za toto nedodržení není možné. Máte-li obavu, že nedodržení dané normy může navíc hrozit následkem způsobení škody, pak byste neměl provedení této změny umožnit, nebude-li vaše profesní odpovědnost za celý projekt převedena na jinou profesně odpovědnou osobu. Prohlášení investora nepostačuje, jelikož (není-li osobou autorizovanou) odpovědnost převzít ani nemůže. Není ovšem možné ani přenesení dílčí odpovědnosti za jednotlivý úkon na subdodavatele, neboť za projekt v tuto chvíli nesete plnou odpovědnost jako za celek (§ 159 stavebního zákona) a v rámci ní i za všechny dílčí profesní úkony. Domníváte-li se, že plán investora může být potenciálně až zdraví či život ohrožující, doporučuji vám se pokusit této změně zabránit, ať již působením na investora či oznámením na stavební úřad.

K RIZIKU VZNIKU STŘETU ZÁJMU

Zpracovával jsem územní studii na revitalizaci části území města. To chce nyní pokračovat v projektové přípravě objednaním dokumentace pro územní řízení na základě uvedené studie s tím, že má proběhnout soutěž na zhotovitele této dokumentace. Je možné, abych se výběrového řízení účastnil, nebo hrozí vznik střetu zájmů? Potřebuje město souhlas k užití studie ke zpracování DÚR?

Na základě poskytnutých informací neshledávám důvod, proč byste se soutěže nemohl účastnit. V tuto chvíli již střet zájmů zřejmě nehrozí (vyskytnout by se mohl při opačném sledu – měl-li byste již zpracovaný projekt a následně pro město zpracovával územní studii, která by měla nezávisle prověřit jeho proveditelnost). Skutečnost, že jste autorem studie, je naopak zřejmá výhoda při následné práci na DÚR. Z poskytnutých podkladů je patrné, že daná územní studie naplňuje znaky autorského díla podle autorského zákona, takže by město teoreticky mohlo zakázku zadat přímo vám (v souladu s § 23 odst. 4 a) zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách). Chce-li město vaši územní studii v dalším postupu využít, potřebuje k tomu váš souhlas, pro jehož udělení je za těchto okolností vhodná forma licenční smlouvy.

K PRÁVNÍMU REŽIMU SMLOUVY O DÍLO UZAVŘENÉ SE ZAHRANIČNÍM SUBJEKTEM

Uzavírám smlouvu na zhotovení projektu budovy umístěné v SRN s německým investorem. Jaký právní řád by se případně vztahoval na spory ze smlouvy vzniklé?

Oblast soukromoprávních vztahů s mezinárodním přesahem nově upravuje zákon č. 91/2012, o mezinárodním právu soukromém. Základním pravidlem pro určení rozhodného práva je volba vyjádřená ve smlouvě. Je zřejmé, že z vašeho pohledu by bylo výhodnější, aby se na smluvní vztah aplikoval právní řád český, ovšem otázka je, zda na to bude chtít přistoupit investor. Vzhledem k tomu, že veřejné projednávání projektu bude probíhat v Německu podle tamějšího práva, bylo by pochopitelné, kdyby protistrana požadovala podřízení také vaší smlouvy německému právnímu řádu. Přistoupí-li protistrana na podřízení smlouvy právu ČR, doporučuji vám ve smlouvě použít např. formulaci: „Otázky smlouvou neupravené, včetně její platnosti, následků neplatnosti a vztahy se smlouvou související se řídí českým právem.“ Na okraj ještě doplním, že dle českého práva je možné za rozhodné právo zvolit i právo třetího státu, ve smluvním vztahu neúčastněného. Pokud byste si ve smlouvě žádný právní řád nezvolili, vztahoval by se na ni právní řád státu, který má s předmětem smlouvy nejúžší vztah. Obecně, dotýká-li se smluvní plnění nemovitosti, má většinou přednost národní právo státu, kde se nemovitost nachází. Římská úmluva, která problematiku upravuje (a ze které také vychází zákon č. 91/2012 Sb.), však zavádí pravidlo, že za stát prokazující nejúžší spojení se považuje stát, ve kterém má strana poskytující pro smlouvu charakteristické plnění v okamžiku jejího uzavření (článek 4 odst. 2), což by poukazovalo na právo ČR. Platí, že vždy je tedy výhodnější si právní řád dopředu zvolit než se vystavovat právní nejistotě, dle jakého práva bude vztah posuzován.

Připravila Eva Faltusová

Všechny odpovědi na dotazy viz na www.cka.cc v rubrice Legislativa – právní servis.

PŘEHLED PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ VE VÝSTAVBĚ

Obsah dokumentu:

1. Ústavní rámeček
2. Výstavba
3. Veřejná správa
4. Péče o zdravé životní podmínky
5. Péče o přírodní a krajinné bohatství
6. Péče o kulturní bohatství (památková péče)
7. Vzdělávání – věda a výzkum, školství
8. Informace, informační systémy a státní statistika
9. Infrastruktura

Aktuální souhrnný přehled (seznam) právních předpisů pro autorizované architektky, inženýry a techniky činné ve výstavbě je umístěn na www.cka.cc v rubrice Legislativa.

JAN GEHL – MĚSTA PRO LIDI

V rámci mezinárodní konference ReSite, která se konala v květnu 2012, se uskutečnila ve Veletržním paláci v Praze rovněž přednáška špičkového dánského architekta Jana Gehla. Jeho strhující vystoupení bylo plné gest a desítek jasných příkladů popisujících kontrasty vzniku městských prostorů.

MĚSTA PRO LIDI

Jan Gehl (1936), architekt, konzultant a emeritní profesor urbanismu působící na Škole architektury v Kodani, není české odborné veřejnosti neznámý. Kromě toho, že u nás opakovaně přednášel, vyšly v minulosti jeho dvě knihy – Život mezi budovami (2000) a Nové městské prostory (2002). Svou třetí knihu Města pro lidi pokřtil právě na konferenci ReSite. Rozsáhlá 260stránková publikace shrnuje jeho dosavadní poznatky a prostřednictvím stovek fotografií a jasných skic vysvětluje nejen architektům, ale všem zájemcům o veřejný prostor jeho hodnoty pro každodenní život člověka. V sedmi kapitolách přibližuje, jak by mělo vypadat město živé, bezpečné, udržitelné a zdravé a jak lze zvyšovat kvalitu měst.

„NEJPRVE ŽIVOT, PAK PROSTORY, AŽ PAK BUDOVY – OBRÁCENÉ TO NIKDY NEFUNGUJE“

Gehlůva více než čtyřicetiletá kariéra je zaměřena na zlepšení kvality života ve městech s důrazem na zlepšení podmínek pro pěší a cyklisty. Kritizuje především stále vzrůstající počet aut a jim se přizpůsobující projektování. Společně se svou ženou, která je psychologem, se zabývá architekturou jako vědou sousedící s psychologii a sociologií a snaží se do územního plánování vnést skutečné potřeby lidí, kteří ve městech žijí a pracují.

LIDSKÉ MĚŘÍTKO

„Na územní plány měst je nutné nahlížet z letadla, na regulační plány z vrtulníku a na život lidí ve městech musíme hledět jen a pouze v úrovni očí,“ řekl Gehl v úvodu své přednášky. Podle jeho názoru se lidské měřítko přehlíží, zatímco např. automobilový provoz se stává středem pozornosti. Za zdravé město považuje jen takové, kde lidé mohou chodit, mohou se setkávat, mohou vnímat všemi smysly.

ŽIVÉ A BEZPEČNÉ MĚSTO

Množství lidí na ulici není měřítkem „živosti“ města. Kvalitní městský život je dán kombinací pracovních, odpočinkových a sociálních aktivit s prostorem pro nezbytný pěší provoz. Architekti často nakreslí do projektu promenády plné lidí, ale po realizaci jsou místa bohužel prázdná. V bezpečném městě (po dopravní stránce i po stránce kriminality) má obyvatel přirozenou potřebu pobýt a hledat v něm příjemné zážitky.

MĚSTA PRO JÍZDU NA KOLE – SNÍŽENÍ POČTU AUT

Zvyšování počtu aut ve městech vytváří tlak na dopravní systém a dochází k budování nových silnic. Doprava = silnice = asfalt. V případě, že nebudou vznikat nové silnice a budou systematicky rušena parkoviště v centrech měst, řidiči nebudou mít možnost města okupovat a počet aut se logicky sníží. „Každý rok uberte parkoviště, ale nikomu to neříkejte!“, přímo nabádá Gehl. „Nikdo si toho nevšimne. Lidé se automaticky naučí používat městskou hromadnou dopravu, kola a chodit pěšky.“ Radikální přístup k omezení dopravy ve městě byl představen na případě Soulu, kde byla zrušena desetiproudá dálnice a na její místo byla navržena původní řeka s promenádami.

Ve většině měst však není cyklistický provoz promyšleně včleněn do dopravní strategie (cyklista si nemůže vzít vždy kolo do metra, do taxíku, do vlaku, dát děti do speciálního košíku, chybí cyklostezky, parkoviště atd.). Na příkladu Kodaně bylo demonstrováno, že na kole se dá jezdit při každé příležitosti, do práce prý jezdí na kole i ministři (37 % obyvatel jezdí do práce na kole, 27 % autem, 33 % využívá hromadnou dopravu, 5 % chodí pěšky).

CHYBÍ STATISTIKY

Pro dobré plánování měst je důležité podrobně sledovat a dokumentovat, jak lidé město užívají.

Markéta Pražanová

Více o konferenci ReSite www.resite.cz

S laskavým svolením Nadace Partnerství, vydavatele knihy Města pro lidi, přetiskujeme vybraná schémata zobrazující klíčové principy urbanismu a zásady plánování.

Nadace Partnerství (www.nadacepartnerstvi.cz) pomáhá lidem pečovat o životní prostředí. Poskytuje jim k tomu granty, odborné služby a inspiraci ze zahraničí. Veřejným prostranstvím se nadace věnuje od roku 1996 ve spolupráci s americkou organizací Project for Public Spaces. Dlouhodobě spolupracuje s dánským architektem Janem Gehlem, kterého uvedla jako hlavního hosta na mezinárodní konferenci Public Spaces – Living Places 2011.

MĚSTA PRO LIDI

S ohledem na měnící se demografické faktory i životní styl zdůrazňuje Gehl čtyři základní otázky, které pokládá za nezbytné zodpovědět k tomu, aby bylo plánování rozvoje města úspěšné. Vysvětluje, jak vytvořit města, která jsou živá, bezpečná, udržitelná a zdravá. Zaměření na tyto otázky vede Gehla k přemýšlení i o tom největším městě ve velmi malém měřítku. Podle Gehla je třeba vnímat městské prostředí prostřednictvím pěti lidských smyslů ze zkušenosti při rychlosti chůze spíše než při rychlosti jízdy autem nebo autobusem.

Vydavatel: Nadace Partnerství, 2011
Rozsah: 262 stran, 19,1 × 25,3 cm
Cena: 790 Kč

ŽIVOT MEZI BUDOVAMI

Publikace je věnována problémům života v městském prostředí s poukázáním na mnoho faktorů, které mohou kladně či záporně ovlivnit využívání veřejných prostor města. Pocitová stránka uživatele městských prostor je málokdy pádným důvodem pro změnu způsobu práce urbanistů, a přesto je tak důležitá pro plný život města a jeho schopnost dát svým obyvatelům podmínky pro příjemné pobývání. Kniha je návodem k tomu, jak skloubit ověřené plánovací a urbanistické metody se sociologickými aspekty, s vnímáním města jako živého organismu, s potřebami jeho obyvatel. Publikace je určena nejen urbanistům a architektům, ale všem zájemcům o rozvoj měst a jejich oživení. Byla přeložena do několika jazyků a oceněna mnoha špičkovými odborníky.

Vydavatel: Nadace Partnerství, 2000
Rozsah: 202 stran, 15 × 21 cm
Cena: 190 Kč, vyprodáno

NOVÉ MĚSTSKÉ PROSTORY

Publikace Jana Gehla a Larse Gemzoe přináší konkrétní příklady přeměn městských center z celého světa. Kromě unikátních plánů a obrazové dokumentace center světových velkoměst popisují autoři samotný postup přeměn městských center a ukazují, jaké události a politické postupy jim předcházely. Publikace je tedy nejen vzácnou příležitostí seznámit se blíže se světovým urbanismem, ale i s fungováním občanské společnosti ve vyspělých zemích.

Vydavatel: ERA, 2002
Rozsah: 264 stran, 23 × 27,5 cm
Cena: 890 Kč

Knihy k dostání na e-shopu:
<http://eshop.nadacepartnerstvi.cz>

měkké a tvrdé hraniční linie

Měřítka a rytmus

Měřítka pro 5 km/hod – kompaktní a plně zajímavostí s úzkými jednotkami a mnoha dveřmi.

Měřítka pro 60 km/hod – komunikuje s řidiči, ale ne s chodci.

5 km za hodinu

nebo 60 km za hodinu

Průhlednost

Chodci ve městě jistě ocení, když vidí zboží ve výlohách i to, co se odehrává uvnitř budov. A platí to oběma směry.

Otevřeno

nebo zavřeno

Podnět pro více smyslů

Všechny naše smysly se aktivují, když se blížíme k budově, která skýtá zajímavé podněty a pobídky.

Naproti tomu osm vývěsních plakátů nás neinspiruje.

Interaktivní

nebo pasivní

Struktura a detaily

Městské budovy jsou pro pomalu kráčející chodce velmi atraktivní. Působivá přízemní průčelí nabízejí struktury, dobré materiály a bohatství detailů.

Zajímavé

nebo nudné

Smišené funkce

Úzké ulice a četnost vstupů v kombinaci s funkční pestrostí – to vše poskytuje mnoho přechodů mezi interiérem a exteriérem a mnoho typů zážitků.

Různost

nebo uniformita

Vertikálně členěná průčelí

Parter s převážně vertikálním členěním průčelí je pro chůzi zajímavější. Také se zdá kratší ve srovnání s chůzí kolem průčelí orientovaných horizontálně.

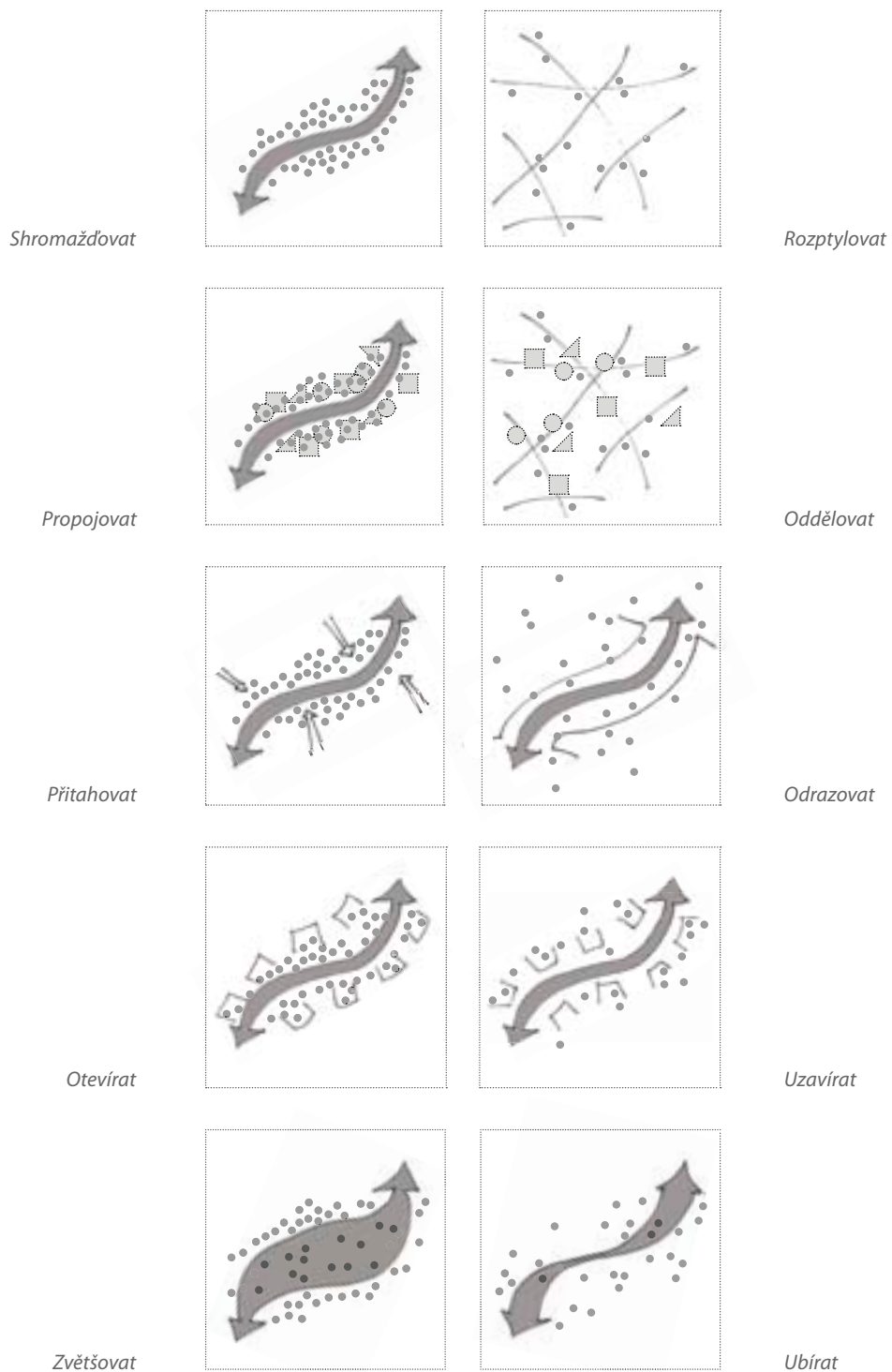
Vertikální

nebo horizontální

Zdroj: „Close encounters with buildings“, Urban Design International, 2006.

zásady urbanismu: shromažďovat, nebo rozptylovat

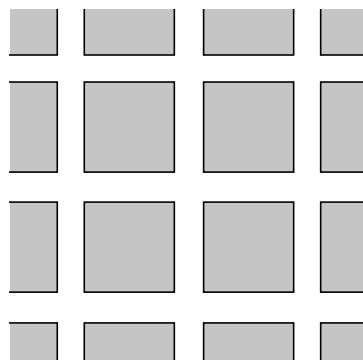

Zdroj: Jan Gehl, *Life Between Buildings* (1971), 6th edition, The Danish Architectural Press, 2010.
 Jan Gehl, *Život mezi budovami*, Nadace Partnerství, 2000.
 Dále rozpracováno: Gehl Architects – Urban Quality Consultants, 2009.

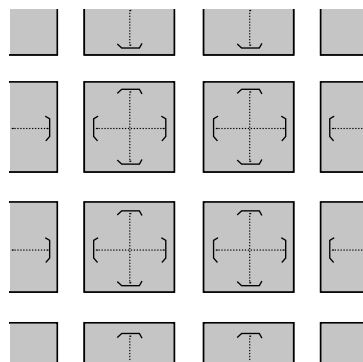
čtyři zásady dopravního plánování

Los Angeles, Kalifornie

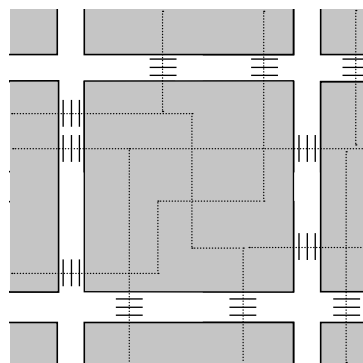
Dopravní integrace v podmínkách rychlého provozu. Přímočarý dopravní systém s chabou bezpečností provozu. Ulice nejsou prakticky použitelné k ničemu jinému než k automobilové dopravě.

Radburn, New Jersey

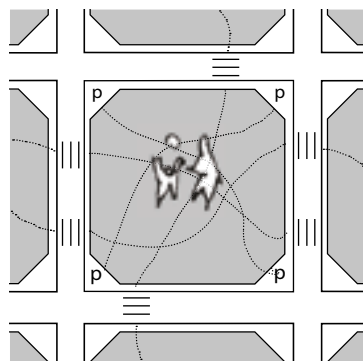
Oddělený dopravní systém zavedený v Radburnu roku 1928. Složitý, nákladný systém s četnými paralelními silnicemi a cestami a mnoha drahými podchody pro chodce. Průzkumy ukazují, že i když teoreticky se tento systém jeví jako zlepšení dopravní bezpečnosti, v praxi funguje špatně, protože chodci si raději vybírají tu nejkratší trasu, nikoliv tu nejbezpečnější.

Delft, Holandsko

Dopravní integrace v podmínkách pomalé dopravy zavedená v Delftu v roce 1969. Přímočarý, jednoduchý a bezpečný systém, který udržuje ulici jako důležitý veřejný prostor. Pokud musí vozidla přijet až k budově, je dopravní integrace s prioritou pro chodce nepochybně nejlepším systémem.

Benátky, Itálie

Město pro pěší, přechod z rychlého provozu k pomalému se děje na hranicích města nebo na okraji obytné části. Přímočarý a jednoduchý systém s podstatně vyšší úrovní bezpečnosti a lepším zabezpečením než jiné dopravní systémy.

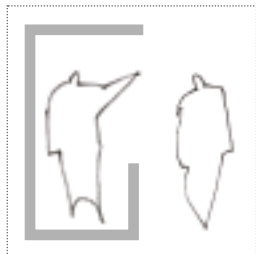
Zdroj: Jan Gehl, *Life Between Buildings* (1971), 6th edition, The Danish Architectural Press, 2010.

Jan Gehl, *Život mezi budovami, Nadace Partnerství*, 2000.

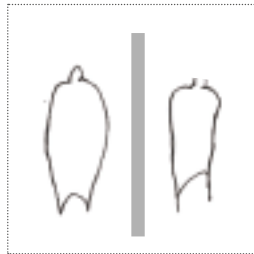
Dále rozpracováno: Gehl Architects — Urban Quality Consultants, 2009.

přítahovat – nebo odrazovat vizuální a sluchové kontakty

PŘÍTAHOVAT

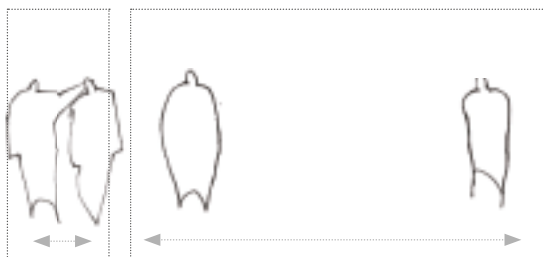
Žádné zdi

ODRAZOVAT

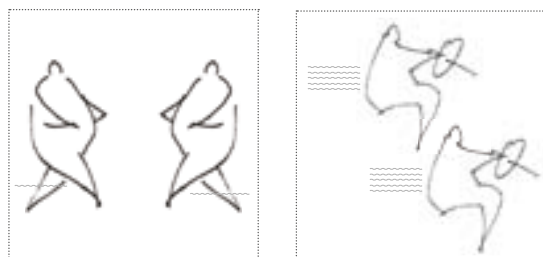
Zdi

Krátké vzdálenosti

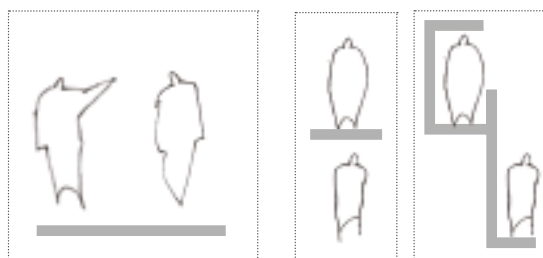
Velké vzdálenosti

Nízká rychlost

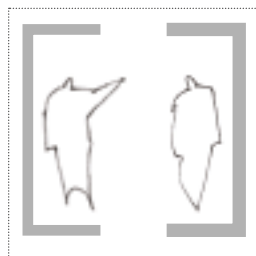
Vysoká rychlost

Na stejné úrovni

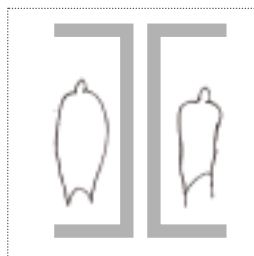

Poschodí, různé úrovně

Orientace tváří v tvář

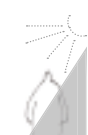

Orientace zády

Zdroj: Jan Gehl, *Life Between Buildings* (1971), 6th edition, The Danish Architectural Press, 2010.
Jan Gehl, *Život mezi budovami*, Nadace Partnerství, 2000.

seznam klíčových slov: 12 kvalitativních kritérií, které se týkají pěšího terénu

Ochrana	<p>OCHRANA PROTI DOPRAVĚ A NEHODÁM – POCIT BEZPEČÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ochrana chodců • Eliminování strachu z dopravy 	<p>OCHRANA PROTI KRIMINALITĚ A NÁSILÍ – POCIT JISTOTY</p> <ul style="list-style-type: none"> • Živá veřejná sféra • Oči na ulici • Překrývání denních a nočních funkcí • Dobré osvětlení 	<p>OCHRANA PROTI NEPŘÍJEMNÝM SMYŠLOVÝM VJEMŮM</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vítr • Déšť/sníh • Chlad/horko • Zplodiny • Prach, hluk, oslnění
Pohodlí	<p>MOŽNOST CHŮZE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prostor pro pěší • Žádné překážky • Dobré povrchy • Přístup pro všechny • Zajímavá průčelí 	<p>MOŽNOST STÁT/ZŮSTAT</p> <ul style="list-style-type: none"> • Efekt hraniční linie/atraktivní zóny pro stání/setrvání • Opory pro stání 	<p>MOŽNOST SE POSADIT</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zóny k sezení • Využití výhod: výhled, slunce, lidé • Dobrá místa k sezení • Lavičky vhodné k odpočinku
	<p>MOŽNOST VIDĚT</p> <ul style="list-style-type: none"> • Přiměřené pohledové vzdálenosti • Neomezené výhledy • Zajímavé pohledy • Osvětlení (za tmy) 	<p>MOŽNOST MLUVIT A POSLOUCHAT</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nízká hladina hluku • Městský mobiliář, který poskytne „konverzační ostrůvky“ 	<p>MOŽNOST HRÁT SI A CVIČIT</p> <ul style="list-style-type: none"> • Motivace k tvořivosti, fyzické aktivitě, cvičení a hrám • Ve dne i v noci • V létě i v zimě
Radost	<p>MĚŘÍTKO</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budovy a prostory navržené s ohledem na lidské měřítko 	<p>MOŽNOST UŽÍVAT DOBRÉHO POČASÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Slunce/stín • Teplo/chlad • Vánek 	<p>POZITIVNÍ SMYŠLOVÉ ZÁŽITKY</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dobrý design a detaily • Kvalitní materiály • Krásné výhledy • Stromy, rostliny, voda

Zdroj: Gehl, Gemzøe, Kirknæs, Søndergaard, *New City Life*, The Danish Architectural Press, 2006.
Dále rozpracováno: Gehl Architects – Urban Quality Consultants, 2009.

VÝSLEDKY SOUTĚŽÍ

ACTIVE HOUSE AWARD 2011/2012

Jednokolová soutěž studentských prací

Vyhlašovatel: Velux Česká republika, s. r. o.

Předmět soutěže: Zpracování objektu v aktivním standardu, kdy aktivní standard je definován kvalitou vnitřního prostředí, ohleduplností k životnímu prostředí a energetickou efektivitou, a to ve dvou vyhlášených kategoriích: Novostavby a Rekonstrukce.

Termín konání soutěže: 20. 10. 2011–15. 5. 2012

Porota: Juri Troy, Lone Feifer, Petr Suske, Lubomír Závodný, Klára Bukolská; náhradníci: Petr Vogel, Dalibor Borák

Počet odevzdaných návrhů: 23

Hodnocení vítězného návrhu:

**Kristýna Klucová, Pavlína Šmejkalová (FAST ČVUT),
rodinný dům s ateliérem v Mělníku**

Soutěžní návrh zohlednil složité podmínky svažitého terénu a v rámci dané parcely dosáhl maximálního využití jejího potenciálu. Návrh má vyvážené měřítko hmot a řeší i komfortní využití venkovních ploch parcely. Porota ocenila též zdvojení funkcí bydlení a práce. Druhý objekt je díky variabilní dispozici možno využít i pro jiné funkce. Vítězný dům dosáhl dle preSBToolCZ skóre ve výši 9 bodů, což ho řadí na úroveň zlatého certifikátu.

Vítězný dům má velmi vysoké kvality z hlediska environmentálních dopadů, což je způsobeno vhodnou kombinací nízkoenergetického řešení a využití obnovitelných zdrojů energie, kombinací konstrukčních materiálů, ve které má nezanedbatelný podíl dřevo, a v neposlední řadě využíváním dešťové vody. Dům má ze soutěžních projektů například jednu z nejnižších emisí oxidu uhličitého. Z hlediska sociálních aspektů dosahuje dům také dobrých výsledků, dle návrhu lze očekávat vysokou kvalitu vnitřního prostředí, a to v oblastech vizuálního komfortu, akustiky, teplotní pohody a kvality vnitřního vzduchu.

Ceny a odměny celkem: 130 tis. Kč

1. cena v kategorii novostavby (35 tis. Kč, exkurze do Kodaně s prohlídkou aktivního domu Greenlighthouse): Kristýna Klucová, Pavlína Šmejkalová (FAST ČVUT), rodinný dům s ateliérem v Mělníku

1. cena v kategorii rekonstrukce (35 tis. Kč, exkurze do Kodaně s prohlídkou aktivního domu Greenlighthouse): Juraj Kačenka, Eva Bírová (FA VUT), rekonstrukce panelového domu

Zvláštní cena (15 tis. Kč): Norbert Obršál (FA VUT), Městotvorný dům
Zvláštní cena (15 tis. Kč): Kryštof Foltýn (FA VUT), Komfortní bydlení nad městem

Odměna (10 tis. Kč): Tereza Podolská, Jiří Horký (FA a FAST ČVUT) – rodinný dům Activ House Lichnov

Odměna (10 tis. Kč): Miloš Hradec (FA VUT), Dom A

Odměna (10 tis. Kč): Jaroslav Matoušek (FA VUT), dům zapuštěný do svahu ve Svaté Kateřině

Více informací: www.velux.cz a www.velux.sk

Hodnocení vítězného návrhu:

**Juraj Kačenka, Eva Bírová (FA VUT),
rekonstrukce panelového domu**

Rekonstrukce panelového domu je aktuální téma. Výsledné řešení má vysokou estetickou hodnotu, nabízí možnost opakovatelnosti a prefabrikace. Současně je rekonstrukcí v maximální míře zvýšena kvalita života obyvatel v domě. Od ztrativně a rozšíření bytové plochy o terasu po výrazné zlepšení kvality vnitřního vzduchu. Dům dosáhl dle preSBToolCZ skóre ve výši 6,5 bodu, což ho řadí na úroveň stříbrného certifikátu. U rekonstrukce nelze zpravidla dosáhnout parametrů na tak vysoké úrovni jako u nově budovaných staveb. Návrh snížil významně energetickou náročnost, objekt využívá rekuperaci a solární panely. Potenciál ke zlepšení se nachází v nahrazení elektrické energie ze sítě nějakým environmentálně příznivějším zdrojem energie. Příznivě se na hodnocení projevuje mimo jiné návrh zelené fasády a využití dešťové vody. Naopak nepříznivě se v hodnocení projevuje fakt, že v návrhu nebyl prověřen tepelný komfort, byť návrh počítá např. se stíněním. Řešení prosvětlení domu je zcela adekvátní funkci bydlení a v rámci rekonstrukce, kdy projekt vychází z původního stavu objektu, je v jednotlivých bytech dostatečný vizuální komfort.

PŘESTAVBA BÝVALÉHO PIVOVARU V DOMAŽLICÍCH NA KULTURNÍ CENTRUM

Jednokolová veřejná architektonická soutěž o návrh

Vyhlašovatel: Město Domažlice

Předmět soutěže: Zpracování architektonického návrhu řešení revitalizace památkově chráněného objektu bývalého pivovaru v Domažlicích na kulturní centrum, zahrnující tyto aktivity:

- muzeum pivovarnictví a sklářství,
- výstavní prostor a klubovou scénu,
- městskou knihovnu se zázemím,
- malou sklářskou dílnu se sklářskou pecí,
- minipivovar s pivnicí a restaurací.

Termín konání soutěže: 6. 4.–5. 6. 2012

Porota: Miroslav Mach, Vítězslav Brody, Radek Kolařík, Irena Fialová, Petr Vorlík; náhradníci: Zbyněk Wolf, Karel Štípek, Jiří Plos, Alexandra Brabcová

Počet odevzdaných návrhů: 23

Ceny a odměny celkem: 430 tis. Kč

1. cena (175 tis. Kč): MEPRO, s. r. o., Ivan Březina, Martin Březina, Václav Matějka, Eva Šaročová

1. cena (175 tis. Kč): Michal Černý, Marcel Růžička, Maximilian Wetzig, Max Reinhardt

3. cena (50 tis. Kč): SPDe, s. r. o. Architekti Lichvár, Lichvárová, Petráš, Schleicher

Odměna (10 tis. Kč): K4, a. s., Josef Dundáček, Lenka Kouřilová, Vladimír Pacek

Odměna (10 tis. Kč): Jan Jaroš, Jan Jaroš jr., Martin Poláček, Štěpán Jablonský

Odměna mimo soutěž (10 tis. Kč): Objevte Czech, s. r. o., José de la Barba Palacio

Více informací: www.domazlice.info

Hodnocení vítězného návrhu:

Ivan Březina, Martin Březina, Václav Matějka, Eva Šaročová

Porota oceňuje kvalitu urbanisticko-architektonického řešení, adekvátní míru zásahu do existující hmotové kompozice, která je zbytkem několika fází stavebního vývoje území. Docílí klidnější kompozice. Štítová orientace doplňuje řadu sousedních domů spolu s nárožní polohou objektu a akcentuje společenský význam stavby při nástupech z náměstí. Použití výrazových prostředků historického objektu je z hlediska architektonického i z hlediska památkové ochrany postupem, který přináší zmatek v hodnotách. Vztah cenných historických částí a těch nově budovaných není zřetelný, oslabuje oba a čitelnost celku rozmělnuje. Práce s využitím potenciálu historických konstrukcí a interiérů je empatická, kultivovaná, přiměřená. Zvolené provozní schéma uspokojivě naplňuje zadání a je dobrým základem pro dopracování návrhu v dalších stupních. Pozitivem návrhu je i skutečné řešení širších vztahů včetně názoru na přeřešení dopravní obsluhy.

Hodnocení vítězného návrhu:

Michal Černý, Marcel Růžička, Maximilian Wetzig, Max Reinhardt

Návrh využívá potenciál konceptu vhodnými soudobými prostředky. Uchovává cenné intaktně dochované vnitřní konstrukce (klenby v 1. PP, dřevěnou nosnou konstrukci 1. NP, část krovu 2. NP). Ty balí do nové formy, upřímně a zručně reflektující dobu vzniku. Tento aspekt porota vysoce hodnotí. Výsledkem je posílení historického výrazu dochovaných objektů. Distribuce funkcí v rámci nového konceptu je dobrá, dispozice diagramatické, umožňující další vývoj a ukazující citlivé chápání hodnot vybudovaných generací předků.

Z výše uvedených důvodů doporučuje porota vyhlašovatel a autorům obou návrhů oceněných první cenou dohodnout spolupráci obou týmů a synergicky spojit přínosy obou.

SEVERNÍ TERASY – HRADEC KRÁLOVÉ

Urbanisticko-architektonická otevřená soutěž o návrh

Vyhlašovatel: Statutární město Hradec Králové

Předmět soutěže: Urbanisticko-architektonický návrh revitalizace historických severních teras a navazujících Žižkových sadů v souladu se zadáním soutěže.

Termín konání soutěže: 30. 3.–1. 6. 2012

Porota: Arnošt Urban, Jindřich Vedlich, Martin Rajniš, Lada Kolaříková, Josef Patrný; náhradníci: Vlastimil Ondráček, Vladimíra Šilhánková, Karel Ther, Lukáš Obršál, Vlastimil Klazar

Počet odevzdaných návrhů celkem: 10

Ceny a odměny celkem: 600 tis. Kč

1. cena (250 tis. Kč): Roman Brychta, Petr Lešek (Projektíl architekti, s. r. o.) a Martina Forejtová, Pavlína Malíková, Aleš Steiner (a05 ateliér zahradní a krajinářské architektury)

3. cena (125 tis. Kč): Martin Hájek, Václav Hájek, Dušan Řezanina

3. cena (125 tis. Kč): Vratislav Danda, Jaromír Kosnar, Ondřej Smolík, Julie Horká (AND, spol. s. r. o.)

Odměna (33 tis. Kč): Jiří Krejčík a spolupracovníci (ARN studio, spol. s. r. o.)

Odměna (33 tis. Kč): Jan Nedvěd, Jan Klempíř, Viktor Sunek

Odměna (33 tis. Kč): Jan Tesař, Lucie Vogelová, Radka Šimková, Jana Veselá, Ondřej Duchan, Lucie Gailová

Více informací: www.hradeckralove.org/urad/soutez-severni-terasy

Hodnocení vítězného návrhu:

Řešení silné, avšak pokorné – podporuje stávající vazby, doplňuje chybějící prvky – sceluje, hradby cihelné – zpevněné, vytvoření zelené clony – hradby při městském okruhu. Jednoduché řešení, nedemoluje fungující prvky. Autoři doplňují chybějící část hradeb. Návrh je proveditelný bez problémů. Uctivé řešení především na hradbách, sadové řešení parkové části je třeba cizelovat – náročné na údržbu, jinak velmi dobré, herní objekt sporný. Příjemně použitelné prostředí pro průchod i pobyt, především odclonění hluku přispívá k pobytové pohodě. Vazby jsou jednoduše propojitelné, historicky odkazuje návrh na původní prvky. Struktura území navazuje na okolní prostředí. Cenově proveditelný, technicky stabilizující.

SYNAGOGA ČKYNĚ

Jednokolová otevřená ideová architektonicko-výtvarná soutěž

Vyhlašovatel: Obec Čkyně

Předmět soutěže: Zpracování architektonického a výtvarného návrhu vybavení interiéru synagogy a návrhu řešení expozice regionálního židovského muzea jižních Čech. Vše v návaznosti na aktuálně probíhající stavební rekonstrukci objektu.

Termín konání soutěže: 20. 4.–15. 6. 2012

Porota: Jan Chaloupek, Václav Franěk, František Petrlík, Arno Pařík, Stanislav Chval, Jindra Bromová, Lucie Růžičková; náhradníci: Pavel Fencl, Jakub Nepustil, Jana Benešová

Počet odevzdaných návrhů celkem: 10

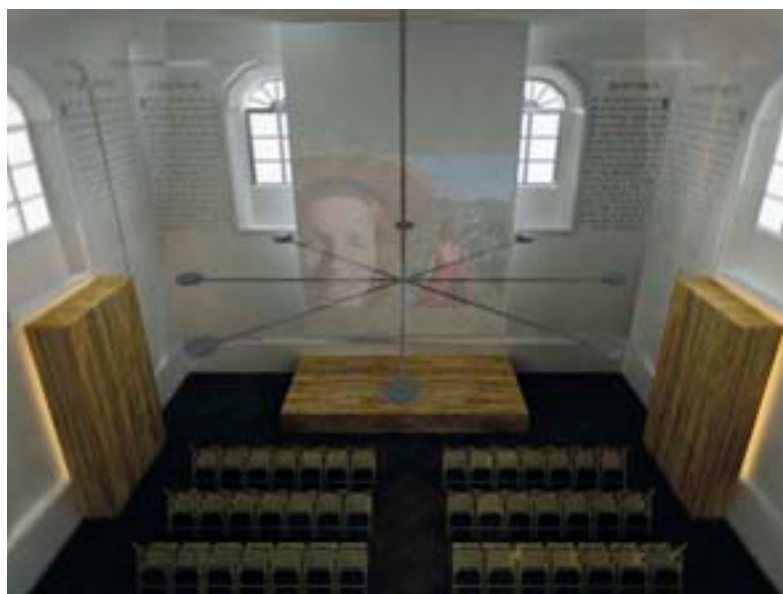
Ceny a odměny celkem: 70 tis. Kč

1. cena (40 tis. Kč): H3Tarchitekti / Štěpán Řehoř, Vít Šimek

2. cena (20 tis. Kč): Daniel Kříž, Eva Křížová

3. cena (10 tis. Kč): Lubica Koreňová, Jana Gábrišová

Více informací: www.ckyne.cz

Hodnocení vítězného návrhu:

Silné stránky: Jednoduchost a čistota prostorového řešení / „Zlaté standardy“/ Řešení bimy / Barevné řešení interiéru / Řešení osvětlení / Hra s průnikem světla v hlavním sále; slabé stránky: Určitá nejasnost řešení zábradlí na empoře.

YOUNG ARCHITECT AWARD 2012

4. ročník mezinárodní přehlídky pro studenty architektury a architektky do 33 let

Vyhlašovatel: ABF, a.s., zplnomocněný zástupce vyhlašovatele:
Ing. Jaroslav Čížek, MBA

Předmět soutěžní přehlídky: Architektonické a urbanistické práce dosud nepřihlášené do předchozích ročníků soutěže.

Termín konání soutěže: 21. 2.–19. 9. 2012

Porota:

Řádní členové: Ladislav Kuba / Kuba, Pilař architekti – předseda poroty, Naďa Goryczková / generální ředitelka Národního památkového ústavu, Jiří Suchomel / proděkan FUA TU v Liberci, Petr Lešek / PROJEKTIL ARCHITEKTI, Vladimír Vašut / under-construction architects
Odborní znalci: Josef Pechar / Nadace „Nadání Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových“, Oleg Haman / Ateliér CASUA

Soutěžní kategorie:

Projekty
Realizace

Téma soutěžní přehlídky:

Veřejný prostor v historickém kontextu

Počet odevzdaných návrhů: 61

Muzeum a škola flamenca

Hodnocení poroty:

Návrh beze zbytku naplňuje zadání soutěže, tj. vytváří veřejný prostor v historickém kontextu. Řeší rozsáhlou část historického jádra města, do kterého přináší novou hodnotu. Porota vnímá jako plus řešení kulturně odlišného prostředí, čímž náročnost práce stoupá.

Cultural, promotional and social center of La Clayette, France

Hodnocení poroty:

Návrh citlivě uklidí prostranství kolem kostela a vkládáním nových prvků vytváří zajímavé prostory. Oceňujeme snahu o širokou škálu využívání celého areálu a vytvoření kulturního centra. Porota postrádala zobrazení řešení vztahu mezi kostelem a novými objekty.

Ceny a odměny celkem: 145 tis. Kč, **věcné ceny:** CAD program Artlantis Studio v hodnotě 25 900 Kč bez DPH, Cena CASUA: odborná architektonická stáž v jednom z ateliérů Equator European Architects, 2x roční předplatné časopisu ARCHITEKT.

1. cena Beton Brož Young Architect Award 2012 (v kategorii Projekty)
Muzeum a škola flamenca, autor: Zuzana Procházková

2. cena Beton Brož Young Architect Award 2012 (v kategorii Projekty)
Knihovna Martina Kabátníka, autor: Tereza Komárková

3. cena Young Architect Award 2012 v kategorii Projekty
Cultural, promotional and social center of La Clayette, France, autor: Rok Škerjanc, spoluautor: Andrej Šeligo

Cena architekta Josefa Hlávky (v kategorii Projekty)

Knihovna Martina Kabátníka, autor: Tereza Komárková

Cena rektora ČVUT (za školní práci v kategorii Projekty)

Revitalizace bývalého barokního kláštera Paulánů v Nové Pace, autor: Tomáš Zdvihal

Cena Archiwebu za progresivní a inovativní přístup k řešení

Knihovna Martina Kabátníka, autor: Tereza Komárková

Cena veřejnosti (hlasování veřejnosti na portále soutěže www.yaa.cz)

Cultural, promotional and social center of La Clayette, France, autor: Rok Škerjanc, spoluautor: Andrej Šeligo

V souladu se soutěžními podmínkami a Soutěžním řádem ČKA nebyly v kategorii Realizace ceny uděleny a byly navýšeny odměny u vybraných oceněných prací v kategorii Projekty.

Putovní výstava 2012–2013: Termíny jsou průběžně zveřejňovány na www.yaa.cz

Knihovna Martina Kabátníka

Hodnocení poroty:

Studie náhradou nevyhovující knihovny obohacuje historické náměstí o nový veřejný prostor, komunikace a městské vybavení. Současně architektonicky intimně dotváří jedinečné historické prostředí.

Revitalizace bývalého barokního kláštera Paulánů v Nové Pace

Hodnocení poroty:

Projekt velmi citlivě přistupuje k revitalizaci historické dominanty města a plně splňuje vypsání soutěžní zadání. Problematické se porotě jevílo ztracení přímého kontaktu s parkem vložením výrazného soklu. Autor by si u školních projektů mohl počínat odvážněji.

LOKALITA NAD KOUPALIŠTĚM VE VALAŠSKÝCH KLOBOUKÁCH

Jednokolová veřejná urbanistická soutěž

Vyhlašovatel: Město Valašské Klobouky

Předmět soutěže: Zpracování urbanistického návrhu zastavovacích podmínek území zvaného „Nad koupalištěm“ ve Valašských Kloboukách pro funkci bydlení.

Termín: 30. 4.–29. 6. 2012

Porota: Petr Zámečník, Martin Janík, Adam Gebrian, Kamil Mrva, Michal Fišer; náhradníci: Alois Oliva, Vojtěch Trčka, Michal Drga

Počet odevzdaných návrhů celkem: 13

Ceny a odměny celkem: 75 tis. Kč

1. cena (35 tis. Kč): Peter Lényi, Marián Lucký, Ondrej Marko

3. cena (20 tis. Kč): Martin Habina, Jiří Jašek / Ateliér Habina, s. r. o.

3. cena (20 tis. Kč): Ondřej Teplý, Josef Čevora, Marcela Chylíková, Jiří Vopršal / Mixage, s. r. o.

Více informací: www.valasskeklobouky.cz

Hodnocení vítězného návrhu:

Vytváří originální a přesvědčivou regulaci, umožňující dostatečnou flexibilitu v následném projektování s jistotou zachování kvality celku. Jednotlivé domy jsou umístěny vždy dvěma hranami na kraje pozemku. Jednou hranou k veřejnému prostoru, druhou k soukromému. Území je rozčleněno do šesti samostatných celků, jejichž vnitřní členění může podléhat změ-

nám. Podstatné je zachování pěší prostupnosti území se společným vnitřním dvorem. Intenzita zástavby, která se pohybuje mezi 18 a 31 domy, se jeví jako vhodná. Nejvíce ilustrované řešení s 22 domy pak optimální. Otázkou zůstává, zda by alespoň částečné zachování domu čp. 120 tento silný koncept ještě více nepotvrdilo. Ilustrovaný rozvoj dalšího území se jeví jako logický a vhodný. Návrh splňuje zadání ve všech bodech.

ÚZEMNÍ PLÁN MĚSTA HOSTOMICE

Jednokolová veřejná anonymní ideová urbanistická soutěž

Vyhlašovatel: Město Hostomice

Předmět soutěže: Zpracování návrhu základní strategie a koncepce rozvoje obce včetně koncepce uspořádání krajiny.

Termín konání soutěže: 12. 3.–18. 6. 2012

Porota: Jan Jehlík, Ivan Plicka, Vít Štáhlavský; náhradníci: Antonín Žižkovský, Monika Immrová

Počet odevzdaných návrhů: 10

Ceny a odměny celkem: 110 tis. Kč

1. cena (50 tis. Kč): Michal Kuzemský, Ida Čapounová, David Pavlíšta, Ondřej Synek, Jan Vlach, Jiří Žid

2.–3. cena (25 tis. Kč): Vlasta Poláčková, Marek Bečka, Zuzana Hrochová

2.–3. cena (25 tis. Kč): Michal Dvořák, Ivan Gogolák, Lukáš Grasse, Martina Skalická, Libor Pánek

Odměna (10 tis. Kč): Šimon Vojtík, Michal Petr, Jana Urbanová

Více informací: www.hostomice.cz

Hodnocení vítězného návrhu:

Jedná se o pokorný a poctivý přístup, vycházející ze znalosti místa a citlivé analýzy současného stavu. Návrh má podobu srozumitelné, obecně sdělné informace o strategii území. Bilancuje návrhové plochy ve stávajícím územním plánu a hledá jejich efektivní rozsah, členění a využití. Důsledně hledá místa, která charakterizují obec a tvoří její identitu, jejich ilustrace na vedutách je výborná. Citlivost ke kompozici i detailu jsou mimořádné, návrhy struktury a charakteru zástavby jsou přesvědčivé. Návrh se dobře vyrovnal s dopravním řešením. Autoři hledají cestu, jak srozumitelně prezentovat územně plánovací proces.

PROBÍHAJÍCÍ SOUTĚŽE

VILADŮM V INTRAVILÁNU OBCE / POROTHERM DŮM 2012–2013

14. ročník veřejné anonymní soutěže architektonických studií

Vyhlašovatel: Wienerberger cihlářský průmysl, a. s.

Sekretář soutěže: Václav Chaloupecký, tel.: 281 017 397, 602 342 514, e-mail: komunikace.pr@volny.cz

Předmět soutěže: Architektonické studie viladomů na vymezeném pozemku, tvořícím součást zastavěného území obce.

Porota: Petr Veleba, Daniela Grabmüllerová, Alexandr Kroha, Iva Poslušná, Radomíra Sedláková; náhradníci: Ladislav Brett, František Kulhánek

Předpokládané ceny a odměny celkem: 155 tis. Kč

Datum odevzdání soutěžních návrhů: 10. 12. 2012

Více informací: www.komunikace-profit.cz

CIHLA V 21. STOLETÍ / BRICK AWARD 2012–2013

8. ročník soutěžní přehlídky realizovaných staveb a rekonstrukcí staveb, v jejichž konstrukci byly převážně použity cihly a cihlové systémy

Vyhlašovatel: Wienerberger cihlářský průmysl, a. s.

Sekretář soutěžní přehlídky: Václav Chaloupecký, tel.: 281 017 397, 602 342 514, e-mail: komunikace.pr@volny.cz

Předmět soutěžní přehlídky: Stavby postavené na území České republiky v 21. století.

Porota: Petr Veleba, Daniela Grabmüllerová, Alexandr Kroha, Iva Poslušná, Radomíra Sedláková; náhradníci: Ladislav Brett, František Kulhánek

Předpokládané ceny a odměny celkem: 225 tis. Kč

Datum odevzdání soutěžních návrhů: 4. 1. 2013

Více informací: www.komunikace-profit.cz

ÚZEMNÍ PLÁN BLATNÁ

Jednokolová veřejná ideová anonymní urbanistická soutěž

Vyhlašovatel: Město Blatná

Sekretář: Ing. Zdeňka Michlová, RED I s.r.o., Západní 22/1779, 360 01 Karlovy Vary, tel.: 602 154 842, e-mail: redi@redi.cz

Předmět soutěže: Návrh zpracování ideového urbanistického návrhu Územního plánu Blatná.

Porota: Jan Jehlík, Laura Jablonská, Vladimír Krajíc, Robert Flandera, Václav Koubek; náhradníci: Hana Špalková, Martin Dolejš

Předpokládané ceny a odměny celkem: 135 tis. Kč

Datum odevzdání soutěžních návrhů: 31. 10. 2012 do 14hod.

Více informací: www.mesto-blatna.cz

PŘIPRAVOVANÉ SOUTĚŽE

CENTRUM HALOVÝCH SPORTŮ ČESKÉ BUDĚJOVICE

Dvoukolová veřejná anonymní architektonická soutěž, v I. kole ideová, ve II. kole projektová

Vyhlašovatel: Statutární město České Budějovice

Předmět soutěže: Zpracování architektonického návrhu řešení Centra halových sportů, které má vzniknout na místě odstraněné stávající sportovní haly.

Předpokládaný termín vyhlášení: 1. 10. 2012

ROZVOJ ÚZEMÍ OSTROVA ŠTVANICE V PRAZE

Dvoukolová veřejná architektonická soutěž o návrh

Vyhlašovatel: Hlavní město Praha

Předmět soutěže: Zpracování komplexního ideového návrhu urbanistického řešení využití a rozvoje území ostrova Štvanice a jeho nejbližšího okolí v Praze 7-Holešovicích jako kompozičně významného prostoru města s ohledem na kulturně historický podtext a výjimečnost lokality.

Předpokládaný termín vyhlášení: říjen 2012

CENTRUM ARCHITEKTURY A DESIGNU

Jednokolová anonymní architektonicko-urbanistická soutěž pro VŠ studenty

Vyhlašovatel: Central Group

Předmět soutěže: Zpracování ideového návrhu Centra architektury a designu.

Předpokládaný termín vyhlášení: 1. 10. 2012

DOMY NA MÍRU

Jednokolová veřejná projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel: Haas Fertigbau Chanovice, s. r. o.

Předmět soutěže: Zpracování architektonického návrhu rodinných domů ve dvou soutěžních kategoriích – Bydlení pro každého a Exkluzivní bydlení.

Předpokládaný termín vyhlášení: říjen 2012

THINKARCH

První ročník soutěže pro studenty vysokých škol a architektky do 40 let

Vyhlašovatel: Centrum české architektury, o. s., ve spolupráci s generálním partnerem Autodesk

Předmět soutěže: Získání takových návrhů, které vykazují prvky udržitelnosti, efektivnějšího využití materiálů a energie a zároveň kladou důraz na zvýšení kvality prostředí.

Předpokládaný termín vyhlášení soutěže: 1. 10. 2012

NÁMĚSTÍ T. G. MASARYKA

Jednokolová veřejná anonymní projektová architektonicko-urbanistická soutěž

Vyhlašovatel: Město Tábor

Předmět soutěže: Zpracování soutěžního návrhu architektonicko-urbanistického řešení v části správního území města Tábor – náměstí

T. G. Masaryka, zejména koncepce pro stanovení základních podmínek a zásad pro využití území.

Předpokládaný termín vyhlášení: 1. 10. 2012

CENA LADISLAVA MONZERA V OBLASTI ARCHITEKTONICKÉHO OSVĚTLENÍ

Soutěžní přehlídka

Vyhlašovatel: Společnost pro rozvoj veřejného osvětlení

Účel soutěžní přehlídky: Posoudit již existující přihlášenou realizaci venkovního architektonického osvětlení, určit jejich pořadí a ocenit.

Předpokládaný termín vyhlášení: podzim 2012

VÍCEÚČELOVÉ ZAŘÍZENÍ HÁJEČEK V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Jednokolová ideová veřejná urbanistická a architektonická soutěž

Vyhlašovatel: Statutární město České Budějovice

Předmět soutěže: Zpracování ideového urbanistického a architektonického návrhu řešení přeměny letního kina a navazujícího

městského parku Háječek v Českých Budějovicích na víceúčelové kulturně společenské zařízení.

Předpokládaný termín vyhlášení: podzim 2012

DOMOV PRO SENIORY LITOMYŠL

Jednokolová ideová veřejná architektonická soutěž

Vyhlašovatel: Město Litomyšl

Předmět soutěže: Nalezení a ocenění nejvhodnějšího řešení předmětu soutěže, která splní požadavky zadavatele obsažené v soutěžních podmínkách, a následně zadání zakázky.

Předpokládaný termín vyhlášení: prozatím neuveden

URBANISTICKÁ A DOPRAVNÍ KONCEPCE CENTRA MĚSTA KARLOVY VARY

Jednokolová veřejná anonymní projektová a urbanistická soutěž

Vyhlašovatel: Město Karlovy Vary

Předmět soutěže: Zpracování návrhu koncepce urbanistického a dopravního řešení pro centrum města Karlovy Vary.

Předpokládaný termín vyhlášení: prozatím neuveden

POLYFUNKČNÍ CENTRUM S BUDOVOU ÚŘADU MĚSTSKÉ ČÁSTI PRAHA 10

Jednokolová ideová veřejná anonymní architektonická soutěž

Vyhlašovatel: Městská část Praha 10

Předmět soutěže: Zpracování architektonického návrhu polyfunkčního centra Strašnic s budovou úřadu Městské části Praha 10.

Předpokládaný termín vyhlášení: prozatím neuveden

LESOPARK RYCHVALD-SÍDLIŠTĚ

Jednokolová veřejná ideová architektonická soutěž

Vyhlašovatel: Město Rychvald

Předmět soutěže: Vytvoření ideové studie lesoparku Rychvald-sídlíště.

Předpokládaný termín vyhlášení: prozatím neuveden

NÁKLADOVÉ NÁDRAŽÍ PRAHA-ŽIŽKOV

Urbanistická soutěž

Vyhlašovatel: Město Praha 3

Předmět soutěže: Urbanistická soutěž na území nákladového nádraží Žižkov ve snaze získat návrhy na uspořádání území.

Předpokládaný termín vyhlášení: prozatím neuveden

REKONSTRUKCE A DOSTAVBA DVOU OBJEKTŮ

Architektonická soutěž

Vyhlašovatel: Město Planá (u Tachova)

Předmět soutěže: Rekonstrukce a dostavba dvou objektů města.

Předpokládaný termín vyhlášení: prozatím neuveden

Více informací o činnosti České komory architektů a výkonu profese architekta

www.cka.cc

- Přehled architektonických soutěží a pokyny pro jejich organizaci.
- Aktuality z legislativy (nové vyhlášky, zákony, předpisy).
- Odpovědi na často kladené dotazy, stanoviska, vzorové smlouvy.
- Pozvánky na semináře a další akce.
- Užitečné informace a odkazy (standards výkonů a honorářový řád, autorizovaní inspektoři, burza práce atd.).
- Kompletní databáze všech autorizovaných architektů (s možností vyhledávání dle kritérií).

www.interiery-sestak.cz

Design, který zaujme...

Česká
výroba

Realizace
bytových
a komerčních
interiérů

Dřevěné,
laminátové
a vinylové
podlahy

Zastoupení italských
značek Novamobili
a Primafila

[design | výroba | obchod]

INTERIÉRY ŠESTÁK

Skorkov 41
294 74 Předměřice nad Jizerou

T +420 603 147 906
E stanislav@jsj-sestak.cz
I www.interiery-sestak.cz
www.jsj-sestak.cz

MASARYKOVA UNIVERZITA

Miliony m² zkušenosti v hliníku

ALUPROF SYSTEM CZECH s.r.o.
Na Rovince 879
720 00 Ostrava – Hrabová
tel. +420 595 136 633
fax +420 595 136 634

ALUPROF

www.aluprof-system.cz
www.aluprof.eu